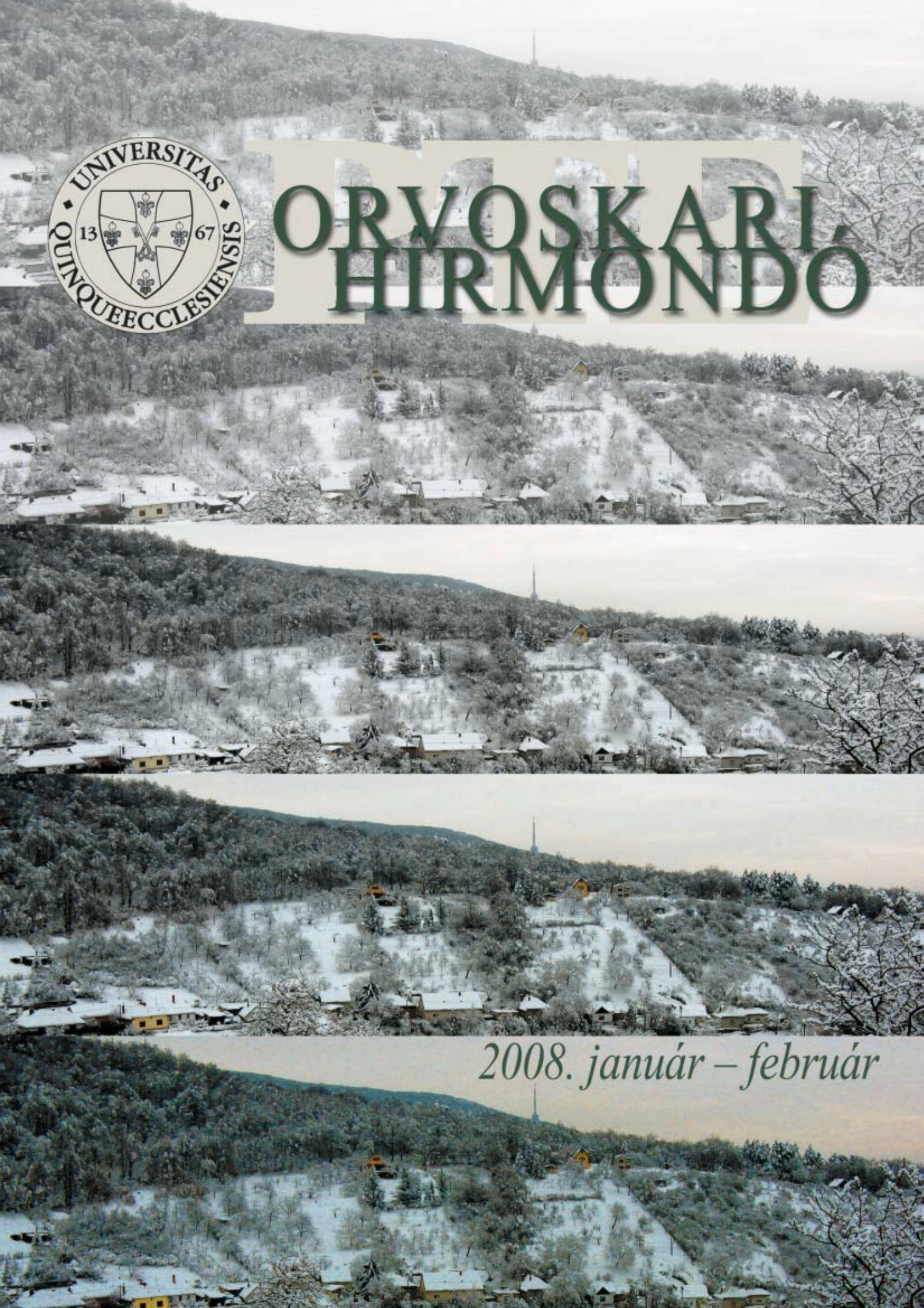

INFORMÁCIÓ ORVOSKARI HIRMONDÓ

2008. január – február

Bemutatkozik a Klinikai Központ

2007. év folyamán struktúraváltás történt a PTE-n. A korábbi OEC szerveződés helyett megalakult a bizonyos szempontból nagyobb önállósággal bíró Klinikai Központ és az Orvostudományi és Egészségtudományi Kart, valamint a Klinikumot koordináló OEKK. 2007. április 8-án, mint a Klinikai Központ orvos-igazgatója kaptam megbízást a Klinikai Központ vezetésére, melyet pályázat alapján 2007. szeptemberében nyertem el. Dr. Gábrriel Róbert rektor úr 5 éves megbízólevelet adott számomra azzal a feladattal, hogy a Klinikai Központ költséghatékony, szakmailag magas színvonalú átalakítását végezzem el. Az SzMSz szerint felállítottuk a Klinikai Központ vezetését. Az elmúlt év nyarán kinevezésre került Zemplényi Antal gazdasági igazgató, aki korábban a Baranya Megyei Kórház gazdasági vezetői teendőit látta el. 2007. október 15-ével, egyelőre megbízás alapján betöltöttük az orvos-igazgatói státuszt is dr. Endrei Dóra személyében, aki a városi egészségügy rendszerében szerzett jelentős tapasztalatot, elsősorban az eü. szervezés és menedzsment területén. A Klinikai Központ vezetésének állandó tagja dr. Botz Lajos főgyógyász és Kovácsné Kelemen Judit korábban kinevezett ápolási igazgató. Ismeretes, hogy az egye-

*Dr. Kollár Lajos professor,
a Klinikai Központ főigazgatója*

*Zemplényi Antal
gazdasági igazgató*

*Dr. Endrei Dóra
orvos-igazgató*

**Egészségügy
Kerekasztal**
minden, ami az egészségügyben történik

A Pécsi Tudományegyetem
Orvostudományi Karának,
Egészségtudományi Karának
és Klinikai Központjának
magazinműsora

**Minden hétfőn délután
17.15-től a Rádió Aktívban,
a 94.6 MHz-en**

Várjuk kérdéseiket, észrevételeiket
az **511-530**-as telefonszámon
vagy az **info@radioaktivpecs.hu** e-mail címre

**RÁDIÓ
AKTÍV
PÉCS 94.6**

tem jelentős szállítói tartozásokkal és adósságállománnyal rendelkezik. 2007. február óta kincstári biztos felügyeletével történik a gazdálkodás. Az elmúlt év folyamán jelentős törvényi és finanszírozási változások történtek, melyeknek kénytelen megfelelni a Klinikai Központ vezetősége. Az ún. teljesítmény volumenkorlát (TVK) bevezetése mintegy 1,2 milliárd forráselvonást jelentett, amelyhez igazítani kellett a kiadási költségeket is. Az új helyzethez történő szükségszerű alkalmazkodás miatt csoportos létszámleépítés történt, elindult a telephely-racionalizálás (az Irgalmas Rend Kórházából az Akác utcai telephelyre költözött az Immunológiai és Reumatológiai Klinika). Bevezetésre került a szigorú keretgazdálkodás, melynek következménye, hogy a klinikum adósságállománya nem nőtt tovább, sikerült egy „0” szaldós gazdálkodást elérni. További jelentős kihívások előtt állunk. Jelenleg folyamatban van az egyetem, a megye és a város egészségügyi ellátó rendszerének harmonizálása, az integrált egészségügyi rendszer kialakítása. A további telephely csökkentésekkel, a párhuzamosságok megszüntetésével, logisztikai feladatok összevonásával (anyagbeszerzés, textilgazdálkodás, szállítás, energiagazdálkodás) jelentős megtakarítások érhetőek el. Az integrált rendszer kialakításának folyamatát meggyorsították a közben kiírásra került TIOP pályázatok, amelyek elnyerése esetén jelentős új beruházások valósíthatók meg a klinikum területén. A Klinikai Központ kialakítása tette lehetővé a források és kiadások tiszta kezelését annak érdekében, hogy az egyetemi

három feladatnak, mint a gyógyítás, oktatás és kutatás feltételeinek maradéktalanul megfeleljünk, és mindhárom tevékenység forrását és kiadását átláthatóan tudjuk kezelni. A hosszú évek alatt kialakult szokások megváltoztatása nem könnyű feladat, de tudjuk, hogy egyetemünk gazdálkodásának stabilizálásához elkerülhetetlen a szemléletváltás. A modern egészségügyi ellátórendszerben a minőségbiztosítás bevezetése, a megbízhatóság fokozása és a jó kommunikáció elengedhetetlen. Ahhoz, hogy a Klinikai Központ dolgozóival és a régió lakosságával megértessük a változások szükségességét, az írott és elektronikus médiumokban folyamatos tájékoztatást adunk. Az elmúlt év folyamán elindítottuk az Aktív Rádióval 94,6 Mhz hullámhosszon a két kar és a klinikum adássorozatát, (hétfői napokon 17-18 óra között) amelyben jelenleg a klinikák bemutatkozása történik. Az elmúlt héten *dr. Dóczy Tamás* professzor úr mutatta be az Idegsebészeti Klinika tevékenységét. A Klinikai Központ az OEP bevételeiből

gazdálkodik, gyakorolja a klinikum teljes területén a munkáltatói jogokat és szervezi a klinikák és a diagnosztikus egységek szakmai és gazdasági tevékenységét. A klinikai oktatás fedezetét az ÁOK által átfinanszírozott OKM pénz biztosítja, a kutatások elsősorban pályázatból fedezhetők. Annak ellenére, hogy a szétválasztás nem kevés adminisztratív és technikai nehézséggel jár, a karok és Klinikai Központ közti együttműködés nem sérült, mind *dr. Németh Péterrel*, az ÁOK dékánjával, mind *dr. Bódis Józseffel*, az ETK dékánjával harmonikus az együttműködés, amelyről elsősorban az OEKK elnöke *dr. Kovács L. Gábor* professzor vezette koordinációs szervezet gondoskodik.

Pécs, 2008. január 30.

Dr. Kollár Lajos s.k.
egyetemi tanár
a klinikai központ főigazgatója
Fotó: Kittkáné Bódi Katalin

PROFESSZORI KINEVEZÉS

A Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertár vezetőjét, DR. BOTZ LAJOS egyetemi docentet a Magyar Köztársaság Elnöke 2007. december 15-i hatállyal egyetemi tanárrá nevezte ki.

BOTZ LAJOS 1981-ben fejezte be egyetemi tanulmányait a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán. Gyógyszerészdiplomával, szakgyógyszerészi diplomával, gyógyszerészdoktori diplomával, gyógyszerügyi menedzser másoddiplomával, PhD fokozattal, valamint habilitációs oklevéllel rendelkezik. Végzést követően dolgozott a Magyar Tudományos Akadémia ÖBKI Intézetében; analitikus szakfelügyelő gyógyszerészként és a Swiss Federal Institute of Technology (ETH) Gyógyszerészeti Intézetében. 1993. április 15-től a POTE vezető főgyógyszerésze. Egyetemi docenssé 1998-ban nevezték ki a POTE-n, majd 1999-ben a JPTE TTK-n. 2002. január 1-től a PTE ÁOK Gyógyszerészeti Intézet igazgatója. Az elmúlt években kutatás-fejlesztői tevékenysége elsősorban a kórházi gyógyszer formula-menedzsment metodikai alkalmazhatóságára és fejlesztésére; a gyógyszerkölcsonhatások preventív szűrésére is alkalmas adatbázis és bioinformatikai szoftver fejlesztésére; a direkt bioautográfias vizsgálatok metodikai fejlesztésére; a farmakoökonómiai szemléletű és a bizonyítékokon alapuló gyógyszerértékelés hazai alkalmazásának tanulmányozására; az egyéni gyógyszerválasz-különbözőségeket (pl. farmakogenetika) is figyelembe vevő farmakoterápia optimalizálására; folyékony embolizáló innovatív készítmény gyógyszerészeti fejlesztésére; a szekunder metabolitok allelokémiai és gyógyászati szerepének tanulmányozására terjedt ki. Témavezetésével egy sikeres PhD fokozatszerzés történt (az ELTE Doktori Iskolájában), jelenleg 5 PhD hallgató dolgozik az irányítása alatt. Ezen fejlesztői tevékenységüket elsősorban 2 nyertes pályázat 3 kutatási projektjében folytatják. Az utóbbi években a MEDIPOLISZ Dél-Dunántúli Regionális Egyetemi Tudásközpont 1. sz. alprogram 1.7. sz. önálló alprojekt vezetőjeként, valamint a Jedlik Ányos Program keretében támogatott NKFP1-00027/2005 projekt keretében végez fejlesztő munkát. Két rezidens tanítványa 2006-ban és 2007-ben megnyerte a fiatal gyakorló gyógyszerészek országos szakmai versenyét.

2004. december 1-től a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaságnak (MGYT) főtítkára. 2000-től 2007. január 30-ig tagja volt a Felsőoktatási Tudományos Tanácsnak. Tagja a PAB Orvosi Szakbizottságának; a Kórházzövetség Gyógyszerügyi Szakmai Bizottságának; a Magyar Akkreditációs Bizottság Orvos- Egészség- és Sporttudományok Bizottságának, az MTA Gyógyszerésztudományi Komplex Bizottságának.

Felelős szerkesztő: Róth Erzsébet, Barthó Loránd

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

Az első borítón Barthó Loránd, a hátsón Murvai Ünige fényképei. Középen: Nyári emlékek (Lantos János és Hollósy Tibor).

Dr. Lénárd László akadémiai székfoglalója

A Magyar Tudományos Akadémia 177. közgyűlésén, az elmúlt év májusában, dr. Lénárd Lászlót, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Élettani Intézetének igazgató professzorát a tudós testület rendes tagjává választották. Lénárd professzor világhírű elődei, néhai *Lissák Kálmán*, illetve *Grastyán Endre* nyomdokaiba lépett ezzel, méltó utódként fémjelvezve, tovább folytatva a pécsi élettani iskola nagyszerű hagyományait.

Dr. Hámori József professor, akadémikus gratulál dr. Lénárd László professzornak

A székfoglaló előadásra – „Az éhség, szatiáció és megerősítés központi idegrendszeri mechanizmusai” címmel – az MTA budapesti, Roosevelt téri Székházának Nagytermében került sor 2008. január 15-én délután 1 órai kezdettel. Közvetlen tanítványként is jó volt látni, hogy e régi hagyományokat követő rendezvény a hazai tudományos közélet jeles eseményévé vált: közel száz meghívott és érdeklődő résztvevő hallgatta nagy élvezettel Lénárd professzor lendületes, a laikus közönség számára is érthető és érdekes előadását.

A székfoglaló végén Damjanovich Sándor, a Biológiai Osztály elnöke adta át a rendes tagságot tanúsító díszes oklevelet, s méltatásában a kutatói erények mellett külön kiemelte Lénárd

Damjanovich Sándor, a Biológiai Osztály elnöke átadja az oklevelet dr. Lénárd László akadémikusnak

Dr. Tigyi József professor, akadémikus (háttal) és Molnár Péter professor, volt pécsi kolléga társaságában

László iskolamegőrző és -teremtő teljesítményét. A széles körű elismerést jól szemléltette a gratulálók hosszú sora, akik között örömmel fedezhettünk fel nemcsak pécsi és Pécsről elszármazott (mint pl. *Hámori*, *Halász*, *Székely* vagy *Tigyi* professorok), hanem a városunkhoz, egyetemünkhöz kevésbé kötődő (mint pl. *Freund Tamás* vagy *Pálinkás József*) akadémikusokat is.

A hivatalos program végeztével tartott jó hangulatú fogadáson a különbuszt megtöltő pécsi résztvevők számára is informális eszmecserekre, baráti beszélgetésekre nyílt lehetőség.

Karádi Zoltán
Fotó: **Belvárácz András**

MOTESZ-díj

A MOTESZ Szövetségi Tanácsának 2007. december 17-i ünnepi ülésén a PTE ÁOK Ortopédiai Klinikájának előző igazgatóját,

DR. BELLYEI ÁRPÁD EGYETEMI TANÁRT

MOTESZ-díjjal tüntették ki.

Az 1986-ban alapított MOTESZ-díj – amely egy díszoklevél és egy bronzból készült plakett átadását jelenti – a tagegyesületek közötti együttműködés, a Szövetség egészségének formálása és fejlődése érdekében több éven keresztül végzett társadalmi munka elismerésére szolgál.

Ezen az ünnepi ülésen szintén MOTESZ-díj kitüntetésben részesült dr. *Szollár Lajos* egyetemi tanár, a SE Kóréletleni Intézetének igazgatója is.

Szent-Györgyi Albert-díj

Hiller István oktatási és kulturális miniszter és *Schneider Márta* kulturális szakállamtikár kitüntetéseket adott át január 21-én, a Magyar Kultúra Napján Budapesten, a Néprajzi Múzeumban.

Ez alkalommal

DR. NAGY JUDIT PROFESSZOR ASSZONY,

a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum professzora Szent-Györgyi Albert-díjat kapott.

Forrás: Duna TV, 2008. január 13.

A kiemelkedő teljesítményt díjazták a Pro Cultura díjjal

Atadták a Magyar Tudományos Akadémián a Pro Cultura díjakat. A Magyar Kultúra Napja alkalmából odaítélt elismeréseket az oktatás, a kultúra és a tudomány területén kiemelkedő teljesítményt elért személyiségek kapják meg.

Glatz Ferenctől, a Pro Cultura Alapítvány elnökétől idén 19-en vehették át a rangos elismerést. Az akadémikus üdvözlő beszédében fontosnak nevezte, hogy az unióban megmaradjanak a kisebb kultúrák is, amelyeknek meg kell őrizniük egyéni sajátosságait. **DR. PAPP LAJOS** orvos, a szívbetegségek eredményes gyógyítása, az új sebészeti eljárások meghonosítása, valamint egyetemi oktatói munkásságának elismeréseként kapta a kitüntetést.

Dr. Papp Lajos szívsebész hangsúlyozta: minden díjnak van egy teherképe, mert senki nem gondolhatja magáról azt, hogy ezt a díjat meg- és kiérdemelte, tehát ezt egyfajta előlegezett bizalomnak lehet venni, magyarul azt jelenti, hogy minél több díj van, annál többet kell tenni a közösségért, az országért a nemzetért. (...)

NEUROBIOLÓGUS DOKTORANDUSZOK FÓRUMA

A PAB Neurobiológiai Munkabizottsága 2007. november 16-án, az ÁOK Elmélet Tömb Lissák termében megrendezte a **NEUROBIOLÓGUS DOKTORANDUSZOK FÓRUMÁT**.

A konferencián a PTE ÁOK doktoranduszai 10 perces előadásokban számoltak be neurobiológiai témájú kutatásaikról. 13 előadás hangzott el, a résztvevők között az Anatómiai, Élettani, Farmakológiai és Kórélettani Intézet, valamint a Neurológiai és Idegsebészeti Klinika képviselői voltak.

Az előadásokat 3 tagú bíráló bizottság értékelte. A bíráló bizottság elnöke *prof. Szolcsányi János* akadémikus, a PAB elnöke, neurofarmakológus volt. A zsűri tagjai voltak még *prof. Kovács Magdolna* anatómus és *prof. Szelényi Zoltán* patofiziológus.

A zsűri a legjobb előadónak odaítélte a „**NEUROBIOLÓGUS DOKTORANDUSZ VÁNDORDÍJAT**”.

A nyertes 1 évig birtokolhatja a vándorserleget, melyre felkerül a neve. A vándordíj mellett, a győztesek értékes tárgyjutalomban részesültek.

A 2007. évi verseny győztesei

A **vándordíjat** *Auer Tibor*, az Idegsebészeti Klinika PhD hallgatója kapta. Témavezetői: *prof. Dóczi Tamás*, *dr. Janszky József* és *dr. Schwarcz Attila*.

Előadásának címe: „Funkcionális MRI vizsgálatok Pécsen: Mire elég IT térérő?”

II. díjas: *Nagy András Dávid*, Anatómiai Intézet, témavezetője *prof. Csernus Valér*: „A táplálkozás szabályozásában szerepet játszó limbikus idegsejtek endogén és exogén kémiai érzékenysége”.

Megosztott **III. díjasok:** *Füredi Réka*, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, témavezetője *dr. Pethő Gábor*: „Ellenirritációval kiváltott szisztémás, termális antihiperalgetikus hatás vizsgálata patkányban”;

Péterfalvi Ágnes, Neurológiai Klinika, témavezetője *dr. Illés Zsolt*: „Az immunválasz akut változásai ischaemiás stroke-ban” című előadásokkal.

A győzteseknek és témavezetőiknek gratulálunk.

Dr. Karádi Zoltán
a PAB-NMB elnöke

Dr. Pintér Erika
a PAB-NMB titkára

Látogatás Cipruson

Szeptemberben dr. Gábel Róbert rektor úr látogatást tett Cipruson, ahol a helyi orvostudományok beindításával kapcsolatos tervekről is szó volt. Ennek a látogatásnak a folytatásaként december 16. és 19. között dr. Csernus Valér és dr. Miseta Attila dékánhelyettesek Ciprusra utaztak.

Ciprus rendkívül gazdag történelmi hagyományokkal rendelkező, elsősorban görögök lakta 9600 km² területű szigetország. Sajnálatos módon az egyik utolsó kettéosztott ország, ugyanis 1974-ben a görög katonai junta a helyi választások eredményeit befolyásolni kívánta, mire Törökország a „ciprusi törökök védelmében” hadsereget küldött Ciprusra és elfoglalta a sziget északkeleti egyharmadát. Ez az egyharmad, mint Ciprusi Török Köztársaság egyedül Törökország által elismert ország.

Ciprus görögök lakta kétharmada mintegy 760 ezer lakosú, és az utóbbi évtizedben igen jelentős gazdasági fejlődésen ment át. Ennek a gazdasági fejlődésnek két legjelentősebb motorja a turizmus, valamint, hogy az ország a rendkívül előnyös adózási feltételek miatt az off-shore – köztük számos magyar – cégek paradicsomává vált. A repülőtérén Larnaca-ban a Magyar Nagykövetség tanácsosa, Varga-Haszonits Zoltán úr fogadott, mintegy 20 °C-os melegben, ami meglehetősen nagy változás volt az itthoni mínusz fokokhoz képest. Körülbelül ¾ órási autótúr után érkezünk meg Nicosia-ba. Másnap reggel látogatást tettünk a University of Nicosia-n, ahol az elnök úr mellett Andreas Charalambous úr fogadott. A University of Nicosia egyetemi státust a közelmúltban nyert (ezt megelőzően egyáltalán nem voltak egyetemek Cipruson). Jelenleg is foglalkozik angol nyelvű „pre-med” képzéssel, s szándékukban áll a környező országokból összeverbuvált hallgatókkal egy orvosi fakultást indítani. A University of Nicosia ennek megfelelően rendelkezik olyan infrastruktúrákkal, melyek az alsóbb évfolyamokon történő oktatást nagyrészt lehetővé teszik. Délután találkoztunk Efstathios Michael államtitkárral úrral, aki tájékoztatott, hogy az Oktatási Minisztérium a miénkhez igen hasonló akkreditálási procedúra után minden valószínűség szerint támogatja a University of Nicosia kezdeményezését egy orvosi fakultás megnyitására. Más forrásokból és az államtitkár úrtól is megtudtuk, hogy régi kezdeményezés a görög nyelvű orvostudomány beindítása, a University of Cyprus-on: ez a képzés 25-30 fős évfolyamokkal kizárólag ciprióták számára lenne elérhető. Megjegyezte, hogy ennek a megvalósulását legkorábban 4-5 év múlva látja valószínűnek. Másnap délelőtt alkalmunk volt találkozni Andreas Demetriou úrral és munkatársaival a Ciprusi Orvosi Kamara oldaláról. Elmondták, hogy jelenleg Cipruson az angol nyelvterületen végzett és a görög nyelvterületről kikerülő orvosok mellett számosan, korábban közép- és kelet-Európában szereztek diplomát, közülük sokan jelentős súlyt képviselnek az orvosi szakmai és közéletben. Elnök úr is ezek közé tartozik. Némi városnézést követően este a Magyar Nagykövetségen a Magyarországon végzett illetve Cipruson praktizáló magyar orvosokkal találkoztunk és hasznos megbeszélést folytattunk terveinkről. Ezen a helyen emelném ki, hogy Varga-Haszonits Zoltán úr különösen sokat segített a megfelelő kapcsolatok kialakításában. Külön köszönjük, hogy Lovró Csaba nagykövet úr szabadsága ellenére is megtisztelte küldöttségünket.

Természetesen rendkívüli súllyal került szóba az, hogy milyen módon

lehet involválni a ciprusi kollégákat a gyakorlati klinikai oktatásban. Nehézséget jelent az, hogy a Nicosia Hospital elsősorban a görög nyelvű orvostudomány irányába elkötelezett. Könnyebbnek látszik a nagyszámú privát kórház, illetve a Limassol kórház bevonása. Mindezekkel együtt az is valószínűnek tűnik, hogy – különösen kezdetben – bizonyos curriculumokat Cipruson kívül kell oktatni.

Ugyancsak találkoztunk Paphos város polgármesterével, ahol egy amerikai közreműködéssel történő kezdeményezés van arra nézve, hogy a helyi klinikumra és a majdan megalakuló egyetemre alapuló orvostudományt hozzanak létre.

A küldöttség tagjai a Nicosia Egyetem vezetésének társaságában (balról): dr. Andreas Charalambous alelnök, dr. Nicos Peristianis elnök, dr. Csernus Valér és dr. Miseta Attila dékánhelyettesek

Efstathios Michael, a felsőoktatásért felelős művelődésügyi államtitkár az Oktatási Minisztériumban fogadta a küldöttség tagjait: dr. Csernus Valér és dr. Miseta Attila dékánhelyetteseket

Ciprusi látogatásunkat egy egészségügyi minisztériumi vizittel fejeztük be, amely megerősített bennünket abban, hogy intézményünk a legnagyobb valószínűséggel a University of Nicosia angol nyelvű képzési programjában tudna részt venni. Az állami görög nyelvű orvostudományt nyilvánvalóan a kontinentális Görögország valamelyik egyeteme fogja segíteni. A paphosi kezdeményezés alapjainak lerakása sem történt még meg.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik utunkat segítették. Minden kolléga kérdéseire a legjobb ismereteink szerint válaszolunk!

Miseta Attila
dékánhelyettes

A PTE Egészségtudományi Kara VLADIMIR PALICKA professzort a PTE HONORIS CAUSA DOKTORA címre terjesztette fel

(RÉSZLET A FELTERJESZTÉSBŐL)

VLADIMIR PALICKA a Prágai Károly Egyetem professzora, az egyetem Hradec Kraloveban működő Orvostudományi Karának dékánja.

PALICKA professzor Európa egyik legismertebb laboratóriumi szakembere. Posztgraduális tanulmányait követően belgyógyász, klinikai endokrinológus és laboratóriumi szakorvosi szakképesítéseket szerzett. Több mint 400 tudományos dolgozat és 900 tudományos előadás szerzője, vagy társszerzője. A laboratóriumi diagnosztika területén számos nagy presztízsű amerikai és európai folyóirat szerkesztőbizottságának tagja. Hazájában a Cseh Biokémiai Társaság tiszteletbeli elnöke, a Cseh Metabolikus Csonbetegségek Társaságának elnöke, tagja a Károly Egyetem, a Pardubicei Egyetem és a Palacki Egyetem tudományos tanácsainak. 1997-ben elnökének vá-

lasztotta az Európai Laboratóriumi Szövetség (FESCC). Jelenleg **PALICKA** professzor a Laboratóriumi Világszövetség (IFCC) alelnöke.

Számos alkalommal járt, és adott elő hazai rendezvényeinken, részben laboratóriumi diagnosztikai, részben a csontritkulással kapcsolatos kongresszusokon. Kelet-Európában elsőként honosította meg a molekuláris diagnosztikát a magas szintű klinikai laboratóriumi ellátásban. **PALICKA** professzor nemzetközi aktivitása során mindvégig támogatta a magyar laboratóriumi diagnosztikát. Világszinten is kiemelkedően felszerelt laboratóriumában több magyar, ezen belül pécsi laboratóriumi szakember is járt tanulmányúton. Támogató tevékenysége elismerésképpen a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság tiszteletbeli tagjának választotta.

A 2007/2008-as tanévre meghirdetett Dékáni Pályamunka pályázatra beérkezett dolgozatok sorrendje és eredménye

I. zsűri

Elnök: Dr. Szeberényi József egyetemi tanár

- *Dr. Polgár Bea* egyet. adjunktus (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet)
- *Dr. Sipos Katalin* egyet. docens (Igazságügyi Orvostani Intézet)
- *Dr. Nagy Tamás* egyet. adjunktus (Laboratóriumi Medicina Intézet)
- *Dr. Nyitrai Miklós* egyet. docens (Biofizikai Intézet)

EMLÉKLAP

Balassa Alfréd, VI. évf. orvostanhallgató: A citoskeleton funkcionális és morfológiai sajátosságai fuzionált sejtekben. Témavezető: dr. Kellermayer Miklós, Laboratóriumi. Medicina Intézet (48,5)

Mikolás Esztella Zsóka, VI. évf. orvostanhallgató: A szabadgyök-képződés monitorozása (Az oxidatív stressz mérése H₂O₂-szenzor segítségével) Témavezetők: dr. Wittmann István, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Központ, dr. Nagy Livia, dr. Nagy Géza, TTK Fizikai Kémiai Tanszék (50)

Balatonyi Borbála, VI. évf. orvostanhallgató: Az urocortin sejtprotektív hatása iszkémiás-reperfüziós szívizom károsodással szemben. Témavezetők: dr. Róth Erzsébet, dr. Jancsó Gábor, dr. Cserepes Barbara, Sebészeti Oktató és Kutató Intézet (47)

Pozsgai Éva, VI. évf. orvostanhallgató: Identification and functional analysis of a new small heat-shock protein. Témavezető: dr. Sümegei Balázs, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet (48)

II. HELYEZÉS

Orosz Olga, VI. évf. orvostanhallgató: Transzgenikusan

expresszált fluoreszcens ZAP-70 létrehozása T-limfocita jelátvitel vizsgálatára. Témavezető: dr. Berki Tímea, dr. Boldizsár Ferenc, dr. Bartis Domokos, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet (55)

Kungl Jusztina, VI. évf. orvostanhallgató: Fibrin filamentumok szerkezete és nanomechanikája. Témavezető: ifj. dr. Kellermayer Miklós, Biofizikai Intézet (55)

Szijártó István András, VI. évf. orvostanhallgató: Albumin vizsgálata nagyteljesítményű folyadékkromatográfiás (HPLC) és immun-nefelometriás (IN) módszerekkel. A glikált albumin és a vese kapcsolata. Témavezető: dr. Wittmann István, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Központ, dr. Kőszegi Tamás, Laboratóriumi Medicina Intézet és dr. Matus Zoltán, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet (55)

Vass Judit, VI. évf. orvostanhallgató: HPA-1a negatív trombocita donorok keresése áramlási citometriás módszerrel. Témavezető: dr. Faust Zsuzsanna, transzfúziológus szakorvos (55)

I. HELYEZÉS

Kricskovics Antal, VI. évf. orvostanhallgató: NoC1 és NoC2 mini STR rendszer validálása igazságügyi orvostani DNS vizsgálatokban. Témavezetők: dr. Bajnóczky István és dr. Nagy Gergely, Igazságügyi Orvostani Intézet (56)

Siri Kommedal III. évf. Angol Program: Circadian expression of clock genes cryl and clock in the embryonic chicken pineal gland. Témavezetők: dr. Csernus Valér, dr. Nagy András Dávid, Anatómia Intézet (56)

II. zsűri

Elnök: Dr. Kovács Magdolna egyetemi tanár

- *Dr. Magyarlaci Tamás* egyet. docens (Laboratóriumi Medicina Intézet)
- *Dr. Rékási Zoltán* egyet. docens (Anatómiai Intézet)

- *Dr. Pethő Gábor* egyet. docens (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet)
- *Dr. Jandó Gábor* egyet. docens (Élettani Intézet)

EMLÉKLAP

- Boros András Géza*, VI. évf. orvostanhallgató: A vércukorszint-ingadozás vizsgálata. A vércukorszint-ingadozás és a paraszimpatikus neuropátia kapcsolata. Témavezetők: dr. Wittmann István, dr. PótóLászló (Bioanalitikai Intézet), dr. Kalmár-Nagy Károly (Sebészeti Klinika) (48)
- Fincsur András*, VI. évf. orvostanhallgató: A fibrinogén-fibrin pontos lokalizációja és ennek jelentősége a vese glomerularis területében különböző vesebetegségekben. Témavezető: dr. Degrell Péter (II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Központ) (39)
- Gyömörei Csaba*, VI. évf. orvostanhallgató: A fibrinogén/fibrin pontos lokalizációja a vese tubulointersticiális területeiben és ennek jelentősége különböző vesebetegségekben. Témavezető: dr. Degrell Péter (II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Központ) (46)
- Lukács Edit*, VI. évf. orvostanhallgató: Az acylált-ghrelin intraamygdaláris mikroinjekciónak hatása patkányok táplálékfelvételére. Témavezetők: dr. Lénárd László, dr. Tóth Krisztián (Élettani Intézet) (44)
- Nagy Zsófia Katalin*, VI. évf. orvostanhallgató: JAK2 V617F mutáció vizsgálata krónikus mieloproliferatív betegségekben. Témavezetők: dr. Kereskai László (Patológiai Intézet) dr. Szomor Árpád (I. sz. Belklinika) (47)

III. HELYEZÉS

- Pécely László Zoltán*, VI. évf. orvostanhallgató: A ventrális palidum szerepe tanulási és memória folyamatokban. Témavezetők: dr. Lénárd László, Oláhné Várady Katalin (Élettani Intézet) (54)
- Bojtor Éva*, VI. évf. orvostanhallgató: Ferrichloriddal kialakított thrombusmodell patkányban. Témavezetők: dr. Róth E., Kürthy Mária biológus, dr. Ferencz Sándor PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) (49)
- Vincze András*, VI. évf. orvostanhallgató: Myelinizáció vizsgálata fény- és elektronmikroszkópos módszerekkel egér corpus callosumában. Témavezető: dr. Seress László (Elektronmikroszkópos Laboratórium) (49)

II. HELYEZÉS

- Hauser Diána*, VI. évf. orvostanhallgató: Explorációs magatartás vizsgálata neonatális glutamát kezelést követően. Témavezetők: dr. Reglödi Dóra, dr. Kiss Péter (Anatómiai Intézet) (55)
- Rábai Miklós*, VI. évf. orvostanhallgató: Glukóz-monitorozó idegsejtek a mediodorzális prefrontális kéregben. Témavezetők: dr. Karádi Zoltán, dr. Papp Szilárd (Élettani Intézet) (55)

I. HELYEZÉS

- Éles Klára*, VI. évf. orvostanhallgató: Emlődaganatok HER2 overexpressziójának és génstátuszának vizsgálata TMA metszetekben. Témavezető: dr. Kálmán Endre főorvos (Patológiai Intézet) (56)
- Horváth Nóra Andrea*, VI. évf. orvostanhallgató: A tranziens receptor potenciál vanilloid-1 (TRPV1) receptor szerepének vizsgálata akut és krónikus ízületi gyulladás modellekben egérben. Témavezető: dr. Helyes Zsuzsanna (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) (57)

III. zsúri

Elnök: Dr. Bogár Lajos egyetemi tanár

- *Dr. Dávid Mariann* egyet. docens (I. Belgyógyászati Klinika)
- *Dr. Hollódy Katalin* egyet. docens (Gyermecklinika)
- *Dr. Nagy Ferenc* egyet. docens (Neurológiai Klinika)
- *Dr. Kovács Tibor* egyet. docens (II. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum)

EMLÉKLAP

- Aradi Pálma*, VI. évf. orvostanhallgató: Mentális retardáció okai és összefüggése minor anomáliákkal gyermekkorban. Témavezető: dr. Csábi Györgyi (Gyermecklinika) (42)
- Bosnyák Edit*, VI. évf. orvostanhallgató: A mélyagyi stimulátor hatékonysága idiopathias Parkinson-kórban. Témavezető: dr. Nagy Ferenc, dr. Kovács Norbert (Neurológiai Klinika) (41)
- Farkas András*, VI. évf. orvostanhallgató: Congenitalis szívbeteg terhesek anesztéziája és intenzív terápiaja. Témavezető: dr. Verzár Zsófia főorvos (Megyei Kórház) (30)
- Loibl Csaba*: Agyi érmalformációk hemodinamikai vonatkozásai és perioperatív ellátása. Témavezető: dr. Ezer Erzsébet (AITI) (43)
- Ollmann Tamás*, VI. évf. orvostanhallgató: Biventricularis pacemakerrel rendelkező betegek echokardiográfiás követése. Témavezetők: dr. Goják Ilona, dr. Melczer László (47)
- Papp-Hertelendi Renáta*, V. évf. orvostanhallgató: A szöveti transzglutamináz szerepe az autoimmun betegségekben. Témavezető: dr. Sütő Gábor (Immunológiai és Reumatológiai Klinika) (33)
- Stomfai Sarolta*, VI. évf. orvostanhallgató: Egy „elfelejtett” szövődmény 1-es típusú diabetes mellitusban. Témavezetők: dr. Soltész Gyula, dr. Rózsai Barnabás (Gyermecklinika) (41)
- Szabó Ivett*, VI. évf. orvostanhallgató: Az infliximab terápia hatássosságának lemerése Crohn-betegekben. Témavezető: dr. Czimmer József (I. sz. Belgyógyászati Klinika) (46)

III. HELYEZÉS

- Dittrich Anikó*, VI. évf. orvostanhallgató: A plazmalipidek zsírsavösszetétele krónikus alkoholos pancreatitisben szenvedő, enzimkezelt betegekben. Témavezetők: dr. Figler Mária (I. sz. Belgyógyászati Klinika) és dr. Decsi Tamás (Gyermecklinika) (51)
- Herczeg Krisztina*, VI. évf. orvostanhallgató: A szerológiai alcoportok és a kardiális manifesztáció között fennálló kapcsolat vizsgálata idiopátiás gyulladós myopáthiás betegekben. Témavezető: dr. Komócsi András (Szívgyógyászati Klinika) (49)
- Kovács Adrienn*, VI. évf. orvostanhallgató: Az evészavarok összefüggése a plazmalipidek zsírsavösszetételével. Témavezető: dr. Decsi Tamás (Gyermecklinika), dr. Gáti Ágnes (Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika) (52)
- Szarka Dániel*, VI. évf. orvostanhallgató: Az N-acetylcystein profilaxis hatásának vizsgálata a máj indocyanin-zöld clearance-ére. Témavezető: dr. Molnár Zsolt (AITI) (49)

II. HELYEZÉS

- Kaszás Beáta*, V. évf. orvostanhallgató: Az allergia és asthma kapcsolatának vizsgálata. Segíthetnek-e a megértésben a személyiség jellemzői? Témavezető: dr. Varga József (Magatartástudományi Intézet) (58)

Kovács Krisztina, VI. évf. orvostanhallgató: Disszinkrónia echokardiográfiás vizsgálata. Témavezetők: dr. Góják Ilona, dr. Melczér László (53)

Mánfai Balázs, VI. évf. orvostanhallgató: A bal pitvari geometria és funkció változásainak vizsgálata pitvarfibrilláció rádiófrekvenciás ablációja után. Témavezetők: dr. Simor Tamás, dr. Faludi Réka (Szigógyászati Klinika) (55)

I. HELYEZÉS

Szabó Anikó, VI. évf. orvostanhallgató: Számbeli kromoszóma rendellenességek szűrése nem invazív módszerekkel (Ultrahang és anyai szérum paraméterek vizsgálata). Témavezető: dr. Veszprémi Béla (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) (59)

Pető Andrea, V. évf. orvostanhallgató: Eseti alvásmegvonás okozta EKG-eltérések elemzése. Témavezető: dr. Nyárfás Géza (Csáládorvostani Intézet) (59)

KIEMELT I.

Tóth Vanda Edit, VI. évf. orvostanhallgató: Az epilepsziás rohamok hatása a szív működésre: Az epilepsziás hirtelen halál lehetőségei oka. Témavezetők: dr. Janszky József (Neurológiai Klinika), dr. Hejmel László (Szigógyászati Klinika) (60)

IV. zsűri

Elnök: Dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár, Idegsebészeti Klinika

- *Dr. Büki András* egyet. docens (Idegsebészeti Klinika),
- *Dr. Lantos János* egyet. docens (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet)

- *Dr. Molnár F. Tamás* egyet. docens (Sebészeti Klinika)
- *Dr. Vástyán Attila* egyet. adjunktus (Gyermekklinika)

EMLÉKLAP

Móric Krisztina, VI. évf. orvostanhallgató: Az otosclerotikus stapesfixatio műtéti megoldásának fejlődése – irodalmi áttekintés és retrospektív klinikai tanulmány. Témavezető: dr. Gerlinger Imre (Fül-Orr-Gége és Fej-Nyaksebészeti Klinika) (48)

Palov Attila, VI. évf. orvostanhallgató: Új minimál invazív kezelési lehetőségek az akut valamint a visszatérő oesophagus varixvézés terápiájában. Témavezető: dr. Benkő László (Sebészeti Klinika) (29)

III. HELYEZÉS

Vadász Ágnes, V. évf. orvostanhallgató: A gyomorfallal megnagyobbitott húgyhólyag savszekréciójának a vizsgálata inkontinens gyermekekben. Témavezető: dr. Farkas András (Gyermekklinika) (50)

II. HELYEZÉS

Révész Péter, VI. évf. orvostanhallgató: Hallástréning cochleáris implantációt követően. Témavezető: dr. Pytel József (Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika) (51)

I. HELYEZÉS

Patzkó Ágnes, VI. évf. orvostanhallgató: Az alsó orrkagylók lézeres kezelésének, illetve mucotomiájának összehasonlító klinikai vizsgálata allergiás és nem-allergiás eredetű orrnjálykahártya hypertrophiák eseteiben. Témavezető: dr. Gerlinger Imre (55)10

TDK KONFERENCIA – 2008

A PTE ÁOK a hagyományos házi TDK konferenciát 2008. április 3-5. között rendezi meg.

A korábbi évek gyakorlatától eltérően a jelentkezés és az absztrakt-beadás kizárólag online rendszerben történik, az addigra felálló honlapon, a korábbiakban közzétett dátumnak megfelelően február 29-i határidővel, az alábbi kategóriákban:

Szekciók

1. Molekuláris biológia, sejtbiológia, fejlődésbiológia, biofizika, biokémia, immunológia
Cellular, molecular and developmental biology, biophysics, biochemistry, immunology
2. Morfológia, patomorfológia, morfológiai diagnosztika
Morphology, pathomorphology, morphological diagnostics
3. Élettan, kórélettan, gyógyszerteran, laboratóriumi diagnosztika
Physiology, pathophysiology, pharmacology, laboratory diagnostics
4. Konzervatív klinikai orvostudományok
Conservative clinical medicine
5. Operatív klinikai orvostudományok
Operative clinical medicine
6. Közegészségtan, szociális medicina, egészségügyi szervezés és irányítás
Public health, social medicine, health management

A konferencián kizárólag előadások bemutatására van lehetőség. A rendezvényre egyúttal külföldi egyetemek hallgatóit is meghívjuk, így a konferencia hivatalos nyelve magyar és angol.

Dr. Balogh Péter
PTE ÁOK TDK elnök
Pécs, 2008-01-07

Dr. Koller Ákos professzor a Kóréletani és Gerontológiai Intézet vezetője

Ideérkezésem másnapján, január másodikán prof. Barthó Loránd felkért, hogy írjak valamit az Orvoskari Hírmondó számára magamról, mivel Pécsen nem sokan ismernek. Gondoltam, a tudományos munkásságom e szempontból kevésbé érdekes, aki meg akarta tudni, az megtudhatta a professzori pályázatomból, vagy akár megnézheti a PubMed-ben. Ezért inkább egy-két történetet írtam meg az életemről.

Mindig is volt vonzalmam vidék felé, hisz Balassagyarmaton születtem, ahová szüleimnek – némi kényszerűségből – a háború után költözniük kellett. Így, közel tíz boldog gyermekkori évet töltöttem Balassagyarmaton, és amikor külföldön elkapott a honvágó mindig balassagyarmati emlékek és képek jutottak eszembe. Később Budapestre költöztünk, ahol befejeztem a gimnáziumot. Közben elkezdtem vízilabdázni a Központi Sportiskolában, amely élsportolók képzésére alakult, külföldi, főleg japán mintára, és nagyon sikeres lett, mivel sok világhírű sportoló került ki onnan.

A gimnázium után Szegeden kezdtem el az orvosegyetemet (ahol nem ismertek, és így F-et írtam be az Sz. helyett a felvételi lapon, azaz, fizikai ill. szellemi dolgozó szülők gyereke, az F volt a menő akkor), majd egy év múlva a Budapesti Orvostudományi Egyetemen folytattam tanulmányaimat, mivel bekerültem a felnőtt vízilabda válogatottba és Szegedről nehéz volt feljárni az edzésekre (**1. kép**). Így aztán automatikusan az OSC (Orvosegyetemi Sport Club) vízilabda csapatába kerültem, és a csapattal háromszor nyertem magyar bajnokságot, és egy Európa Kupát is. Az egyetem elvégzése után, mivel még lelkesen vízilabdáztam, inkább elméleti intézetbe szerettem volna kerülni, hogy tudjak járni az edzésekre, ne kelljen ügyelni, és gondoltam nem árt még egy kicsit tanulni az orvostudományt. Szerencsére bekerültem a Kovács Arisztid féle híres Kikulá-ba, a Kísérleti Kutató és 2. sz. Élettani Intézetbe Budapesten, ahol rengeteget tanultam az élettan, a kóréletan, és azon belül főleg a vérkeringés kutatási módszereiről, elméleteiről. Az intézetben nagyon intenzív élet folyt. Több kutatócsoport volt, sok külföldi jött előadni, kutatni, és sokan mentek tőlünk külföldre tanulmányútra. Így kerültem én is az Egyesült Államokba, először Phila-

delphiába, ahol az agyi mikrokeringést kutattam *Martin Reivich* intézetében, majd onnan váratlan fordulattal Tucsonba kerültem, ami Arizona államban van. Az ok az volt, hogy az egyik kollégám, aki úgy volt, hogy odamegy egy olyan betegséget kapott, amit Philadelphiában tudtak csak jól kezelni. Ezért megkért, hogy én menjek el Tucson-ba. Hát lementem. Árnyékban 45 fok, a folyók évente egyszer folynak pár napig, stb. De végül is szerencsém volt. Egy remek kutatóintézetbe kerültem, *prof. Paul Johnson*-hoz és itt kezdtem el az izom mikrocirkulációval foglalkozni. Itt közel öt évet töltöttem el, de közben többször megszakítva, itthon is dolgoztam. Akkoriban, a politikai változások miatt nem nagyon lehetett itthon kutatni. Így utólag is úgy gondolom, jól döntöttem, hogy ez idő alatt főleg a kutatással tudtam foglalkozni.

Egyik ilyen alkalommal, mikor kint voltam, nagyon beteg lettem, lázas voltam, fáj a fejem és lefogytam közel húsz kilót. Remekül néztem ki, mindig ilyen alakra vágytam, csak nem egészen ilyen áron. Kint vizsgálgattak neurológusok, belgyógyászok, de nem jutottak semmi-re, úgyhogy hazajöttem. Közben hatalmas szakállam nőtt, mert nem tudtam borotválkozni, mivel remegett a kezem, ezért mikor becsengettem otthon, nem ismertek meg.

Hát elvoltam így egy darabig a Kovács Arisztid-féle intézetben. Itthon is jártam egy-két orvoshoz, de senki nem tudott semmit.

Egyszer aztán lementem a Balatonra testvéremet meglátogatni. S ahogy a hollywoodi filmekben szokott történni, megismerkedtem egy fiatal lánnyal, akivel aztán szorosabbra fűződött a kapcsolatunk (valószínű a sovány alakom miatt). A baj csak az volt, hogy én, úgy mond, halálos beteg voltam és senki nem tudta, mi bajom. Aztán *Kovács Arisztid*nek volt egy ötlete, hogy menjek át a neurológiára, ahol *Csanda Endre*

professzor volt az intézet vezetője. Meg is tettem, átmentem hozzá és mikor meglátott leültetett és azt mondta: „Na most várjál, hívok egy orvost, aki biztosan meg tudja mondani, mi a bajod”. Nemsokára bejött az ajtón *dr. Komoly Sámuel* tanársegéd úr, aki rám nézett, kicsit gondolkodott, majd azt mondta: „Neked szerintem Lyme betegséged van”. Nekem akkor fogalmam sem volt, hogy mi az a Lyme betegség. Ő akkortájt jött vissza, ha jól tudom, Angliából és vagy ott tanulmányozta, vagy máshol, de sejtése bejött. Mindenesetre rögtön nekem estek. Megdöfték egy nagy tüvel a nyakamon, liquort szedtek. Recsegettropogott a tű, de ők remekül érezték magukat, hogy spriccel a nyakam. Kiderült, hogy a liquorban olyan antitestek voltak, ami a Lyme betegségre jellemző. Külön érdekesség volt még, hogy ugyanabban az időben egy másik vízilabda társam, Luther Pista is ott feküdt nála, akinek szintén ez a betegsége volt, csak a térdében. Mivel e betegséget a kullancs terjeszti, általában lábon, térdén, bokán szokott jelentkezni a gyulladás. Akkor úgy gondoltam, valószínű, hogy én fűvön feküdtem valahol, bár nem tudom, hogy itthon vagy az USA-ban, ezért az agyamra húzódott a dolog. A neheze aztán kezdődött, mivel Komoly tanár úr azt mondta, hogy be kell feküdnöm két-három hétre és akkor rendbe fog hozni. Erre én azt mondtam neki, hogy ez nem megy. Végre találtam egy több mint csinos, fiatal lányt, ezért én nem tudok most két-három hétig a kórházban feküdni. Gondolkodott egy percet, aztán azt mondta, rendben van, akkor hatóránként bejövök lefekszem és beadja az infúziót, aztán mehetek. Hát így is történt. Három hétig jártam be hatóránként a fiatal lánnyal karöltve, aki ott ült az ágyam mellett, amíg az infúzió lefolyt s aztán minden este elmentünk vacsorázni (később tudtam meg, hogy ez döntő szempont volt nála).

Sajnos a kezelés hatása rögtön meglátszott, mert elkezdtem hízni. Visszahíztam négy kilót két hét alatt. Aztán, azóta is egyre nehezebb tartani a súlyomat. De hát akkor már mindegy volt, a fiatal lány már a menyasszonyom lett (ami biztos, az biztos).

Nemsokára ismét visszamentem Tucson-ba folytatni a kutatómunkámat, ahová már Ő is elkísért, és aztán a University of Arizona vízilabdacsapat tanúskodása segítségével megházasodtunk. Közben kaptam egy meghívást Valhallába, a New York Medical College Élettani intézetébe, ahol folytattam tovább a mikrocirkulációval, endotheliummal való kutatásaimat prof *Gabe Kaley*-vel. Azóta is az elmúlt húsz évben gyakran járok ki mint visiting professzor és intenzív kollaborációs kutatást folytatunk. Érdekesség, amit később tudtam meg, hogy Valhalla-hoz közel esik Lyme városka, amiről a betegségemet elnevezték. E városkában egy beteg gyermek édesanyja „fedezte” fel a betegséget, addig kutatott utána! Továbbá, Valhalla-ban, az egyetemen egy nagy Lyme-kutató-központ van. Hát ennyit a kiszámíthatatlanságról, amire mindig lehet számítani. Közben a Semmelweis Egyetemre, a Kóréletani Intézetbe kerültem, ahol meghonosítottam az Amerikában megtanult módszereket.

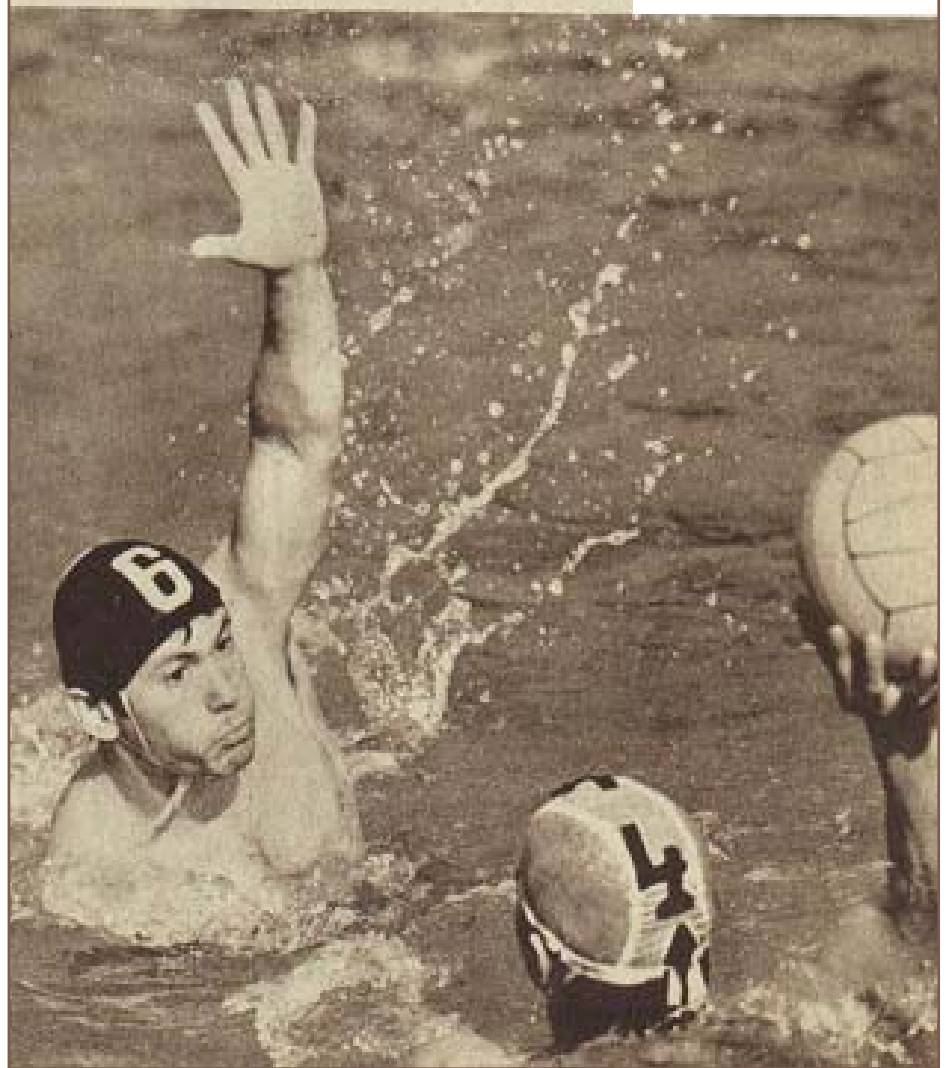
Az elmúlt húsz évben sikerült a négy legjobb kísérletem ($n = 4$), szórással nélkül, azaz négy lányom született. Időbeli eloszlásuk: 19, 16, 12, 1,5 éves **(2. kép)**. Remélem, hogy a jövőben négy lánnyal tudom majd növelni a pécsi létszámot, és a pécsi iskolákban fogják folytatni tanulmányaikat. Már korábról is van családi kötődésem Pécshez, mivel a feleségem unokatestvére és családja itt él. Így időnként megfordultunk Pécsen, ahol mindig jól éreztük magunkat.

Még ma is vízilabdázom. A sport nagyon fontos része az életemnek. Az utóbbi 18-20 évben a Senior Budapest Vízilabda Klubban játszom. Régi társaimmal többször nyertünk nemzetközi tornát és Európa bajnokságot is **(3. kép)**. Remélem, még pár évig folytatni tudom, bár már egyre kevesebb csapat van ebben a korosztályban. Tervezem, hogy majd itt is lekerülök előbb-utóbb az uszodába. Szurkolok, hogy a pécsi vízilabda csapat is minél jobban szerepeljen a Magyar Bajnokságban.

A tudományos életemben a 90-es évek közepétől alakult ki Péccsel való szorosabb kapcsolat. *Nagy Judit* professzor asszony egy Budapesten rendezett európai farmakológiai kongresszuson odajött hozzám és

Koller (OSC 6) az egész tavaszi idényben jól játszott. A válogatott keret edzéseiire is meghívást kapott

Bajnok az OSC-ben
1972/73

KOLLER CSALÁD – 2007

A SENIOR BUDAPEST VÍZILABDACSPAT – 2007

kért, hogy jöjjenek Pécsre, ad nekem egy kutatólaboratóriumot, stb. Bár végül Budapesten maradtam, továbbra is tartottam vele a kapcsolatot, csakúgy mint *prof. Róth Erzsébet*t, aki az általa szervezett nagyszerű gyűlésekre mindig meghívott. Szintén, az OTKA élettani tudományok zsűri elnökeként nagyon jó kapcsolatba kerültem *Barthó Loránd* professzorral, aki a legmegbízhatóbb zsűritag volt. Mindig időben készítette el a nagyon korrekt véleményét, ami nagyon megkönnyítette a munkámat. Meg szeretném említeni *dr. Lantos Jánost* is, aki szintén nagy segítségemre volt az OTKA-nál a pályázatok megítélésénél, valamint annak a tervezetnek az elkészítésében, amit a Semmelweis Egyetemen a Kísérletes Sebészeti Intézet létrehozására írtam meg, ami, úgy érzem, nagyon fontos, és remélem az SE is kialakít egy ilyen intézetet. A remek sümegi gyűléseken *Németh Péter* professzor úrral többször találkoztam és megismertük egymást. Tervezzük, hogy a jövőben közösen rendezünk egy sümegi konferenciát a gyulladási/immun-faktorok és a vaszkuláris diszfunkció kapcsolatáról. Remélem, hogy a jövőben még több pécsi kutatóval lesz kapcsolatom, mely kollaborációkban, jó színvonalú cikkekben, PhD-hallgatók képzésében fog megnyilvánulni.

S végül egy újabb történet. Péccsel kapcsolatban van még egy érdekes családi szájhagyomány, aminek a lényege a következő. Volt egy *Koller Emil László*

nevezetű úriember – édesapámnak unokatestvére – aki nagyon gazdag volt, mivel örökölt a szüleitől egy ruhaüzletet, ami igen jól ment. Őt azonban az üzlet nem érdekelte, és élte a Krúdy Gyula által megírt, könnyed éjszakai életet, és költötte a pénzt is rendszeresen. Állítólag nagyon jóképű ember volt, és elszédítette, majd elvette feleségül *Szinyei Merse Pál* festő lányát. Éltek volna boldogan, azonban nem tudott megkomolyodni, járta a mulatókat, ezért házassága tönkrement, elváltak. Továbbra is folytatta a könnyed életét és állítólag így találkozott az éjszakában *Ernst Irénnel*, akit aztán elvette feleségül. Aztán kiderült, hogy Irénnek van egy testvére, *Ernst Jenő*, aki

egy szegény kutató professzor volt Péccsett. Irén rávette Emilt, hogy valami jót is tegyen, támogassa a „békás professzort”, ahogy a családban emlegették Ernst professzort. Különböző történetek keringtek róla, hogy igen különleges, igazi szórakozott professzor volt. Sajnos Koller Emil korán meghalt, s gondolom így a tudomány támogatása is megcsappant. Bár a ruhaüzletet édesapám örökölte, nem volt benne sok köszönet. Jött a háború, tönkrement, elvették stb., ahogy az akkor megszokott volt. Arra azonban éppen elég volt, hogy a háború után kitelepiítsék a családot Balassagyarmatra, ahol aztán, ahogy már írtam, megszülettem. S talán ez így volt jó.

Ember István professzor *Jobst Kázmér* professzornak egy, az Orvostudományi Hírmondó 2007. november-decemberi számának 20. oldalán, **Reflexió** címmel megjelent cikkében foglalt megjegyzést pejoratívnak érez, és miatta nyomatékosan tiltakozik. „Ember István professzor ezúttal indokolt, a Tanszékfoglaló előadások „kényszerszünet” utáni újraindításával a TT elnökének, *Bauer Miklós* professzornak első felszólalásához csatlakozva az újraindítással magam is egyetértek.” – szól a mondat, amely talán úgy is értelmezhető, mintha E. I. máskor indokolatlanul szólalna meg. (A tiltakozás pontos szövege a szerkesztőnél megtalálható.) Megvallom, én voltam az, akinek a kezén az említett írás keresztülment; azt sem mondom, hogy nem tűnt fel a jelző, de egyrészt nem voltam biztos benne, hogy így kell értelmezni, másrészt talán egy-egy „oldalvágás” néha „elmegey” – gondoltam. Remélem nincs harag: tanártársaim között, ill. köztük és köztem.

Barthó L.

Szakmai önéletrajz (Curriculum vitae)

Dr. Molnár Péter 1948. június 18-án született Barcsen. Ott végezte általános és középiskolai tanulmányait, majd Szegeden, a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának vegyész szakán 1971-ben szerzett diplomát.

1971. 09. 01-től 2006. 08. 31-ig folyamatosan a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetében (korábbi nevén POTE Kémiai, majd Orvosi Kémiai Intézet) dolgozott; 1971-től 1972-ig gyakornok, 1972-től 1990-ig tanársegéd, 1990-től 1994-ig adjunktus, majd 1994 óta docens. 2006. 09. 01-től a PTE ÁOK Farmakognózi Intézet mb. vezetője. **Kutatási területe** a karotinoidok sztereokémiája; elsősorban új karotinoidok izolálása és szerkezetigazolása, a karotinoidok poliéncélinek *cis-transz* (Z/E)-izomerizációja, továbbá a karotinoidok növénybiokémiai és orvosi jelentősége.

1976-ban védte meg egyetemi doktori értekezését; 1989-ben kandidátusi fokozatot, majd annak átminősítésével 1994-ben PhD fokozatot szerzett; 1997-ben habilitált. Eddig összesen 78 közleménye és egy könyvfejezete jelent meg (67 közlemény angol, 3 német, 8 magyar nyelven; 63 közlemény nemzetközi, 18 hazai folyóiratban). A közelmúltban megjelent elsőszerzős könyvfejezet angol nyelvű; 1 angol nyelvű közleménye megjelenés alatt áll. Közleményeinek összesített impact faktora: 110,1; független össz-idezettségük: kb. 350. Tudományos előadásainak és posztereinek összes száma: 138 (67 magyar, 11 német, 60 angol nyelvű). A fenti eredményeket széleskörű hazai és nemzetközi együttműködések keretében sikerült elérni.

Fontosabb hazai együttműködő partnerek: MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete, Vácrátót; PTE TTK Növényélettani Tanszék és Botanikus kert; PTE TTK Fizika Tanszék; Veszprémi Egyetem; MTA Kémiai Kutatóközpont; ELTE TTK Szerves Kémiai Tanszék, SZTE TTK Fizikai Kémiai Tanszék; SZTE Orvosi Mikrobiológiai és Immunbiológiai Intézet, Semmelweis Egyetem Farmakognózi Intézet.

Fontosabb nemzetközi együttműködő partnerek: 2 svájci egyetem (Bern, Zürich), Hoffmann-La Roche cég (Basel) DSM Nutritional Products (Basel); 3 német egyetem (Giessen, Mainz, Tübingen); 2 angol egyetem (Nottingham, Liverpool); 1 dél-afrikai egyetem (Natal, Pietermaritzburg); 1 olasz egyetem (Milano); 4 japán egyetem (Osaka, Shizuoka, Sakado, Tokyo); 2 amerikai egyetem [Miami (Florida), Tuscaloosa (Alabama)]; „INEXA, INDUSTRIA EXTRACTORA C. A.” cég (Quito, Ecuador, Dél-Amerika).

A karotinoid munkacsoport hazai és nemzetközi kapcsolatainak eredményes szervezése mellett Molnár Péter társelnöke volt az 1996-ban Pécsen rendezett „1st Central European Workshop on Carotenoids” nevű rendezvénynek, majd előadást tartott az 1998-ban ugyancsak Pécsen rendezett „2nd Central European Workshop on Carotenoids” nevű rendezvényen.

Az elmúlt másfél évtizedben számos tudományos pályázatban (OTKA, ETT, FKFP) vett részt. Témavezetője volt a 2002. január 1-től 2005. december 31-ig tartó OTKA T 037441 sz., „A karotinoidok kémiai átalakításai” c. pályázatnak. Tagja a Tübingeni Egyetem Szerves Kémiai Intézetével történő együttműködés keretében egy NATO pályázatban (NATO Collaborative Linkage Grant, 978601) részt vevő munkacsoportnak, valamint az EU 6. keretprogramjában („Hungary for FP6” Project) kiemelt tudományterületnek számító karotinoidkémiai munkacsoportnak. Az EU TEMPUS Programja keretében az 1996/97-es tanévtől az 1999/2000-es tanévig tartó, „A szerves és bioorganikus kémia oktatásának átfogó modernizálása Magyarország egyetemlein (Új Közös Európai Projektek; S-JEP-01136396)” c. pályázatban a giesseni kapcsolatok koordinátoraként tevékenykedett.

Dr. Molnár Péter egy belföldi és öt külföldi tanulmányúton vett részt. Belföldi tanulmányút: MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete, Vácrátót (1978. 06. 1-30.). **Külföldi tanulmányutak:** Institut für Klinische Chemie und Patobiochemie der Universität, Giessen (1992. 05. 25–1992. 06. 06.); Departement für Chemie und Biochemie der Universität, Bern (1992. 10. 01–1993. 06. 30.); Institut für Organische Chemie der Universität, Tübingen (1994. 07. 01–1994. 07. 15.); Institut für Klinische Chemie und Pathobiochemie der Universität, Giessen (1999. 05. 02–1999. 05. 15.); Institut für Organische Chemie der Universität, Tübingen (2004. 05. 10–2004. 05. 22.).

Elnyert ösztöndíjak: TEMPUS CORTEX Program ösztöndíja (1992); Svájci Nemzeti Alapítvány ösztöndíja (1992/1993-as tanév); EU TEMPUS Program ösztöndíja (1999); Széchenyi István Ösztöndíj (2003. 09. 01–2006. 08. 31.); NATO Collaborative Linkage Grant (2004).

Dr. Molnár Péter a következő **tudományos társaságok, szervezetek** tagja: Magyar Kémikusok Egyesülete; MTA Botanikai, Növénykémiai és Kemotaxonómiai Munkabizottsága; Pécsi Akadémiai Bizottság; MTA Bioorganikus Kémiai Munkabizottság; MTA Kémiai Tudományok Osztálya Szerves Kémiai Munkabizottság; Magyar Elvlasztástudományi Társaság; Svájci Kémiai Társaság; Nemzetközi Karotinoid Társaság.

Oktatási tevékenység: Előadások, gyakorlatok, szemináriumok tartása I. éves orvostanhallgatóknak; kollokviumok, szigorlatok vezetése a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetében; Kreditpontos kurzusok (speciálkollégiumok) és PhD-kurzusok vezetése természetes anyagok, bioaktív vegyületek (karotinoidok, szteroidok, alkaloidok) kémiájából; Gyakorlatok, szemináriumok vezetése vegyész- és orvostanhallgatóknak, továbbá tanárjelölt hallgatóknak a berni egyetemen az 1992/93-as tanévben; Előadások tartása biokémiából testnevelő tanárjelölt hallgatóknak és vizsgáztatás a JPTE Tanárképző Karán az 1991/92-es tanévben; Előadások tartása a karotinoidok és szteroidok témaköréből a PTE TTK Kémiai Tanszéke szervezésében működő Kémia tanár Továbbképző Szakon a 2002/2003-as tanévben; Előadások, kreditpontos kurzusok tartása, kollokviumok és szigorlatok lebonyolítása a német nyelvű képzésben orvostanhallgatóknak a 2004/2005-ös tanévtől.

Előadások tartása, kollokviumok és szigorlatok vezetése gyógyszerészhallgatóknak Farmakognózia tantárgyból a 2006/2007. tanévtől. Kreditpontos kurzusok tartása gyógyszerészhallgatóknak a 2006/2007. tanévtől; Előadások tartása a gyógyszerész-rezidensképzésben a 2006/2007. tanévtől; Témavezető a PTE Gyógyszer-tudományok Doktori Iskola „Biológiailag aktív anyagok izolálása és vizsgálata” c. programban.

Tisztségek, elismerések: Tisztségek: Az 1990/91-es tanévtől a 2003/2004-es tanévig az Orvosi kémia tantárgy tanulmányi felelőse; 1996. 07. 01-től 2004. 01. 01-ig a PTE ÁOK Doktori (PhD) Tanácsának titkára.

Elismerések: 2003. 06. 05.: a PTE Tudományos és Kutatás-Fejlesztési (K + F) Bizottságának díja, „Az év kiemelkedő szellemi alkotása” díj és Elismerő Oklevél (Dr. Deli József professzorral megosztva); 2004. október 15.: a PTE ÁOK Dékáni Hivatala és Doktori Tanácsa által adományozott kitüntetés, a „Pro Facultate Medicinae” Emlékérem ezüst fokozata.

Dr. Molnár Péter 2006. február 10-én sikeresen megvédte akadémiai doktori értekezését, amelynek alapján elnyerte az MTA Doktora (a kémiai tudomány doktora) fokozatot. Akadémiai doktori oklevelét 2006. június 8-án vette át. 2007. szeptember 1-től egyetemi tanári kinevezést nyert.

Az egyetemi tanári, intézetvezetői feladatkör ellátásával kapcsolatos tervek; megvalósításukra vonatkozó elképzelések; esetleges nehézségek

Az intézeti infrastruktúra javítása:

Intézményünk, a PTE ÁOK Farmakognózi Intézete megalakulásától 2006. szeptember 1-ig a Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertár keretében működött, mint Farmakognózi Tanszék. 2006. szeptem-

ber 1-től önálló intézményként működik. A 2006 nyarán megvalósult építési, átalakítási munkálatok eredményeként az új tanév kezdetére a Rókus u. 2. sz. alatti épületben megtörtént egy intézeti titkárság, egy vezetői dolgozószoja és egy fitokémiai laboratórium kialakítása, a legszükségesebb infra-

strukturális feltételekkel (bútorzat, víz, gáz, telefon, számítógépes rendszer). Ezért e helyen is köszönetet mondok magam és munkatársaim nevében karunk, egyetemünk gazdasági és dékáni vezetésének, a beruházóknak, kivitelezőknek, anyagbeszerzőknek.

Az építkezés 2006. évre szóló költségvetése azonban már nem tette lehetővé az új fitokémiai laboratóriumunkba egy vegyifülke beszerzését és beépítését, melynek költsége ~ 1,5 millió Ft volt. A vegyifülke beszerzése és beépítése érdekében azonnali lépéseket tettem karunk dékáni és gazdasági vezetése felé, szorgalmazva, hogy a beszerzés és beépítés a 2007. évi költségvetés terhére az új pénzügyi év elején valósuljon meg, tekintettel arra, hogy az oktatási és kutatási funkcióra tervezett laboratóriumban a 2006/2007. tanév második félévében el szeretnénk indítani a gyakorlati oktatást és a kutatómunkát egyaránt. A vegyifülke megvásárlása és beépítése a 2006/2007. tanév második félévének küszöbén pályázati forrásokból (ld. alább) valósult meg.

A múlt év szeptemberében karunk gazdasági vezetőinek támogatásával sikerült fitokémiai laboratóriumba egy új hűtőszekrény, egy új filctollal írható falitábla működési keretünkől történő beszerzése. 16 használt laboratóriumi forgószéket az Anatómiai Intézetől kaptunk. Ez utóbbiakat ugyancsak központi keretből a házi műhelyben sikerült felújítatnunk.

Intézetünk, a Gyógyszerészi Kémiai Intézettel együttműködve, még elődöm, *dr. Szabó László Gyula* professzor úr tanszékvezetése idején a Herbal Network Program keretében egy pályázatot nyert. A pályázat feladatainak megvalósítása során intézetünk 2007-től elsősorban a Délnyugat-Dunántúlon termesztett különféle gyógynövények laboratóriumi bevizsgálását végzi, különös tekintettel a tisztaságvizsgálatra, a mikrobiológiai és morfológiai vizsgálatokra. A **Herbal Network Program** a „Határon átnyúló gyógynövénygyűjtő, termelő és felvásárló hálózat kiterjesztése a határmenti térség gazdaságának fejlesztése érdekében”, mely a Szlovénia-Magyarország-Horvátország Szomszédsági Programban, az Európai Unió és a Magyar Köztársaság társfinanszírozásával, a Baranya Megyei Munkaügyi Központ felügyelete alatt valósul meg.

A program keretében intézetünk bruttó 5 670 000 Ft értékben vásárolhatott laboratóriumi berendezéseket, eszközöket, műszereket, melyek a következők: 1 db RAYPA AE-28-DRY típusú mikroprocesszoros vertikális autokláv; 1 db FASTER TWO-30 típusú vertikális áramlású lamináris boks; 13 db. Motic 2828 típusú mikroszkóp; 1 db Motic ST-39C-N9GO típusú sztereomikroszkóp; 2 db Motic ST-39Z-N9GO típusú sztereomikroszkóp és végül 1 db általános felhasználási célt szolgáló vegyifülke. A pályázat költségvetése a vegyifülke esetében csak a megvásárlás költségeit fedezte; gyors üzembehelyezését azonban már más, később említendő forrásból kényeszerültünk megvalósítani.

Az infrastrukturális feltételek javítása vonatkozásában tervezzük fiatal diplomás munkatársá-

im földszinti dolgozószobáinak átfogó felújítását. A távlati tervekben szerepel a Rókus utcai épület tetőterében két újabb dolgozószoba, illetve egy intézeti könyvtárhelyiség kialakítása. Ezen munkálatok műszaki és biztonsági okokból azonban sajnos kizárólag az épület tetőszerkezetének teljes felújítását követően tervezhetők.

Személyi feltételek:

Intézetünk működésének személyi feltételei adva vannak. Fiatal diplomás kolléganőim mindhárman PhD fokozattal és idegennyelv-tudással (angol, német) rendelkeznek. Két kolléganőm már adjunktus. Egyiküket, aki korábban tudományos segédmunkatársi munkakörben dolgozott, már én terjeszthettem fel az adjunktusi cím elnyerésére. Harmadik kolléganőm, aki korábban helyettesként, asszisztensi státusban dolgozott, felterjesztésem eredményeként 2007. március 1-től egyetemi tanársegédi kinevezést nyert. Mindenképpen hangsúlyozandó, hogy helyettesem, *dr. Szabó László Gyula* professzor, korábbi tanszékvezető – aki egyébként a TTK Növényélettani Intézetének alkalmazottja – mind az intézetvezetés, mind az oktatás és kutatás területén önzetlen segítséget nyújt. *Szabó* professzor úr segítségére, támogatására, hazai és nemzetközi szinten egyaránt elismert oktatói és kutatói tapasztalatára a jövőben is számítok, e helyen is kérve ehhez egyetemünk, karunk vezetőinek támogatását. A korábban négyórás munkaidőben dolgozó titkárnő állását a növekvő adminisztrációs feladatok zavartalan ellátása céljából a dékáni, rektori és gazdasági vezetés támogatásával sikerült módosítani. A módosítás eredményeként 2007. márciusától teljes munkaidőben foglalkoztatott új titkárnőt sikerült felvenni, aki középfokú francia nyelvtudással is rendelkezik. Intézetünk segédlaboránsa szorgalmas munkájával szintén hozzájárul szervezeti egészünk zavartalan működéséhez.

Oktatómunka:

Az alapképzés keretében másod- és harmadéves gyógyszerészhallgatókat oktatunk. Tantárgyunk másodéven két oktatási félévben a Farmakobotanika (korábban 14 x 3 óra előadás + 14 x 3 óra gyakorlat; a 2007/2008-as tanévtől érvényes tanterv szerint 14 x 1 óra előadás + 14 x 1 óra gyakorlat); harmadéven két oktatási félévben a Farmakognózia (28 x 2 óra előadás + 28 x 3 óra gyakorlat). A Tanulmányi Hivatal felkérésére munkatársaimmal egyeztetve összeállítottuk a 2006/2007. tanév első és második félévére tervezett kontakt-óra-beosztását. Az említett két fő-kollégium mellett valamennyien kreditpontos kurzusokat (speciálkollégiumokat) is tartunk, melyeknek kontakt-óra-beosztását ugyancsak valamennyien elkészítettük.

A 2007/2008-as tanévtől három új kötelezően választható és 9 új szabadon választható kreditpontos kurzust hirdettünk meg, melyeket a

szakvezetés és karunk kreditbizottsága is elfogadott. A kurzusok nagy része mind gyógyszerész-, mind orvostanhallgatók számára meghirdetésre került. A kreditpontos kurzusok vonatkozásában is súlyt kívánok helyezni az oktatás és a számonkérés színvonalára.

Terveim szerint a jelenben és a jövőben egyaránt, elsősorban a Farmakognózia tantárgy oktatása területén hangsúlyozni kell a fitokémia, a növényi biokémia és a gyógyászati felhasználás fontosságát.

A Technikai Csoport és a Multimédia Kutatólaboratórium vezetőjének közreműködésével kéresemre sikerült elérni, hogy a 2006/2007. tanév kezdetétől a Rókus utcai épületben lévő tantermünkben is megvalósult a rendszeresen projekttal történő előadások tartásának lehetősége.

A Farmakobotanika és Farmakognózia tantárgyak laboratóriumi gyakorlatainak zavartalan lebonyolítása érdekében a 2006/2007. tanév elején az Anatómiai Intézet segítségével néhány további kölcsön-mikroszkópot állítottunk be (korábban a Biológiai Intézetől kaptunk nagyobb számban kölcsön-mikroszkópokat). A második félév során a már említett, Európai Unió által támogatott pályázat eredményeként sikerült új, korszerűbb mikroszkópokat beszerezni.

A Chinoi Gyógyszergyár támogatásával a közelmúltban két új digitális táraméreg beszerzésére nyílt lehetőség.

„Az MTA doktora fokozatot szerzett oktatók/kutatók támogatása” címmel egyetemünk Rektori Hivatala 2006. november 30-i beadási határidővel pályázatot hirdetett. Elkészítettem és benyújtottam ezen pályázatomat. A pályázattal elnyerhető támogatás összegének (400 000 Ft) egy részéből fedeztük az új fitokémiai laboratóriumban üzembe helyezett vegyifülke elszívó-berendezésének és üzembe állításának költségeit.

Jelenleg is, de a jövőben is fontosnak tartom, hogy intézetünkben egyre több diákköri és szakdolgozat, valamint diplomamunka készüljön. Intézetünk TDK- és szakdolgozat-témái a 2006/2007. tanévre kiadott Tanrend c. kiadvány 220. és 221. oldalain találhatók. Munkatársaim kezdeményezésére, egyetértésemmel és a szakvezetés támogatásával a 2007/2008. tanévtől lényegesen kibővítettük az említett listát.

Megemlítendő még az intézetünkben folyó gyógyszerész-rezidens képzés, melyben két évfolyam rezidenseinek oktatási félévenként 12-12 órában tartunk tantermi előadásokat. Mind a rezidensképzés, mind a diákkörös hallgatók és szakdolgozataikat készítőik felkészítésében jelenleg is, de a jövőben is számítok *dr. Szabó László Gyula* professzor úr támogató közreműködésére, segítségére, nagy szakmai tapasztalataira.

A 2006/2007. tanévtől az Általános kémia tantárgy oktatását is a gyógyszerész szak oktatói végzik. Ennek keretében *dr. Perjési Pál* egyete-

mi docens tantárgyfelelősségével, dr. Lóránd Tamás egyetemi docenssel együtt közreműködöm az Általános kémia oktatásában, mely szemeszterenként 5-6 héten keresztül heti 2 óra előadás megtartását jelenti.

Oktatómunkánk zavartalan folytatása érdekében fontosnak tartom elsősorban a társintézetekkel (Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertár, Gyógyszerészi Kémiai Intézet, Gyógyszer technológiai Intézet, TTK Növényélettani Tanszék, Botanikus kert), továbbá a társegyetemek megfelelő intézeteivel történő folyamatos és gyümölcsöző kapcsolattartást.

Továbbra is részt kívánok venni a német nyelvű orvostudományban, az Orvosi kémia („Chemie für Mediziner”) oktatásában dr. Ohmacht Róbert egyetemi tanár irányításával és dr. Lóránd Tamás egyetemi docens közreműködésével. A német nyelvű képzésben továbbra is meghirdetem és megtartom az „Alkaloide” c. kreditponthoz tartozó kurzust.

Kutatómunka:

Munkatársaim, dr. Farkas Ágnes egyetemi adjunktus, dr. Horváth Györgyi egyetemi adjunktus és dr. Papp Nóra egyetemi tanársegéd, mindhárman a PTE Biológia Doktori Iskola Botanika Programja keretében készítették el doktori (Ph D) értekezésüket. Dr. Farkas Ágnes PhD értekezésének címe: *Pyrus* mikrotaxonok florális attraktivitása. Védésének éve: 2001.; Dr. Horváth Györgyi PhD értekezésének címe: Néhány *Thymus* taxon fitokémiai jellemzőinek megismerése kromatográfiai, mikrobiológiai és molekuláris módszerekkel. Védésének éve: 2005.; Dr. Papp Nóra PhD értekezésének címe: *Euphorbia* taxonok és *Euphorbia cyparissias* L. populációk összehasonlító morfofiziológiai jellemzése. Védésének éve: 2005.

Itt jegyzem meg, hogy dr. Farkas Ágnes téma-vezetője az OTKA F48815 sz. jelenleg is futó pályázatnak, melynek címe: Néhány gyógynövény florális nektáriumának szerkezete és szekréciós aktivitása, a nektár speciális metabolitjai; Dr. Papp Nóra Ifjúsági OTKA pályázatot nyújtott be, melynek címe: Néhány hazai gyógynövénytaxon és populációinak összehasonlító kemotaxonomiai és morfofiziológiai értékelése. Munkatársaim továbbra is az általuk megkezdett témákban kívánják folytatni kutatásaikat. Munkájukat dr. Szabó László Gyula professzor úrral, korábbi tanszékvezetővel együtt továbbra is segítem és támogatom. A sikeres kutatómunka folytatása érdekében tárgyaltam a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetének professzoraival, dr. Ohmacht Róbert és dr. Deli József professzorokkal, akik támogatásukról biztosítottak engem és munkatársaimat egyaránt. Hozzájárultak ugyanis ahhoz, hogy segítséget nyújtanak munkatársaimnak a kutatómunkájukkal kapcsolatban felmerülő HPLC-

és HPLC-MS elválasztások és egyéb kísérletek területén.

Munkatársaim intézetünkön és korábbi munkahelyemen, a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetén kívül a PTE TTK Növényélettani Intézetében is végeznek kutatómunkát, ahol dr. Jakab Gábor egyetemi tanár, intézetvezető és dr. Szabó László Gyula egyetemi tanár segíti és támogatja munkájukat. Dr. Horváth Györgyi mikrobiológiai jellegű kutatásait a PTE ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézetében dr. Kocsis Béla egyetemi docens támogatásával végzi.

Az elmúlt hónapokban dr. Horváth Györgyi munkatársamat bevontam a karotinoidokkal kapcsolatos kutatómunkába. A PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetében, dr. Deli József professzor, a karotinoid munkacsoport vezetője támogatásával megismertetem munkatársammal a karotinoidok izolálásával kapcsolatos laboratóriumi munka alapvető módszereit. Ezen munka keretében elvégeztük három gyógynövény [érdeslevelű napraforgó (*Helianthus rigidus*), csicsóka (*Helianthus tuberosus*), gilisztaűző varádics (*Tanacetum vulgare*)] virágjának és három gyógynövény [Piritógyökér (*Tamus communis*), húsos som (*Cornus mas*), tiszafa (*Taxus baccata*)] termésének karotinoid-analízisét.

Korábbi munkáinkhoz kapcsolódva, dr. Drin István (MEDI-LAB Kft., Szentendre), a Gyógynövénykutató Intézet egykori munkatársa felkérésére a közelmúltban elvégeztük három különböző rózsataxon csipkebogyó-áltermésének összehasonlító karotinoid-analízisét. Ezen legújabb eredményeinkről hazai és nemzetközi konferenciákon előadások és poszterek keretében számoltunk, ill. számolunk be (Centenárium Vegyészkonferencia, Sopron, 2007. május 29-június 1.; Gyógynövény Szimpózium, Szeged, 2007. október 18-19.; 55th International Congress and Annual Meeting of the Society for Medicinal Plant Research, Graz, Austria, September 03-06, 2007; 7th Balaton Symposium on High Performance Separation Methods, Siófok, Hungary, September 05-07, 2007).

A jövőben számos további gyógynövény virágjának, termésének, egyéb részeinek rendszeres karotinoid-analízisét tervezzük, mind a klasszikus oszlopkromatográfia, mind a modern elválasztástechnikai módszerek (HPLC; HPLC-MS, HPLC-NMR) alkalmazásával. A HPLC-NMR-vizsgálatok területén történő együttműködés folytatásának lehetőségét Prof. Dr. Klaus Albert (Institut für Organische Chemie der Universität, Tübingen) ajánlotta fel egy közös NATO-pályázat keretében. Amennyiben sikerül új, ismeretlen szerkezetű karoti-

noidot izolálunk, elvégezzük teljes szerkezetazonosítását.

Együttműködésünket tovább folytatjuk a PTE TTK Növényélettani Intézetével, dr. Szabó László Gyula és dr. Jakab Gábor professzorokkal. Dr. Jakab Gábor professzor hosszabb időt töltött svájci egyetemeken (Fribourg, Neuchatel, Genf) botanikai, növényélettani intézeteiben; növényélettannal, immunológiával és genetikával foglalkozik. Ő elsősorban az ismert növényi hormon, az abszcisszinsav karotinoid-5,6-epoxidokból történő képződése mechanizmusának vizsgálatára ajánlott kutatási együttműködést.

Fontosnak tartom a hazai társegyetemek, elsősorban a Semmelweis Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziái Intézeteivel történő kapcsolatfelvételt és kutatási együttműködést. Az együttműködés a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetének (korábbi munkahelyem) karotinoid munkacsoportja, intézetünk és a Semmelweis Egyetem Farmakognóziái Intézete közötti kutatási együttműködés 2006 szeptemberében létrejött. Dr. Szőke Éva, dr. Lemberkovics Éva és dr. Kéry Ágnes professzor asszonyok kérésére különböző paprika-olajok össz-karotinoid-tartalmát és karotinoid-összetételét vizsgáltuk dr. Deli József professzor úr koordinálásával.

A SZTE Farmakognóziái Intézetével, dr. Hohmann Judit professzor asszonnyal és dr. Máthé Imre professzor úrral a tavasz folyamán sikerült felvenni a hivatalos kapcsolatot. Ezen kapcsolat keretében felmerült közös pályázatok benyújtásának lehetősége is.

2006 októberében vendégünk volt dr. Babulka Péter az AROMAX NATURAL PRODUCTS ZRT. (Budapest) kutatási igazgatója, aki a növényi illóolajok vizsgálata terén ajánlotta fel együttműködését, támogatását.

Még a 2006-os év elején dr. Deli József professzor úrral együtt kutatási együttműködést alakítottunk ki dr. Tyihák Ernő professzor úrral, az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének munkatársával, aki különleges biokémiai reakciók keretében (BioAréna-rendszer) vizsgálja a karotinoidok átalakulásait, növénybiokémiai szerepét. Az együttműködés folyamatban van; eddigi eredményeinkről a tervezett közös publikációról a közelmúltban tartottunk szakmai megbeszélést.

Nagyváradon (Románia) az Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetemen dr. Németh Tibor professzor úr és munkatársai kutatási együttműködést folytatnak munkatársaimmal, melynek eredményeként a XIII. Román Nemzeti Gyógyszerész Kongresszuson (Kolozsvár, 2006. szept. 28-30.) „Histological studies of *Salvia officinalis* L. var. *purpurescens*” címmel közös poszter bemutatására került sor.

A jövőben is folytatni kívánjuk ezen együttműködést.

Marosvásárhelyről (Erdély, Románia) dr. Csedő Károly professzor, az Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognózi és Fitoterápi Tanszékének vezetője, a Román Tudományos Akadémia tagja az alábbi kutatási témakörökben ajánlotta fel intézetünkkel történő együttműködését:

- Védett növények szaporodásbiológiája;
- Illóolajos növények produkciobiológiája és monoterpének mikrobiológiai hatásának *in vitro* vizsgálata;
- Teadrogok és specíesek vízdékony hatóanyagainak kioldása és dinamikai jellemzése;
- Gyógynövénypopulációk kemotaxonómiai értékelése;
- Karotinoidok kutatása gyógynövényekben.

Csedő professzor úr kezdeményezésére sor kerülhet oktatóink, kutatóink, hallgatóink pár napos vagy néhány hetes cserelátogatására is.

Fontosnak tartom a többi szomszédos ország, elsősorban Ausztria társégetemeinek megfelelő intézeteivel történő kapcsolatfelvételt. Tekintettel arra, hogy Pécs és Graz testvérvárosok, egyetemeink között már több mint másfél évtizede gyümölcsöző kapcsolat áll fenn, melynek keretében minden második évben Műszeres Analitikai Konferenciára kerül sor Pécsen, ill. Grazban. Ezen konferenciák egyik fő szervezője dr. G. Gübitz professzor (Institut für Pharmazeutische Wissenschaften, Dept. für Pharmazeutische Chemie), akivel régi ismeretségünk alapján kezdeményeztem az intézeteink

közötti hivatalos kapcsolatfelvételt. Az egyetemeink közötti partnerkapcsolatok keretében 2007 áprilisában egyhetes tanulmányúton vettem részt Grazban Gübitz professzor úr intézetében. Fogadott Bauer professzor úr is, az ottani Farmakognózi Intézet igazgatója, akivel sikeres tárgyalást folytattam az intézeteink közötti kapcsolatfelvételtől. Ő szervezte a Grazban tartott (2007. szeptember 3-6.) „International Congress and Annual Meeting of the Society for medicinal Plant Research” c. nemzetközi konferenciát, melyen munkacsoportunk két poszterrel szerepelt.

Dr. Ohmacht Róbert professzor ajánlására felvettem a kapcsolatot dr. Liselotte Krenn professzor asszonnyal, aki a Bécsi Egyetem Farmakognózi Intézetének vezetője. Krenn professzor asszony elfogadta meghívásunkat; februárban vendégünk volt és intézetünkben előadást tartott kutatómunkájának legújabb eredményeiről.

Mindenképpen érdemes megemlíteni, hogy a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugdíjas professzorai már 15 éve Pécsen élnek. Rácz Gábor professzor, a Román Tudományos Akadémia és több nemzetközi tudományos társaság tiszteletbeli tagja és felesége Rácz-Kotilla Erzsébet professzor asszony, aki Romániában a gyógynövény hatóanyagok farmakodinámiai hatása terén végzett kiemelkedő kutatásokat, már 15 éve oktatnak fitoterápiát, homeopátiát és természetgyógyászati ismereteket szerte az országban; tették ezt korábban a Pécsi Orvostudományi Egyetemen is. A számunkra is gyümölcsöző kapcsolatot szeretnénk a Rácz-házaspárral feleleveníteni. Konzulensi, tanácsadói segítségükre a jövőben számítunk.

A továbbiakban az előzmények ismertetésével vázolom néhány, még korábbi munkahelyemen, a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézete karotinoid munkacsoportjában megkezdett kutatási témám folytatásának lehetőségeit, terveimet.

A karotinoidok biológiai szerepére, funkcióira és aktivitására vonatkozó vizsgálatok előretörése az utóbbi években munkacsoportunkat is arra ösztönözte, hogy a természetben előforduló új karotinoidok izolálása és szerkezetazonosítása mellett mind hazai, mind nemzetközi együttműködések keretében bekapcsolódjunk a karotinoidok biológiai aktivitásával kapcsolatos kutatásokba. Így Hager, Young és Cowan professzorok felkérésének eleget téve, kutatómunkájukba bekapcsolódva, akadémiai doktori értekezésemben tárgyaltam néhány új vegcsoportot tartalmazó karotinoid növénybiológiai szerepének vizsgálatával kapcsolatos eredményeinket.

Már az 1980-as években kiderült, hogy a karotinoidok (elsősorban a β -karotin) hatására

csökken bizonyos mesterségesen kiváltott daganatok, továbbá elsősorban a bőrrák és a tüdőrák kockázata. Az újabb vizsgálatok eredményei pedig arra utalnak, hogy a likopin eredményesen alkalmazható mind a tüdőrák, mind a prosztatarák megelőzésében, továbbá növeli a csontképzésben lényeges szerepet játszó fehérjék koncentrációját is (Program of the 13th International Carotenoid Symposium, Honolulu, Hawaii, USA, January 6-11th, 2002, pp. 130-140).

A daganatellenes hatásra vonatkozó vizsgálatainkat a közelmúltban a SZTE Orvosi Mikrobiológiai és Immunbiológiai Intézetével, Molnár József professzor kutatócsoportjával történő együttműködés keretében végeztük. Megvizsgáltuk 12 természetes forrásból izolált karotinoidnak a tumorsejtek multidrog-rezisztenciájára és apoptózisra gyakorolt hatását.

Megállapítottuk, hogy az általunk izolált karotinoidok jelentős, de a kémiai szerkezettől függő multidrog-rezisztencia-gátló hatást okoztak. Vizsgálatainkat karotinoid-5,6- és 5,8-epoxidokra, továbbá néhány karotinoid-izomerre is kiterjesztettük. Eredményeinket az ide vonatkozó közlemények (8 közlemény), előadások és bemutatott poszterek (9 előadás, ill. poszter) tartalmazzák.

A fenti kutatások folytatásaként vizsgálni kívánjuk néhány apo-karotinoid [$8'$ -apo- β -karotin- $8'$ -al, 5,6-epoxi-5,6-dihidro- $8'$ -apo- β -karotin- $8'$ -al, β -citraurin (apo- $8'$ -zeaxantinal), apo- $10'$ -violaxantal, retinal (A-vitamin-aldehid), retinol (A-vitamin), A-vitaminsav, A-vitaminsav-etilészter], és szeko-karotinoid (szemi- β -karotin, szemi- β -karotinon-epoxid) multidrog-rezisztencia-gátló hatását.

A fent említett vizsgálatokat japán kutatókkal [M. Kawase (Faculty of Pharmaceutical Sciences, Josai University, Sakado) és N. Motohashi (Meiji Pharmaceutical University, Tokyo) professzorok munkacsoportjaival] történő együttműködés keretében különböző fitoxantin-keverékekre is kiterjesztettük. A következő fitoxantin-keverékek biológiai aktivitását vizsgáltuk: piros fűszerpaprika hipofázikus (1)- és epifázikus karotinoidjait tartalmazó keverék (2); 'Valencia narancs' héjának hipofázikus karotinoidjait tartalmazó keverék (3); 'Golden delicious' alma hipofázikus (4)- és epifázikus karotinoidjait tartalmazó keverék (5). Megvizsgáltuk ezen minták és a β -karotin *Helicobacter pylori* (gyomorfekélyt előidéző baktérium) elleni, HIV-vírus elleni, citotoxikus, multidrog-rezisztencia-gátló és szabadgyök-fogó (scavenger) hatását. Eredményeinkről részletesen a *Phytotherapy Research* c. folyóiratban megjelent dolgozatunkban számoltunk be.

A jövőben a következő fitoxantin-keverékek fentiekben ismertetett biológiai hatásait kívánjuk vizsgálni: 1. Fitoxantin-észterek keveréke

piros csészegombából (*Sarcoscypha coccinea*); 2. Fitoxantin-keverék csipkebogyóból (*Rosa canina*); 3. Fitoxantin-keverék *Lycium*-ből (*Lycium halimifolium*); 4. Fitoxantin-keverék árvácskából (*Viola tricolor*); 5. Fitoxantin-keverék napraforgó virágból (*Helianthus annuus*); 6. Piros csészegomba (*Sarcoscypha coccinea*) karotinoidjai (teljes extraktum); 7. Fitoxantin-keverék *Lycium halimifolium*-ból (hipofázikus frakció); 8. Fitoxantin-keverék *Lycium halimifolium*-ból (epifázikus frakció); 9. Csipkebogyó (*Rosa canina*) éteres extraktumának hipofázikus karotinoidjai; 10. Csipkebogyó (*Rosa canina*) éteres extraktumának epifázikus karotinoidjai; 11. Csipkebogyó (*Rosa canina*) metanolos extraktumának hipofázikus karotinoidjai; 12. Csipkebogyó (*Rosa canina*) metanolos extraktumának epifázikus karotinoidjai; 13. Árvácska virág (*Viola tricolor*) hipofázikus karotinoidjai; 14. Napraforgó virág (*Helianthus annuus*) hipofázikus karotinoidjai.

A fenti karotinoid-mintákat a megfelelő növényekből, növényi részekből kristályos állapotban már izoláltuk és a japán kollégák rendelkezésére bocsátottuk. A kísérletek folynak, néhány részeredmény már rendelkezésünkre áll. A karotinoidok daganatellenes hatására vonatkozó kutatásainkhoz kapcsolódóan a vízben nem oldódó karotinoidok jobb felszívódását célzó vizsgálatainkat *prof. A. Selva* (CNR, Istituto di Chimica del Riconoscimento Molecolare di Milano) kutatócsoportjával együttműködve végeztük. Előállítva a likopin α - és β -ciklodextrinnel képzett vízoldható zárványkomplexeit, MALD-, IS/ESIMS- és tandem MS-módszerek alkalmazásával megállapítottuk, hogy a komplexek nanométer mérettartományú aggregátumokat képeznek, s az α -CD-likopin és a β -CD-likopin komplexek alakja eltérő. Megerősítettük, hogy ezen komplexekben az alkotórészek aránya 1:1, továbbá javaslatot tettünk a képződő aggregátumok szerkezetére is. Az eredményekről nemzetközi konferencián (12th International Carotenoid Symposium, Cairns, Australia, July 19-23, 1999), valamint a *Carbohydrate Research* c. folyóiratban megjelent közleményünkben számoltunk be.

Ezirányú vizsgálatainkat a jövőben más karotinoidokra és karotinoid-izomerekre is kiterjesztjük. Itt jegyzem meg, hogy a karotinoidok és a ciklodextrinek kölcsönhatásaival kapcsolatos vizsgálatok a hazai CYCLOLAB kutatócsoportjával történő együttműködés keretében is megindultak *dr. Deli József* professzor úr, a karotinoid munkacsoport vezetője irányításával. *H. Hashimoto* japán professzor (Depart-ment

of Physics, Osaka City University, Osaka; and „*Light and Control*”, *PRESTO/JST*, Osaka) munkacsoportjával együttműködve az optikai abszorpciós-, Raman- és FT-IR-spektroszkópiái adatokból számítható elektrongerjesztési energia-értékek alapján kívánunk felvilágosítást nyerni a karotinoidok fotoszintézisben betöltött szerepének részleteire. Ennek érdekében a közelmúltban elvégeztük tíz természetes és öt szemiszintetikus össz-transz karotinoid vizsgálatát a fenti spektroszkópiái módszerekkel.

Eredményeink egy részét a 13. Nemzetközi Karotinoid Szimpóziumon (Honolulu, Hawaii, 2002. január 6-11.), további részét a 14. Nemzetközi Karotinoid Szimpóziumon (Edinburgh, Skócia, 2005. július 17-22.) mutattuk be. A jövőben ~ 40 különböző térszerkezetű, természetben előforduló, ill. szemiszintetikus úton, sztereomutációval előállítható *cisz-karotinoid* ezirányú vizsgálatát tervezzük a fenti spektroszkópiái módszerekkel. A mintákat a japán kutatócsoport rendelkezésére bocsátottuk.

A karotinoidok, a klorofill és a citokróm b_{559} fontos kofaktorai a növények II. sz. fotorendszere fénygyűjtő komplexének (LHC). Ezen vegyületek olyan másodlagos elektronszállító folyamatokban vesznek részt, melyek a P680-gyök-kationok (P680⁺) megkötésében és a II. fotorendszer fényvédő hatásának kifejtésében van jelentőségük. Az említett folyamatok során karotinoid-gyök-kationok (Car⁺) képződnek. Különösen érdekes ezen részecskék elektronszerkezetének és környezetüknek az elektronspin-sűrűség-eloszlásra gyakorolt hatása.

A közelmúltban *prof. L. Kispert* (University of Alabama, Tuscaloosa) kutatócsoportjával együttműködve SiO₂ – Al₂O₃ keverékre adszorbeált természetes zeaxantin (ex *Lycium halimifolium*) és violaxantin (ex *Viola tricolor*) besugárzása ($\gamma > 350$ nm) révén előállítottuk a megfelelő karotinoid-gyök-kationokat (Car⁺). Ezen részecskék szilárd fázison történő stabilizációja a II. fotorendszer reakciócentrumán történő stabilizációhoz hasonló mechanizmus szerint játszódik le. A karotinoid-gyök-kationok (Car⁺) elektronszerkezetének jellemzése céljából pulzáló ENDOR (Electron Nuclear Double Resonance) és HYSCORE (Hyperfine Sublevel Correlation)-spektroszkópiával meghatároztuk a zeaxantin- és violaxantin-gyök-kationokra jellemző hiperfinom csatolási állandó-értékeket.

Eredményeinkről a 14. Nemzetközi Karotinoid Szimpóziumon (Edinburgh, 2005. július 17-22.), a „47th Rocky Mountain Conference on Analytical Chemistry” nevű rendezvényen

(Denver, Colorado, USA, 2005. július 31-augusztus 4.), és további négy nemzetközi konferencián [Proceedings of the 28th DOE Solar Photochemistry Research Conference (June 4-7 2006, Warrenton VA, USA); 5th Asia-Pacific EPR/ESR Symposium (August 24-29, 2006, Novosibirsk, Russia); Southeastern Magnetic Resonance Conference (November 3-5, 2006, Gainesville, Florida, USA); 29th DOE Solar Photochemistry Research Conference (June 10-13 2007, Warrenton VA, USA)] bemutatott poszterek és a *J. Phys. Chem. B* c. folyóiratban (IF: 4,1) megjelent közleményünk keretében számoltunk be.

A fenti kutatási együttműködés során a közeljövőben 18 össz-transz- és 12 mono-cisz-karotinoid vizsgálata várható az említett spektroszkópiái módszerekkel. Az összesen 30 tiszta, kristályos állapotú karotinoid-mintát már *Kispert* professzor rendelkezésére bocsátottuk. A karotinoidok biológiai hatásaira vonatkozó újabb vizsgálatok eredményei arra utalnak, hogy a hatások egy részéért a karotinoidok metabolizmusa során képződő, gyakran váratlan szerkezetű oxidációs termékek felelősek. Ilyen pl. a β -karotin metabolizmusa során képződő 5,8-endoperoxi-5,8-dihidro- β -karotin-13-on, mely gátolja a mellrák kialakulásáért felelős daganatos sejtek növekedését, s ezen sejtek kolelszterin-szintézisét [L. M. Canfield, X. Hu, K. M. White, N. E. Jacobsen, D. J. Mangelsdorf: β -Carotene oxidation products inhibit growth and cholesterol synthesis in breast cancer cells, 12th International Carotenoid Symposium, Cairns, Australia, July 18-23, 1999; Abstracts: 6A-4, p. 191].

Tekintettel a karotinoidok oxidációs termékeinek fontos biológiai szerepére, a jövőben néhány karotinoid példáján tanulmányozni kívánjuk a molekuláris oxigén, valamint különböző oxidálószerkezet hatását változatos kísérleti körülmények között. Tervezzük néhány termék kristályos állapotban történő izolálását, szerkezetigazolását.

A fentiekben ismertetett tervek, elképzelések jelentős része a 2006. november 30-i határidővel benyújtott egyetemi tanári pályázatomban is olvasható. Az esetleg felmerülő nehézségek (intézetünk mindössze egy éve önálló; egyetemünk, karunk gazdasági helyzete ismert) reményeségem szerint szorgalmas munkával, összefogással, a jelenleg meglévő hazai és nemzetközi együttműködések fenntartásával és bővítésével legyőzhetők.

Dr. Molnár Péter egyetemi tanár
az MTA, a kémiai tudomány doktora
intézetigazgató

15 év a Közegészségtani Intézet élén

Interjú dr. Ember István professzorral

Hogyan kerültél Pécsre?

1992-ben középídiós adjunktusként részt vehettem az akkori DOTE Közegészségtani és Járványtani Intézetének megbízott vezetésében, mivel akkori főnököm, *Kertai Pál* professzor minden energiáját az egyetemi évek után a gyakorlat, azaz az ÁNTSZ megszervezésére fordította, tisztiorvosi ki nevezést is nyert 1994-ig, így „gazda nélkül maradt” az a Debreceni Közegészségtani Intézet, amely a '80-as években „Kertai Iskola” néven egyike volt a DOTE legjobban teljesítő intézeteinek. Kertai professzor ismerte fel a nemfertőző betegségek epidemiológiai jelentőségét, részt vett az Akadémia 1987-ben felállított bizottságában, amely a reformot, fordulatot volt hivatott előkészíteni, egyike voltunk a legtöbb TDK-ást foglalkoztató intézetnek, mind főnököm, mind magam ötödéven (!) lettünk az év oktatói, s magam a mai napig egyetlen államigazgatási szintű kitüntetésemet azért kaptam 1989-ben, mert TDK-ásaim fajlagosan mindig a legjobbak között szerepeltek helyi TDK, ill. OTDK kongresszusokon. Mindenekelőtt az oktatásra koncentráltunk és a prevenció (a megelőzés) szellemében a daganat kutatásban először biokémiai, később morfológiai, immunológiai, majd legutoljára molekuláris biológiai módszerek alkalmazásával tevékenykedtem. Ebben a közegben ért 1992-ben az a hír, hogy Pécssett nagyszerű elődöm, a nemrég elhunyt *Morava* professzor helyét meghirdette az egyetem, s melyre – mint adjunktus, akkor már kandidátus, de még mindig csak 39 éves egyetemi oktató – nagy kísértést éreztem, hogy megpályázzam. Pécs egyébként is a szívem csücske volt, viharos egyetemi éveink egyik főszereplője, melyet távolból szeretünk és mint a napfény városa, Debrecenből gyakran elérhetetlen messzeségbe került.

Ugyanakkor elég idősnek éreztem már magam ahhoz, hogy váltsak, mindezt családi körülményeim is lehetővé tették – szerencsésen.

Miért váltás az, ha valaki ugyanazon a szakterületen maradván egy hasonló profilú intézetbe kerül át?

A váltás (nem feltétlenül paradig-

maváltás) mindig megfigyelhető egy-egy ember életútjában, sőt Parkinson törvényei szerint is 7 évenként szükségszerű. Való igaz, hogy a DOTE Közegészségtani és Járványtani Intézetéből érkezve a megelőzés elméletével és gyakorlatával foglalkoztunk, ugyanakkor itt Pécssett a Közegészségtani és Járványtani Intézetbe 1991-ben reintegrálták az akkori Társadalom-Orvostani Intézetet, így egy olyan intézet jött létre Népegészségtani Intézet néven, ami az akkori nomenklátúra-viták óta (Közegészségtan és Járványtan, Közegészségtan, Népegészségtan, Orvosi Népegészségtan, Megelőző Orvostan és Népegészségtan, Népegészségügyi Orvostan etc.) keresi a megelőzés graduális és posztgraduális nevét és formáit, mivel ez gyakran társadalom-, szakma-, de néha politikafüggő is. Ma Orvosi Népegészségtani Intézet néven szerepelünk 5+1 tanszékkal (Környezetegészségtani, Foglalkozás- és Munkaegészségtani, Közegészségtani és Járványtani, Népegészségügyi és Epidemiológiai és Biomarker Tanszék) hol támogatva, hol majdnem tiltva, vagy éppen tűrve – jelenleg, úgy gondolom, támogatva. Pécssett az elmúlt évtizedekben – szemben Debrecenel, Szegeddel, de kicsit hasonlítva Budapesthez – erős társadalom-Orvostani, ill. szociális medicina irányultságú profilok alakultak ki, míg az előbb említett két másik intézetben zömmel toxikológiai, kísérletes higiénés, ill. környezetegészségügyi profilok domináltak, melyet a '80-as évek tanulmányútjai molekuláris szemlélettel erősítettek. Így amikor én Pécsre kerültem, meghirdettem Magyarországon először a molekuláris, majd prediktív, ma pedig genomikai epidemiológia programját, s hogy ebben sikeresek lehetünk, abban az itt lévő akkori, azóta felnőtt, és a mai fiatal csapatnak múlhatatlan érdemei vannak, nélkülük ez soha nem sikerülhetett volna. Külön ki kell emelnem és köszönetet kell mondjak *Kiss Istvánnak*, helyettesemnek, idejövetelemkor gyakornoknak, és *Sándor János* főiskolai tanárnak, idejövetelemkor intézeti orvosnak. A váltás tehát környezeti karcinogenezissel foglalkozó, abból kandidátusi disszertációt író, majd az állatkísérleteket molekuláris genetikai módszerekkel „hibridizáló” (akkor nagyon lenézett, ma egyre inkább felértékelődött módszertant alkalmazó) adjunk-

tusból molekuláris epidemiológiai profilt felvállaló professzorig tartott a második váltásom. A harmadik váltás napjainkban zajlik, amikor érdeklődési területem a daganatok korai primer prevenciója, genomikai epidemiológiája és a környezeti karcinogenezis mellett a biomarkerfejlesztések, a kemorprevenció, a mikro RNS-ek irányába tolódik el, egyrészt. Másrészt, mivel erős historizáló hajlammal rendelkezem, a laboratóriumi módszereket alkalmazó archeogenetikai, történelemegészségtani és demográfiai problémák foglalkoztatnak. Ez a közelmúltban a Dialóg Campus Kiadónál megjelent Népegészségügyi orvostan c. tankönyvünkben is jól nyomon követhető.

Zaftos botrányt váltva ki – ami sajnos a mai bulvármédia-viszonyok közepette egyáltalában nem meglepő – az állatkísérletes összejtvizsgálatok irányába is elmozdultunk, ami a regeneratív medicina preventív medicinális aspektusából adódik. Ez – ne vegyék locsogásnak – még a '80-as évek elején végzett Pavlovi „ízű” kísérletekből származik, amikor parabiotikus állatkísérletekben részleges májlebeny- és tüdőlebeny-rezekciót végeztünk a Chalanelmélet igazolására, ill. csírái ott voltak az általam elsőként leírt spontán antilimfómás antitestek, ill. a transzplantált tumorok és leukémiák patomechanizmusának újszerű vizsgálatával, amikor megállapítottuk, hogy nemcsak a donorsejtek multiplálódottak, hanem a host sejteji is transzformálódottak. (A májlebeny rezekció – és itt az átkötés – egyike a legkitűnőbb modelleknek az összejtregenerációs kapacitás vizsgálatára endogén összejtmobilizáció után, ill. barbiturátokkal kezelve az állatokat adja a nagy Solt Farber-modellt, ami kitűnő daganat patomechanizmus modell.) Végül az első váltás inkább váltássorozatnak mondható, vagy talán G_0 , ill. G_1 fázisnak, ugyanis gimnazista koromban mindenféleképpen történész/régész, ill. jogász, később elméleti fizikus, ill. fizikokémikus szerettem volna lenni, majd mivel fizika, kémiai, matematika tagozatos gimnáziumba jártam, „természetesen” orvos lettem. (Az csak hab a tortán, hogy továbbtanulásomat az iskola egyébként nem támogatta...) Ennek ellenére summa cum laude végzettem el az egyetemet 1971-ben, és közben sok minden szerettem volna lenni, leginkább bio-

kémikus, ill. genetikus. Ezért is TDK-ztam *Előd*y professzor és *Karsai* docens (mindketten elhunytak) keze alatt a Biokémiai Intézetben, ill. a Női Klinika genetikai laborjában *Papp Zoltán*, akkor még adjunktus laborjában – s milyen érdekes az élet – prenatalis és posztnatalis témakörben (ez is megelőzés), aminacidopátiák, ill. mukoviszcinózis, automatizált aminosavamnézis, polarográfia és más módszerek involválásával. De ugyanilyen váltást jelentettek 1987 és 1989 között a Nápolyi Egyetemen, ill. 1991-ben az USA-ban Walhallában tett tanulmányútjaim, amelyek a molekuláris módszerek közé taszigáltak.

Mondanál valamit a családról?

Mindenekelőtt a család. A szüleim, akik pedagógusok voltak az őszinteségre, az igazság szeretetére, a meg nem alkuvásra és a küzdésre tanítottak. Mint részben erdélyi nemesi család és debreceni cívis család, azaz polgár család gyermekének egy pécsi nagyságú városban, ahol szüleim és rokonaim elismert értelmiségiek voltak, eleget kellett tennem (sokszor berzenkedve) ezeknek a „gyorsabban, erősebben, magasabba” elveknek – ami bizonyára sokszor nem is sikerült. Viszont az igényeséget, a legjobbra való törekvést, a sikerorientáltságot édesanyámtól kaptam és ennek próbáltam és próbálok megfelelni és – sajnos vagy szerencsére – követelem munkatársaimtól is. Úgy érzem, hogy a siker, mint legyen minden ember pályaképében és talán nemcsak a szakmájában, de családjában is. Éppen ezért elhatároztam, ha sikerült inté-

zetet teremteni (ami 15 év után talán elmondható), azt is szerettem volna elmondani, hogy munkatársaim mind szakmai, mind anyagi értelemben sikeresek legyenek – mai világunkban e nélkül talán nem is léteznénk.

És még mindig a családnál maradva. A szülőföld, a nemzet, a hazaszeretet evidencia volt családjamban, nem üres frázis, mivel a család számos tagja ma is Erdélyben, ill. a Felvidéken él, tehát nekem a nemzetben való gondolkodás nem frázist, hanem gyakorlatot jelent. Evidencia az is, hogy a magyar nép, nemzet egészségügyét globálisan szemlélve oktatjuk és kutatjuk a legfontosabb népegészségügyi tényezők gyökereit, ill. a betegségek megelőzésének lehetőségét. Ezt biztos bármikor felvállalom, mind saját névvel, mind álnévvél megjelent írásaimban, könyveimben.

A család tehát olyan fogódzkodó volt és ma is az, amely háttér nélkül alkotásképtelen lennék. Örülök, ha sikerült (ill. sikerülne) átadnom az igényesség, az elvszerűség, a tisztaság, a sikeréhség, a beteg tisztelete, a magyarság tisztelete és szeretete, a család fontossága alapvető értékeit gyermekemnek és unokámnak. S ha ez sikerült, akkor a szakmai sikerek mellett, úgy érzem, életem ezen része is talán sikeres. Azt mondják, egy férfiembernek élete során legalább három dolgot kell teljesítenie. Egy fiút nemzeni, egy könyvet írni és egy fát ültetni. Ha az intézet 15 évét vesszük, akkor a faültetés is sikerült szimbolikusan.

Mesélj a mesterekről, az iskolákról, az egyetemi évekről!

Az egyetemi évek vidámak, boldogok, felhőtlenek voltak, könnyedén, „félgözzel” teltek, s így elsőéves koromtól először a biofizikán, majd a biokémián, harmadik évtől a genetikán is TDK-ztam, s nem véletlen hogy barátaimmal háromszor nyertünk OTDK-díjat, 7 elsődíjas pályamunkánk volt és 4 angol nyelvű közleményünk jelent meg 1978-ig. A magam részéről harmadév után úgy éreztem, hogy részemről „befejeztem az egyetemet” és – természetesen nagyon helytelenül – életem nagy részét a laboratóriumokban töltöttem. Abban, hogy éjszakákon át dolgozunk a laboratóriumokban, gyakran hajnali 3-4-ig, partnerek voltak a barátok, témavezetők, asszisztensek, professzorok, így igazán elmondhatom, hogy vidáman teltek az egyetemi évek, mindemellett igen tartalmasan. Mindeközben soha nem szoktam le mind a

mai napig az olvasásról, gyorsolvasásról, zenéről, fotózásról, kirándulásról, írásról. (Hadd szerénytelenkedjek, a '70-es évek közepén a debreceni egyetemi újság vers-pályázatán sikerült díjat elhoznom...)

Gimnáziumi tanáraink közül érdekes módon legnagyobb hatással az Alföld című folyóirat kritikusa, *Vass József* volt rám, aki a '60-as évek végén olyan könyveket ajánlott a figyelmünkbe, mint *Szabó Dezső* Elsodort faluja, *Pilinszki Költészete*, az *Ivan Deniszovics* Egy napja, *Déri Tibor* G.A. X-ben, és más tiltott gyümölcsök. Szabályosan felnyitotta a szemünket. Rendkívül nagy hatással volt rám a negyedik fizikai, kémiai tankönyv és *Kruif* Bacilusvadászok című könyve, de később egyetemi éveim alatt például *Előd*y Pál biokémikus professzor *Levelek Teneseeből* című könyve is. Ő egy igazi nagy formátumú, rendkívül széles látókörű, művelt ember volt, aki – mivel azokban az években a Biokémiai Intézetben lakott – éjszakákon keresztül hosszú-hosszú beszélgetésbe bonyolódott velünk, ott dolgozó diákokkal. Rendkívül kedveltem fanyar, szarkasztikus humorát, kitűnő logikáját és az idő tájt polgárpukkasztó attitűdjét. Ugyanígy voltam az az idő tájt fiatal biofizikus professzorral, *Damjanovich Sándorral* is. Rendkívüli tehetségű témavezetőim voltak *dr. Karsai Tamás* és *dr. Papp Zoltán*, akik részben a prevenció, részben a biokémia felé irányítottak, mindkettőjüknek sokat köszönhetek.

Bevallhatom, a közegészségtan a szájhagyomány alapján nem tartozott a kedvenceim közé, ám egyszer véletlenül oda-keveredve hallgattam *Kertai* professzort, s onnantól fogva nem lehetett elrángatni onnan. Az ő hatalmas intellektusa, műveltsége vezetett el oda, amit én magam is próbálok átadni a hallgatónak, hogy ez egy hatalmas integratív, interdiszciplináris, human elemeket tartalmazó tárgy, amelybe minden aspektusa belefér a megelőzésnek, módszertanában a legkorszerűbbekkel válaszol mindig, és a legnagyobb népegészségügyi kihívásokra kell választ adnia. Nem véletlen, hogy amikor nemrég megkérdezték a brit orvosokat, hogy mit tartanak az orvostudomány felfedezése szempontjából a legjelentősebbnek az elmúlt 2000 évben, az egészséges ivóvizet választották. Így tehát az egykori impulzív, gyakran kurulens fiatalember odakerült *Kertai* professzor kezei alá, aki próbálta nyesegetni vadhajtasaimat, de – mint látható – a mai napig nem sikerült neki rendesen. Rendkívül sokat adott nekem az ő türelme, nyugalma, bölcsessége, humanizmusa, széles műveltsége és az este 6 óra után kezdődő „aszt-

li” beszélgetések. Mindemellett a humorban is partner volt. . .

Hogy mi történt Pécsen, azt láthatuk, hogyan értékeled Te ezt az időszakot?

Nem volt könnyű az elmúlt 15 év. Nehéz volt elfogadtatni, hogy a közegészség-tan, amely most kezdi igazából megtalálni a helyét az új tanrendben, fontos pre-klínikai tárgy, nem tör más tárgyak babérja-ira, sajátos arculata van, sajátos attitűdje és a preventív medicina elméleti alapjait je-lenti. Nem piacorientált és nem profitcen-trikus, hangsúlyai időnként áthelyeződnek, például a rendszerváltás után az ún. szocia-lista iparosítás miatt elsősorban környezeti problémák jelentették a legnagyobb kihí-vást, ma már emellett társultak a társadal-

miak is, nem beszélve a fenntartható fejlő-dés, a demográfiai struktúra, az előregedő társadalom kérdéseiről, melyeket a köz-egészség-tanás mindig populációs szinten lát és nem az egyén szintjén. Éppen ezért a szemlélete mindig más, mint a gyógyító or-vosé, aki a szenvedő beteg embert látja; az epidemiológus emellett látja a trendeket, tendenciákat is. Javamra szolgált, hogy körzeti orvosként helyettesíteni, ügyelni jártam – a maiak ezt sajnos nem tehetik meg, így bizonyos értelemben izoláltak maradnak egyes gyakorlati problémától. (A fentiek miatt nem tudom reformnak el-fogadni a mai kormányzati egészségpoliti-kát, de talán még annak sem nevezném, csak egy politikai megrendelésre végrehaj-tott, szakmailag teljesen inkoherens zava-ros és rossz intézkedéshalmazt. . .)

A legfontosabbnak azt tartom, hogy si-

került magunkat elfogadtatni, befogadtat-ni, hadd ne soroljam fel, hány szakdolgo-zó államvizsga-dolgozatával, PhD-hall-gatóval foglalkoztunk, nem beszélve a doktori iskola keretében tartott kurzusain-ka tömegesen járó hallgatókról, más egye-temeken való oktatottságunkról, hazai és nemzetközi kollaborációinkról, általunk alapított társaságról és folyóiratról stb. Mindez jelzi azt a kiterjedt építkezést, melyet folytattunk és folytatunk jelenleg kö-zösen az Egészségtudományi Karral, melynek végső céljai között ott van egy Népegészségügyi Kar létrehozása, egy Népegészségügyi Kutatóintézet létrehozá-sa, az akadémiai bázis felhasználása, a Dr of Public Health elfogadtatása, hogy csak a legközelebbi terveket említsem.

B. L.

Szaknyelvi konferencia

A Orvoskar Nyelvi Intézete és az Egészségtudományi Kar Szaknyelvi Tanszéke 2007. november 15-17-én az MTA Székházban rendezte meg a Szaknyelvoktatók és Kutatók Országos Egyesületének VII. nemzetközi konferenciáját. A száznál több résztvevő közül 64-en tartottak előadást három szekcióban, a szaknyelvhasználat nyelvészeti aspektusai, szaknyelvoktatás és vizsgáztatás, illetve a szaknyelv interkulturális vonatkozásai témakörben.

A konferenciát mind a résztvevők, mind a szervezők sikeresnek ítélték, eredményeként számos új nemzetközi és hazai szakmai együttműködési projekt beindítása várható. A siker illusztrációjaként álljon itt egy köszönő levél, amelyet az egyik nemzetközi hírnévnek örvendő plenáris előadó, *Patrick Barron* professzor úr, a Tokiói Orvostudományi Egyetem International Medical Communication Centre igazgatója juttatott el a Nyelvi Intézet vezetőjéhez:

	J. PATRICK BARRON
	Professor
	International Medical Communications Center, Tokyo Medical University
	6-7-1 Nishishinjuku, Shinjuku-ku, Tokyo 160-0023, Japan Telephone: +81-3-3342-6111 ext. 5998 (direct), e-mail: jpb@imcc-tmu.jp

Dear Gabor;

This is a letter to thank you and congratulate you on your amazing contributions and achievements.

On both of the occasions that I had visited Pécs, I have been astounded at the level and quality of the work that you are doing. Without doubt, your department is the world leader in the field of testing for English for Medical Purposes. You have taken a revolutionary step which I think will eventually lead to an internationalization and globalization of standards for teaching and achievement of EMP. This in turn, as you know, will lead to improvement in the flow of data so that patient care will be eventually improved. I look forward very much to working together with you and Vilmos in this area. I am sure that your other staff must also be very happy to realize that what you are doing in Pécs is actually the first project of this kind in the world and that Pécs is revolutionizing language teaching in medical schools.

Although we have made some headway on our own, I know that there is much more for me and my colleagues to learn from you and yours. I am sure that our relationship will continue to be fruitful, and let me close by once again saluting you for your outstanding achievements in the field of English for Medical Purposes.

With best wishes,
Patrick

Az előző levél magyar fordítása az alábbiakban olvasható

Kedves Gábor!!

Levelem célja, hogy köszönetemet fejezzem ki és gratuláljak a befektetett munkájukhoz és az elért nagyszerű eredményeikhez.

Mindkét alkalommal, amikor Pécssett jártam lenyűgözött az Önök által végzett munka színvonala és minősége.

Kétséget kizáróan az Önök Intézetében² szerveződött a világ első orvosi angol szaknyelvi vizsgarendszere. Forradalmi lépést tettek, amely véleményem szerint el fog vezetni ahhoz, hogy az orvosi angol oktatás és vizsgáztatás nemzetközi, globalizált standardok szerint történjen. Ez minden bizonnyal fel fogja gyorsítani az információáramlást, amely pozitív hatással lesz a betegellátásra is. Nagy várakozással tekintek az e területen Önnel és Vilmossal³ tervezett közös munka elé. Biztos vagyok abban, hogy munkatársait örömmel tölti el az a tudat, hogy a Pécssett folyó projekt a világon egyedülálló, amely megújíthatja a nyelvtanítást az orvosi egyetemeken.

Annak ellenére, hogy mi magunk is jelentős lépéseket tettünk ezen a területen, hiszem, hogy kollégáim és magam is még sokat tanulhatunk Önöktől. Meggyőződésem, hogy munkakapcsolatunk gyümölcsözően folytatódni fog. Engedje meg, hogy zárásul még egyszer gratuláljak az orvosi angol területén elért kimagasló eredményeikhez.

Üdvözlettel:

Patrick

1. Dr. Rébék-Nagy Gábor, egyetemi docens, intézetvezető
2. PTE ÁOK és ETK PROFEX Nyelvvizsgaközpont
3. Dr. Warta Vilmos, a PROFEX Nyelvvizsgaközpont igazgatója

Sportszakmai fórum a PTE ÁOK Mozgástani Intézete szervezésében

A Magyar Egyetemi Főiskolai Sportszövetség Nyugat-Magyarországi Regionális Tanács Elnöksége, a PTE karok, tagozatok, képzési központok intézeteinek, tanszékeinek, csoportjainak, sportegyesületeinek, sportköröknek testneveléssel, sporttal foglalkozó oktató és hallgató képviselőinek a részvételével a PTE ÁOK Mozgástani Intézete 2008. január 23-án, szerdán 11.00 órakor Testnevelési és Sportszakmai Fórumot szervezett a PTE ÁOK Dékáni Hivatal Tanácstermében. A résztvevők 10-10 percben kaptak lehetőséget a területükön végzett szakmai munka bemutatására. A Fórum a program végén megállapításokat és ajánlásokat is megfogalmazott, melyeket továbbít a feleltes szerveknek.

A PTE Testnevelés- és Sportszakmai Fórum programja

1. A fórum megnyitása – *prof. Miseta Attila* PTE ÁOK dékánhelyettes
2. Bácskai Sándor MEFS Nyugat-Magyarországi Regionális Tanács elnökének bemutatkozása
3. Az intézetek, tanszékek, csoportok, képzési központok, sportegyesületek, sportkörök tájékoztatója a testnevelés és sportszakmai munkájukról
 - PTE TTK Testnevelési és Sporttudományi Intézet – *Dr. Papp Gábor*
 - PTE Testnevelés és Sportközpont – *Bélaváry Zsolt*
 - PTE ÁOK Mozgástani Intézet – *Téczy Tamás*
 - PTE ÁOK Hallgatói Önkormányzat – *Sarnyai Ákos*
 - PTE Illyés Gyula Főiskolai Kar Pedagógusképző Intézet – *Christián Anikó*
 - PTE Egészségtudományi Kar Pécsi Képzési Központ – *Lipcsik Zoltán*
Szombathelyi Képzési Központ – *Takácsmé Geiger Ágota*
Zalaegerszegi Képzési Központ
 - PTE-PEAC – *Dr. Papp Gábor*
4. A MEFS Nyugat-Magyarországi Regionális Tanács tájékoztatója a régiós szakmai tervekről – Bácskai Sándor
5. Egyebek

Pécs, 2008. január 18.

Téczy Tamás
szervező

Videokonferencia kurzus az orvostanhallgatók tárgyainak kiscsoportos/gyakorlati oktatásáról

„MINŐSÉGI TUDÁS ELŐÁLLÍTÁSA ÉS ÁTADÁSA AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS ORVOSKÉPZÉSBEN. Válasz a XXI. század új kihívásaira” projekt keretében a 4. sz. *dr. Róth Erzsébet*, egyetemi tanár által koordinált Oktatási Technológia és Menedzsment/Masters Bizottság 2007. december 4-én rendezte meg „Az orvostanhallgatók tárgyainak kiscsoportos/gyakorlati oktatása” című továbbképzést.

A négyhelyszínes videokonferencia célja, hogy megismertesse a kiscsoportos gyakorlati oktatás általános elveit és követelményeit, valamint a preklinikai és klinikai tárgyak gyakorlati oktatásával kapcsolatos speciális feladatokat. Az interaktív továbbképzésen egészségügyi és orvoskari oktatók, PhD hallgatók vettek részt.

A 6 órás, vizsgával zárult képzés az alábbi témákat érintette:

1. A kiscsoportos oktatás általános sajátosságai, előadó *dr. Paulik Edit* PhD
2. Egyes kiscsoportos oktatási technikák jellemzői, előadó *dr. Müller Anna* PhD
3. Kiscsoportos oktatás a preklínikumban, előadó *prof. Bari Ferenc*
4. Problémák az orvosképzésben. Kiscsoportos oktatás: morfológiai tematikák, előadó *dr. Karcsú Sarolta* PhD
5. Probléma orientált gyakorlati oktatás a belgyógyászatban, előadó *prof. Varga Gyula*
6. A manuális tárgyak kiscsoportos oktatásának sajátosságai, előadó: *prof. Farkas Gyula*

A képzés színvonalas megszervezéséért köszönet illeti a képzésért felelős *prof. Nagymajtényi Lászlót*, a Szegedi Tudományegyetem ÁOK Népegészségtani Intézet vezetőjét, továbbá köszönjük a szegedi minősített oktatók színvonalas előadásait, a bizottsági tagok szervezőkészségét és a résztvevők érdeklődését.

Bognár Rita
pályázati menedzser

Dr. Róth Erzsébet
egyetemi tanár
az Oktatási Technológia
Bizottság elnöke

Dr. Melegh Béla
egyetemi tanár
projektkoordinátor

A videokonferencia résztvevőinek egy csoportja

Egészségpszichológiai konzultáció

Health Psychology Counselling

Gesundheitspsychologische Konsultation

Az **egészségpszichológiai konzultációs szolgálat** az ÁOK magyar, angol, és német programjain tanuló orvostanhallgatók számára kínál pszichológiai segítséget a tanulással és a mindennapi élettel kapcsolatos problémák megoldásához.

Tájékoztatás az egészségpszichológiai konzultációról: www.aok.pte.hu/pszikon
e-mail: pszi.kon@aok.pte.hu

Kapcsolatfelvétel és időpont egyeztetése: e-mailben.

Személyesen (időpont egyeztetése nélkül): szerdánként 13-15 óra között, Magatartástudományi Intézet, 20-as szoba.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Mezösi Emese* nov. 30-án „Endokrin betegségek kezelése a terhesség alatt” címmel tartott felkért előadást a III. Endokrinológiai Továbbképző Tanfolyamon, Budapesten.

■ *Dr. Bajnok László* „Súlyos kérdés-e a túlsúly?” címmel tartott felkért továbbképző előadásokat a Novo által rendezett szimpóziumokon, november 22-én Kaposvárott, november 27-én pedig Pécsen. Emellett a „Mellékvese carcinoma kezelése” témakörben volt referátuma a III. Országos Endokrin Továbbképző előadáson, Budapesten.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2007. december 5-8-ig, Budapesten rendezték meg a Magyar Hypertonia Társaság XIV. Kongresszusát, amelyen munkatársaink közül a következők tartottak előadást: „ADVANCE – új fejlemények a diabéteszes hypertoniás betegek kezelésében” szekció keretén belül *dr. Csiky Botond* „A magas-vérnyomásos cukorbetegség kezelésének kihívásai” címmel, a „Hypertonia és szövődényei. Fókuszban a cerebrovaszkuláris károsodások prevenciója” szekció keretén belül *dr. Kovács Tibor* a hypertonia és a kognitív funkció kapcsolatáról, míg *dr. Wittmann István* professzor a kardiovaszkuláris prevenció modern szemléletéről az „Antihypertenzív kezelés – hatások a vérnyomáscsökkenésen túl” szekcióban és *dr. Nagy Judit* „A húgysavanyagcsere és cardiovascularis betegségek” szekción belül „A húgysav szerepe a vesebetegségek progressziójában, a hyperuricaemia kezelése” címmel.

■ Sikeresen védte meg PhD tézisét klinikánkról *dr. Vas Tibor* 2007. december 17-én „Az IgA nephropathia hazai jellemzői és a progresszióját meghatározó tényezők vizsgálata adatbáziskezelő rendszer segítségével” címmel, illetve december 13-án sikeresen megtartotta habilitációs előadását *dr. Kovács Tibor*.

Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika

■ 2007. szeptemberben a 21st World Congress of Dermatology c. rendezvényen, Buenos Aires-ben *Lengyel Zsuzsanna* előadást tartott Seven years of sentinel node biopsy for melanoma: a retrospective analyses of 287 patients címmel. Szerzők: *Zsuzsanna Lengyel, Zs. Kadar, Zs. Kutasi, E. Csernus, Z. Battyáni*.

■ Budapesten, 2007. december 13-15-ig rendezték a Magyar Dermatológiai Társulat 80.

Nagygyűlését, melyen intézetünkben több előadás hangzott el: *Csete Béla*: Poly(adenozin difoszfát-ribóz) polimeráz-1 expresszió vizsgálata melanoma malignumban. Szerzők: *Csete Béla, Szekeres György, Battyáni Zita; Kovács András*: Eosinophil cellulitis (Wells-szindróma). Szerzők: *Kovács András, Szász Orsolya, Lengyel Zsuzsanna, Szepes Éva, Battyáni Zita, Schneider Imre; Battyáni Zita*: Pajzsmirigy funkciók eltérések interferon alfa-val kezelt melanoma malignumos betegekben. Szerzők: *Battyáni Zita, Kutasi Zsuzsanna, Lengyel Zsuzsanna; Hodosi Balázs*: Influximab kezelés során észlelt mellékhatások. Szerzők: *Hodosi Balázs, Lengyel Zsuzsanna, Szepes Éva, Battyáni Zita*.

Ugyanezen a rendezvényen a szakdolgozói szekcióban előadást tartott *Gyurita Beatrix* A digitális dermatoscopia a bőrgyógyászati gyakorlatban címmel.

A Farmakognóziái Intézetből

■ *Dr. Papp Nóra* egyetemi tanáregéd 2008. január 20-án előadást tartott a PANGEA Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület Biogazda Tanfolyamán Vácott. Előadásának címe: Bőr- és szépségápoló szerek, tinktúrák a magunk-termesztette fűszer-, gyógy- és aromanövényekből.

■ *Dr. Farkas Ágnes* egyetemi adjunktus 2008. január 22-én előadással szerepelt a „Kutatási Nap Újfehértón” nevű rendezvényen. Az előadás címe: „Alma- és körtefajták tüzelhalással szembeni fogékonyságát befolyásoló virágbiológiai tulajdonságok” (Előadás-összefoglalók, 13. old.). Szerzők: *Farkas Á., Orosz-Kovács Zs., Scheid-Nagy Tóth E., Bukovics P., Déri H., Bubán T.*

■ *Dr. Papp Nóra* egyetemi tanáregéd 2008. január 31-én „Az etnobotanikáról dióhéjban” címmel előadást tartott a Fiala Gyógyszerészek Klubjának Vitaestjén, a Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet szervezésében.

A Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézetből

■ Decemberben szerény házi ünnepségen elbúcsúztattuk nyugdíjba vonuló kollégáinkat: *dr. Fischer Emil* egyetemi tanárt, *Galambos György* technikust, *Kercsó Eszter* takarítónőt, *dr. Szolcsányi János* egyetemi tanárt és *Zöldhegyi Józsefné* asszisztensnőt. A nyugdíjazott professzorok továbbra is részt vesznek az intézet oktató ill. kutató munkájában. Többi most visszavonuló kollégánk részidős foglalkoztatása az elnyert kutatási, ill. K + F pályázati tá-

mogatások függvénye lesz.

■ *Dr. Barthó Loránd* meghívott előadoként részt vett a Rómában tartott New Vistas on Gastrointestinal Motility: from Physiology to Therapy c. zártkörű szimpóziumon (szeptember), ill. a már hagyományos Gyógyszerkutatási Szimpózium vándorgyűlésen, Szegeden (november). Előadásainak címe: Role of extrinsic afferent neurons in gastrointestinal motility, ill. Izolált szervek sokoldalú felhasználása a farmakológiában: bemutatás a purinerg mechanizmusokon keresztül.

A Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertárból

■ A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógyszerkutatási és Gyógyszertechnológiai Szakosztályainak közös rendezvénye, a III. Magyar Gyógyszerkutatási Szimpózium 2007. november 9-10-ig került megrendezésre Szegeden, „A molekulától a készítményig” szlogenrel. A rendezvényen a Gyógyszerészeti Intézet négy poszterrel és egy előadással mutatta be jelenleg folyó tudományos tevékenységét:

Poszterek: *Szücs Ferenc, Háber Ágota, Osváth Péter, Fekete Sándor, Botz Lajos*: Értékelési rendszer kialakítása a gyógyszeres terápia optimalizálására antidepresszáns gyógyszerekkel kezelt betegek adatainak elemzésével; *Háber Ágota, Szücs Ferenc, Osváth Péter, Fekete Sándor, Botz Lajos*: A CYP2D6 és CYP2C19 genotipizálás potenciális jelentősége a hazai antidepresszív farmakoterápiában; *Fittler András, Botz Lajos, Matus Zoltán*: Amfotericin B tartalmú vizes oldat stabilitásvizsgálata HPLC módszerrel; *Tóvölgyi Zsuzsa, Fittler András, Gerlinger Imre, Botz Lajos*: Beteg-együttműködés orrpolyposisban szenvedő betegek klinikai vizsgálata során. **Előadás:** *Fittler András, Gerlinger Imre, Mayer Anna, Botz Lajos*: Amfotericin B tartalmú orrspray alkalmazása orrpolyposisban

■ A XVI. Nemzetközi Semmelweis szimpózium eseménysorozatára 2007. november 15-17-ig Budapesten került sor. Ennek keretében zajlott a VI. Sejtanalitikai Konferencia a Semmelweis Egyetem és az MTA Molekuláris-Medicina Kutatócsoport szervezésében. A szűkebb tudományterületet a molekuláris gasztroenterológia, sejtanalitika, „array”-technológiák jelentették. A Gyógyszerészeti Intézetből *Szücs Ferenc* egy előadással szerepelt: *Szücs Ferenc, Háber Ágota, Osváth Péter, Fekete Sándor, Botz Lajos*: Értékelési rendszer kialakítása a gyógyszeres terápia optimalizálására antidepresszánsok, mint minta gyógyszerek segítségével.

A Laboratóriumi Medicina Intézetből

■ *Dr. Kovács L. Gábor* professzor meghívott előadóként szimpózium-előadást tartott Pe-kingben, a 2007. október 12-19. között megrendezésre került klinikai biokémiai kongresszuson, „11th Asian Pacific Congress of Clinical Biochemistry”. Előadásának címe „Strategy for Prevention of Cardiovascular Diseases” volt. Szerzők: *G. L. Kovacs, K. Toth*.

A Népegészségtani Intézetből

■ *Zs. Orsós, T. Varga, Zs. Faluhelyi, Zs. Varga, I. Ember, I. Kiss:* Interaction between allelic polymorphisms of p53 tumor suppressor gene and x-ray repair cross complementing group 1 (XRCC1) DNA repair gene in determining the individual susceptibility to breast cancer címmel mutatott be posztert a „The Interface of Chemistry and Biology in the „OMICS” Era: Environment & Health and Drug Discovery” c. rendezvényen: Bangkokban (Thaiföld), tavaly, november 25-29. között.

■ 2007-ben az Orvosi Népegészségtani Intézet két díjnyertes pályázatban vett részt:

Jedlik Ányos pályázat: Technológia és állati takarmány kompozíciók biodízel G-fázis melléktermék hasznosításával, AGROÖK07; **Egészségmegőrző, kemopreventív funkcionális élelmiszer és étrend kiegészítő termékek kifejlesztése.** A pályázat és azonosítója: 2006-CSEKK INNODD-BIOBERTA.

A Radiológiai Klinikáról

■ 2007. október 4-től 7-ig Sopronban került megrendezésre a Soproni Ultrahang Napok, melyen klinikánk igazgatója, *dr. Battyáni István* és *dr. Fehér Mariann* vettek részt, továbbá *dr. Weninger Csaba*, aki Vesetrauma vagy bevérzett daganat – Hasi UH és CT vizsgálatok eltérő értelmezése című és *dr. Harmat Zoltán* kollégánk, Új ultrahang technikák kombinált alkalmazása: virtuális navigáció és az UH kontrasztanyagok című előadással szerepelt.

■ A Magyar Angiológus és Érsebész Társaság és a Magyar Kardiovaszkuláris és Intervenciós Radiológiai Társaság Közös Kongresszusát 2007. október 10. és 12. között Nyíregyházán tartották, ahol *dr. Harmat Zoltán* a Virtuális navigáció az intervenciós radiológia szolgálatában címmel posztert mutatott be.

■ Pécsen, 2007. október 18-án Orvosklub nevű rendezvényt szerveztek, melyen *dr. Harmat Zoltán* képviselte klinikánkat Az ultrahang szerepe a napi diagnosztikában. Újdonságok az UH technikában című előadással.

■ Szakvizsgára előkészítő tanfolyamot tartot-

tunk radiológus rezidensek számára gasztroenterológia témakörben a Radiológiai Klinikán november 12 és 14 között. Szakorvosaink a következő előadásokat tartották: *dr. Battyáni István:* Gasztrointesztinális anatómia., A máj diffúz betegségei; *dr. Weninger Csaba:* Colon tranzit vizsgálatok, defekográfia, Pancreas daganatok vizsgálata, A mesenterium betegségei, vizsgáló módszerei; *dr. Harmat Zoltán:* Májdaganatok intervenciós radiológiai kezelése; *dr. Rostás Tamás:* Az epehólyag és az epeutak betegségei; *dr. Dérczy Katalin:* A felső gastrointestinalis traktus képalkotó vizsgálata; *dr. Csete Mónika:* A lép betegségei és vizsgáló módszerei.

■ A tavalyi évi PIRS, Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpózium november 16–17-ig került megrendezésre, ahol *dr. Rostás Tamás* Iatrogén vese AV shunt-ök intervenciós radiológiai ellátása és *dr. Battyáni István* az Angiográfia kontra dual source CT című előadásokat tartották.

■ Budapesten az OSSKI által szervezett átfogó sugárvédelmi tanfolyamon vett részt és sikeres vizsgát tett *dr. Battyáni István*, november 5-én, 12-én és 19-én.

■ Családorvosi Továbbképzés keretében a klinika 3 munkatársa tartott előadást Pécsen, november 29-én. *Dr. Harmat Zoltán:* DSA, új ultrahang technikák, *dr. Járay Ákos:* EOS, alacsony dózisu teljes-test-rtg vizsgálat és *dr. Dérczy Katalin:* A szív radiológiai képalkotó vizsgálata címmel.

■ Intervenciós radiológia című továbbképzés volt szakvizsga előtt álló radiológusok és szakorvosok számára Szegeden 2007. december 03-tól 07-ig, ahol *dr. Molnár Krisztián* vett részt. *Dr. Battyáni István* meghívott előadóként a szelektív thrombolysisről beszélt.

■ TRT, azaz Területi Radiológus Továbbképzés folyt gastroenterológiai témakörben a klinika szervezésében december 8-án, melyen *dr. Dérczy Katalintól* Az oesophagus képalkotó diagnosztikája és *dr. Battyáni Istvántól* a Gastrointestinalis anatómia című előadásokat hallhatták.

■ Senior–Junior Radiológus Találkozó volt Budapesten, 2007. december 15-én, ahol *dr. Lévai Andrea* az Alacsony dózisu teljes-test rtg vizsgálatok az ortopédiában és *dr. Járay Ákos* a Mágneses navigáció UH vezérelt intervenciókban című előadásokkal szerepeltek.

■ A SANOFI–AVENTIS gyógyszer cég szimpóziumot tartott a klinika szakorvosainak közreműködésével, Új, komplex szemlélet az angiológiában. Megvalósult, egyedülálló lehetőségek a szűréstől a gondozásig címmel Pécsen, 2007. december 15-én, ahol előadóként vett részt *dr. Szalai Gábor:* TSZDK bemutatása, *dr. Harmat Zoltán:* Újdonságok az UH technikában. A vaszkuláris UH diagnosztika,

dr. Rostás Tamás: Az intervenciós radiológia jelentősége az angiológiában, *dr. Radics Éva:* Az angiológiai szűrővizsgálat jelentősége az érbetegségek korai felismerésében és *dr. Battyáni István:* Dual 64 szeletes MDCT képalkotás az angiológiában című előadásokkal.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ A *prof. Róth Erzsébet* által vezetett, a PTE ÁOK Klinikai Orvostudományok Doktori Iskolájának részeként működő „Keringéspatológiai állapotok vizsgálata in vivo sebészi modellekben és klinikai beteganyagban” című A típusú PhD programban az alábbi hallgatók PhD védésére kerültek sor az elmúlt időszakban:

■ 2007. október 10-én *Rácz Boglárka* egyetemi tanársegéd, egyéni PhD felkészülő (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) sikeresen (100%) megvédte „Apoptosis signaling pathways and anti-apoptotic effects of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) on various tissues and cell lines. In vitro and in vivo studies” című PhD értekezését.

■ 2007. november 26-án *dr. Mühl Diana* főorvos (AITI), egyéni PhD felkészülő sikeresen (100%) megvédte „Az oxidatív stressz és hemosztázis paraméterek változása életveszélyes tüdőembólia trombolitikus kezelése során” című PhD értekezését.

■ 2007. november 29-én *dr. Benkő László* volt nappali tagozatos PhD hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) sikeresen (100%) megvédte „New minimal invasive therapeutic options in the management of acute and recurrent esophagus variceal bleeding” című PhD értekezését.

■ 2007. december 4-én *dr. Cserepes Barbara* volt nappali tagozatos PhD hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) sikeresen (100%) megvédte „Cell protective effect of stress-regulatory peptide urocortin in the endogenous adaptation mechanisms of myocardium” című PhD értekezését.

A Szemészeti Klinikáról

■ 2007. november 9-11 között *dr. Kovács Bálint* egyetemi tanár Brüsszelben az Európai Szakorvosok Szemészeti Szakbizottsága elnökségi ülésén vett részt.

■ 2007. november 30. és december 1. közt zajlott a Magyar Szemorvostársaság Retina Szekciójának soros kongresszusa, melyen *prof. Kovács Bálint* és *dr. Pámer Zsuzsanna* üléselnöki tisztséget töltött be és ugyanezen a rendezvényen klinikánkról a következő előadások hangzottak el: *Horváth Adrienn, Kovács Bálint, Pámer Zsuzsanna:* Retinális vasculitisek; *Pámer Zsuzsanna, Solt Adrienn,*

Szjártó Zsuzsanna, Kovács Bálint: HCV fertőzés interferon kezelése után kialakult kétoldali serosus ablatio; Tóth-Kovács Katalin, Pámer Zsuzsanna, Kovács Attila, Fekete Sándor, Miseta Attila, Kovács Bálint, Kovács L. Gábor: Időskori maculadegenerációban és Alzheimer kórban szenvedő betegek apolipoprotein E polimorfizmusának vizsgálata; Szjártó Zsuzsanna, Kuhn Ferenc, Kovács Bálint: Ideghártya leválás szűrkehályogműtét után. A Collegium diagnosticum szekcióban esetet mutatott be dr. Pámer Zsuzsanna és dr. Szjártó Zsuzsanna.

■ 2008. január 24-én a Kaposi Mór Oktató Kórház Tudományos Szakosztályi ülésén prof. Kovács Bálint: Retinális vasculitisek és dr. Ajtony Csilla: A képpalkotó eljárások jelentősége a glaukómás betegségfolyamat nyomonkövetésében – OCT című előadásokat tartották.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ Pécsi Szülészeti és Nőgyógyászati Tudományos „Salon” néven új, regionális to-

vábbképző programot indítottunk 2007. december 10-én, melynek első témája a nőgyógyászati tumorok volt. A továbbképző rendezvényekre negyedévente kerül majd sor. Az első „Salon” alkalmával az előadók között prof. Winfried Rossmannith (Németország, Karlsruhe) is a vendégünk volt. A továbbképzés során négy előadás hangzott el: prof. Winfried G. Rossmannith (Diakonissen-Krankenhaus, Karlsruhe): Tumour endocrinology: Targeted cytotoxic cell therapy using a neuroendocrine agent as a vehicle; prof. Gócze Péter: A cervix és a corpus carcinoma korszerű kezelése; prof. Krommer Károly: Az ovarium tumoros betegek komplex kezelése; prof. Winfried G. Rossmannith (Diakonissen-Krankenhaus, Karlsruhe): New treatment modalities for uterine fibroids: Our experience with uterine artery embolisation.

■ Dr. Veszprémi Béla egyetemi docens a Magyar Család- és Nővédelmi Tudományos Társaság Kongresszusán (Budapest 2007 nov. 15-17.) üléslétnöki feladatot látott el és referátumot tartott „Szexuális felvilágosítás, kitekintés a világba” címmel.

■ Dr. Szilágyi András egyetemi tanár felkért

előadóként részt vett a III. Endokrinológiai Továbbképző Tanfolyamon a Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság szervezésében, Budapesten, 2007 nov. 30-tól dec. 1-ig. Referátumának címe: A polycystas ovarium syndroma kezelésének lehetőségei.

■ Dr. Szabó István egyetemi tanár a 2007. november 30-án megtartott Országos Szülészeti Konferencián Budapesten referátumot tartott, melynek címe: „A Szülészeti és Nőgyógyászati Kollégium által tárgyalt legfontosabb kérdések”

■ Dr. Vizer Miklós Gábor 2007. dec. 14-én „A három- és négydimenziós („real-time 3D”) ultrahangtechnika – új képpalkotó eljárás a szülészeti-nőgyógyászatban” című PhD értekezését sikeresen megvédte.

■ Dr. Bódis József egyetemi tanár és dr. Mánfai Zoltán egyetemi adjunktus a 2008. január 12. és 20. között tartott APART Világkongresszuson vett részt.

■ Klinikánk 2007-ben a HáziPatika.com „Év Kórháza” szavazásán az orvos-szakmai ellátás kategóriában első helyezést ért el.

HELYESBÍTÉS

A 2007. évi november-decemberi számunk 33. oldalán közöltük a Berde Botond pályázat kiírását, de az országok listája nem volt teljes. Azóta a hibát a www.aok.pte.hu/hirmondo webcímen olvasható online újságban kijavítottuk, most a nyomtatásban megjelent kiírást helyesbítjük, egyben kérjük az érintettek szíves elnézését.

PÁLYÁZATOK

Berde Botond ösztöndíj

Az egyetemünk díszdoktora, Berde Botond (Basel) professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának 2008. évi ösztöndíjára pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikébe: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege 5000 svájci frank, évente egy ösztöndíj adható ki. A pályázatok benyújthatók a PTE ÁOK Dékáni Hivatalába 2008. március 4-ig.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét;
- a fogadókészséget igazoló levél;
- a pályázó szakmai életrajza;
- munkaterv;
- a nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el.

A sikeres pályázó tanulmányútját 2008. április 15. után kezdheti meg.

Schneider Imre
professor emeritus,

Tisztelt Kollégák!

A korábbi évekhez képest lényegesen több ösztöndíj-lehetőség nyílik az Orvostudományi Kar oktatói-kutatói számára is 2008 őszétől. A jelentkezési határidő a legtöbb ösztöndíjra, tanulmányútra meglehetősen közeli, ezért mielőbbi jelentkezés szükséges.

A részletek megtalálhatók a PTE Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya honlapján: www.nko.pte.hu

Franciául beszélő, 35 év alatti orvosok részére 4 hónapos, franciaországi ösztöndíjra szóló felhívás található az alábbi honlapon: www.lepontneuf.asso.fr

A jelentkezéshez szükséges valamennyi információ megtalálható a fenti honlapokon.

SIKERES PÁLYÁZÁST!

Dr. Menyhei Gábor, egyetemi docens,
külső referens

A japán Matsumae Nemzetközi Alapítvány ösztöndíj-pályázata

Az alapítványt 1979-ben hozta létre Dr. Shigeyoshi MATSUAME abból a célból, hogy Japánt a világ minél alapsabban megismerhesse, elősegítve ezzel a különféle nemzetek békés egymás mellett élését. Küldetésüket tehetséges fiatal külföldi kutatók fogadásával igyekeznek teljesíteni.

I. Alkalmassági követelmények: Azon nem-japán nemzeti-ségű pályázók jelentkezését várják, akik megfelelnek az alábbi követelményeknek: PhD fokozat, vagy az alapítvány által ezzel egyenértékűnek ítélt más minősítés, a 40 évet meg nem haladó életkor (a jelentkezés időpontjában), társalgási szintű angol vagy japán nyelvtudás, a jelentkező nem járt korábban Japánban, hazájában biztos állással, illetve szakmával rendelkezik, ahová az ösztöndíj időtartamának lejártával visszatér, nem volt korábban az alapítvány ösztöndíjasa, egészségi állapota kifogástalan.

II. Kutatási terület: Elsősorban természettudományos, mérnöki, illetve **ORVOSI** területről várják a pályázatokat.

III. Az ösztöndíjak időtartama és száma: A beadványon jelezni kell, hogy a pályázó 2009 áprilisa és 2010 márciusa között mennyi időt kíván Japánban eltölteni (3-6 hónap). Az alapítvány a hosszabb tartózkodási időt részesíti előnyben. Megközelítőleg 20 ösztöndíjat osztanak ki.

IV. A japán fogadó intézmény: A pályázó szabadon választhatja meg, mely kutatóintézetben, laboratóriumban (állami vagy magán) kíván kutatásokat folytatni, ugyanakkor a pályázat beadását megelőzően már rendelkeznie kell a fogadó intézmény beleegyezésével. Az alapítványnak nem áll módjában tanácsot adni az intézményekre vonatkozóan.

V. Pályázati eljárás: A pályázati kiírás, illetve a jelentkezési lap letölthető a <http://www.matsumae-if.org/pages/910969/index.htm> címről.

Pályázatokat kizárólag postai úton, a jelentkező saját országában feladva fogadnak el **2008. július 31-ével** bezárólag.

VI. Elbírálás és értesítés az eredményekről: A pályázatokat a tudományos érték, illetve a kutatási projektek minősége alapján értékelik. Az eredményekről 2008. december végén értesítik a pályázókat.

A KÉRI PHARMA GENERICS FELHÍVÁSA

Pályázat depressziós betegek művészeti tevékenységének támogatására, műveinek bemutatására

A pályázat célja: A depresszió - bár nem ritka a kiváló tehetséggel megáldott embereknél - a betegségre jellemző energiavesztés és demotiváltság miatt gátolhatja az alkotói tevékenységet.

A pályázat célja a hangulatzavarban szenvedő betegek művészeti tevékenységének ösztönzése, műveik és az alkotók sajátos érzés- és hangulatvilágának bemutatása.

A pályázók köre: Minden olyan alkotó, aki diagnosztizált depresszióban szenved.

A pályázatra benyújtható alkotások köre: Benyújtható tetszőleges technikával készült képzőművészeti alkotás, illetve irodalmi alkotások, terjedelmi és formai megkötés nélkül.

Pályázni csak még nem közölt munkával lehet.

A pályamunkák beadása: A műveket a kezelőorvoson keresztül lehet a pályázat kiírójához eljuttatni. A beadás folyamatos, értékelés évente egy alkalommal, augusztus utolsó hetében történik.

A pályamunkák díjazása: A zsűri által legjobbnak tartott művek kategóriánként (irodalom, ill. képzőművészet) pénzdíjazásban részesülnek.

I. díj 20 000 Ft, II. díj 10 000 Ft, III. díj 5000 Ft.

A pályázatot az arra alkalmasnak ítélt alkotásokat közzéteszi az „Officina” című kiadványban, illetve megjelenteti internetes honlapján. A művek, illetve az alkotók szélesebb körű megismertetése érdekében a beérkezett munkákból kiállítást szervezünk. A pályázók a pályamű beadásával hozzájárulnak műveik fenti formában történő bemutatásához. A bemutatott művek alkotói tárgyjalomban részesülnek.

Kéri Pharma Generics Kft.

4032 Debrecen, Bartha B. u.7.

Tel: 06 52 431 313

Ösztöndíjpályázat kiemelkedő PhD/DLA munkák támogatására

A Magyar Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány magánszemélyek támogatásával ösztöndíjpályázatot hirdet kiemelkedő **PhD/DLA** munkák támogatására a kísérletes természettudomány, a **KÍSÉRLETES ORVOSTUDOMÁNY** és az alkalmazott tervező művészeti tevékenység területén.

A kuratóriumnak legfeljebb 3 ösztöndíj odaítélésére van lehetősége.

Az ösztöndíj nettó összege: egyszeri 100 000 Ft.

A pályázatot 3 (egy eredeti és két elektronikus) példányban kell beadni - az e célra készült formanyomtatvány kitöltésével és a szükséges mellékletekkel kiegészítve az alábbi címre: **Kurátor Alap- és Alapítványkezelő Kft.**

1052 Budapest, Váci u. 16/a.

Beküldési határidő: 2008. április 30.

(a helyszínen 16 óráig, illetve legkésőbb április 30-i postai bélyegzővel)

A pályázati anyag beszerezhető:

- a Kurátor Alap- és Alapítványkezelő Kft-nél
1052 Budapest, Váci u. 16/a.;
- az OKM Ügyfélszolgálati Irodán
1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

A pályázati anyag számítógépes hálózaton keresztül is elérhető a következő címen: www.okm.gov.hu,

illetve a Közalapítvány honlapján: www.mzfk.hu

A pályázatok elbírálásánál előnyben részesülnek a hazai kutatási berendezésekkel elért, kiemelkedő nemzetközi visszhangot kiváltott eredmények.

A támogatást elnyert pályázóknak a díjkiosztáson előadásban, multimédiás prezentációban be kell mutatniuk művüket.

A formailag nem megfelelő, illetve hiányos pályázatokat nem értékeljük.

Tisztelt Olvasók!

Két évfordulót szeretnék szíves figyelmükbe ajánlani, természetesen színes palettáról, csak hogy mást ne említsek, az idei a Biblia éve is. Az egyik: Mátyás király trónra lépése, a világszerte elismert magyar reneszánsz kezdete, 1458. A másik: Petőfi Sándor 185 éve, 1823 január 1-jén született.

Múltkoriban azt hallottam valahol a médiában, hogy a versek olvasása, különösen a „régimódi költőké”, mint Petőfi, már „nem divat”... Nagyon sokat veszítenénk, ha így lenne!

Kiss Tamás könyvtáros

2008 – a Reneszánsz éve Magyarországon

Forrás: www.reneszanszev.hu

A Reneszánsz év – 2008 történelmi háttérében a tény: idén ünnepeljük Hunyadi Mátyás trónra lépésének 550. évét.

Hiller István oktatási és kulturális miniszter a Magyar Kultúra Napja előestéjén a Néprajzi Múzeumban nyitotta meg a Reneszánsz év – 2008 programsorozatát.

(A programfüzet jelenlegi tartalma a fenti web-címen elérhető. Figyelem! Még csak az első negyedévi programokat lehet benne megtalálni!)

Az évad nyitóeseményén részt vettek a magyar kulturális, művészeti és tudományos élet kiemelkedő személyiségei, politikusok és nagykövetek, a programsorban együttműködő intézmények vezetői. Továbbá a Reneszánsz év – 2008 Társadalmi Védnöki Testületének tagjai, köztük Ormos Mária Széchenyi-díjas történészprofesszor, Parti Nagy Lajos Kossuth-díjas író, Szekeres Pál töröző, kardvívó, többszörös paralimpiai bajnok és Vekerdy Tamás pszichológus, író.

Az egész éven át, országosan és a határokon túl is átívelő programsorozat keretében 2008-ban olyan fontos beruházások is elkezdődnek, mint Vitéz János egykori dolgozószobájának, a „Studiolonak” a felújítása. A 100 millió forintos beruházás lehetővé teszi, hogy év végére csoportosan látogathatóvá váljon a magyarországi reneszánsz egyik bölcsője. A Reneszánsz év – 2008 – így tiszteleg Vitéz János esztergomi érsek előtt is, aki éppen 600 éve született. A programsorban szerepel a Vitéz János korát és a magyarországi reneszánsz hajnalát bemutató kiállítás is az Országos Széchényi Könyvtárban – a 4x a reneszánszról című kiállítássorozat keretében – „Csillag a Holló árnyékában” alcímmel március 14-től.(...)

A Reneszánsz év – 2008 megnyitójára különleges kódex is érkezett – különleges biztonsági körülmények között, hiszen a kötet felbecsülhetetlen értékű.

Az Opera című kódex Caecilius Cyprianus (?258), Szent Ciprián karthágói püspök teológiai műveit tartalmazza. Ma 18. századi francia bőrkötése van, de a lapoknál látható színes festésű arany metszés alapján feltételezhető, hogy eredetileg selyemvagy bársonykötése volt.

Mátyás címere az úgynevezett „második címerfestő” munkája. A kódexet a 18. században Chrétien-Guillaume de Lamoignon de Malesherbes francia főúr könyvtárában őrizték, majd Sir Thomas Phillips gyűjteményébe került, amelyet az örökösök a 19. század közepén elárvereztek. Az Országos Széchényi Könyvtár 1964-ben vásárolta meg a kötetet a Sotheby's cég aukcióján. (Firenze, 1450-1470)

Forrás: IFLA-HUN: a magyar könyvtárosok határokon átívelő levelezőlistája.

PETŐFI SÁNDOR

MAGYAR VAGYOK

Magyar vagyok. Legszebb ország hazám
Az öt világrész nagy területén.
Egy kis világ maga. Nincs annyi szám,
Ahány a szépség gazdag kebelén.
Van rajta bérc, amely tekintetet vét
A Kaszpi-tenger habjain is túl,
És rónasága, mintha a föld végét
Keresné, olyan messze-messze nyúl.
Magyar vagyok. Természetem komoly,
Mint hegedűink első hangjai;
Ajkamra fel-felröppen a mosoly,
De nevetésem ritkán hallani.
Ha az öröm legjobban festi képem:
Magas kedvemben sirva fakadok;
De arcom víg a bánat idejében,
Mert nem akarom, hogy sajnáljatok.
Magyar vagyok. Büszkén tekintek át
A multnak tengerén, ahol szemem
Egekbe nyúló kősziklákat lát,
Nagy tetteidet, bajnok nemzetem.
Európa színpadán mi is játszottunk,
S mienk nem volt a legkisebb szerep;
Ugy rettegé a föld kirántott kardunk,
Mint a villámot éjjel a gyerek.
Magyar vagyok. Mi mostan a magyar?
Holt dicsőség halvány kísértete;
Föl-föltünik s lebúvik nagy hamar
– Ha vert az óra – odva mélyibe.
Hogy hallgatunk! a második szomszédig
Alig hogy küldjük életünk neszt
S saját testvérink, kik reánk készítik
A gyász s gyalázat fekete mezét.
Magyar vagyok. S arcom szegyenben ég,
Szegyenlenem kell, hogy magyar vagyok!
Itt minálunk nem is hajnallik még,
Holott máshol már a nap úgy ragyog.
De semmi kincsért s hírért a világon
El nem hagynám én szülőföldemet,
Mert szeretem, hön szeretem, imádom
Gyalázatában is nemzetemet!

Pest, 1847. február

Az alábbi írás a Klebelsberg Művelődési Központ és a Klebelsberg Kuno Emléktársaság által kiírt, „A kultúrpolitikus Klebelsberg politikai kultúrája” címen meghirdetett országos pályázaton, 2007. november 16-án, a nyomtatott sajtó munkatársai kategóriában a legjobbnak járó díjat nyerte el.

SCHMIDT PÁL

Kultúrát a politikába

„**A** lig tudunk bízni a politikusi szavak erejében, a hang őszinteségében, a célok nyíltságában, a gesztusok aranyértékében. Nemzedékem megítélésében valahogyan devalválódott s még mindig inflációs korát éli a politika” – kezdi gróf Klebelsberg Kuno Jöjjetek, harmincas évek! című könyvének recenzióját Földi Mihály a Nyugat 1930. évi 2. számában. Klebelsberg azonban gondolataival, írásaival kilóg a politikusok sorából. Földi így folytatja könyvismertetését: „Cikkeivel figyelmet és rokonszenvet tudott kelteni a politika és a politikusok iránt. Érezzük, hogy... lélek beszél a politikusból. A politikusból? Ritka fordulat történik itt: egy politikus beszél, aki megtagadja a politikát.”

Valóban, megtagadta a politikát, elfordult a napi csetepaték tágas harcteréről, s a tudás, az alkotás, a művelődés, a haladás nevében hadat üzent a pártéletnek, a pártprogramoknak. Ezzel a munka, az alkotás, a magyar és emberi történelem magaslatába emelkedett. „A magyar közszellem minden más tevékenységgel szemben túlságos jelentőséget tulajdonít a politikának” – szölte Klebelsberg egyik beszédében. „A napi politika nagy eseményei nagyobb perspektívában semmivé zsugorodnak össze, a messze kiható dolgokat pedig észre sem veszik” – fogalmazott másutt. És, amiből énjének lényege jött elő: „Nemcsak általános kultúra van – mondta –, van politikai kultúra is és a politikai kultúra süllyedéséből igen sokszor következtetéseket vonhat a külföld a magyar általános kultúra süllyedésére is.”

Mi a politikai kultúra? Gondolkodás és viselkedés együtt, a politikus közszolgálatról való gondolkodásának és a közszolgálattal kapcsolatos cselekvéseinek összessége. Az, hogy hogyan látja távlatokban, évtizedekre előre az ország jövőjét, és a politika porondján küzdve milyen módon igyekszik feladatában, nemzetszolgálatában helytállni s a kitűzött célokat elérni.

Maga Klebelsberg ilyen mondatokat írt a rá nehezedő feladatról: „A kultuszminiszter nem érheti be azzal, hogy csak iskolákat épít és tanítókat nevez ki, neki irányítania is kell a nevelés szellemét ... A kultúrpolitika terén nagyon sokáig lehet észrevétlenül vétekezni, de amikor az új nemzedék felnőtt, akkor az elkövetett hibákon, bajokon javítani, segíteni már nem lehet ... Gyakran gyötör a gondolat, hogy egy végenyészet szélére került ország bízva rám immár nyolc éven át az egyedül megmaradt kincsét: művelődését. A felelőségnek ez a perzselő tudata ösztönöz és hajt arra, hogy művelődési törekvéseink anyagi alapjait lerakjam és hogy tollhoz nyúljak, valahányszor elégtelen az államhatalom és a hivatalos apparátus és csak a nemzet közvetlen meggyőzése vezethet célhoz ... Még egy nagy politikai ballépés és a végzet kitöröl bennünket az önálló nemzetek sorából.”

Klebelsberg számára a szónoki emelvény és a betűkre áhító papírlap munkaterület volt. Azért vette kezébe a tollat, hogy szándékainak a közvéleményt megnyerje, mert tudta, hogy az egyén törekvése nem elég. Tudta, hogy az egész nemzet igyekvő összefogására van szükség a bajok elhárításához. Szavaival gondolkodásra és munkára kívánt ösztönözni. Szónoklatai, írásai ezért szorosan összeforrtak politikusi tetteivel. Aránylag későn lépett a nyilvánosság elé, először csak elvétve, szűkebb körben. Felelőségének növekedésével azonban – kultuszminisztersége idején – egyre sűrűbben érezte szükségét annak, hogy a széles közvéleményt meggyőzze megnyilatkozásaival. Vezéreszméje ez volt: a napi politika kicsinyességén túllépve, elmélyíteni a politikai gondolkodást. Publicisztikájával rendszeresen jelentkezett például a Pesti Naplóban, de beszédeiben és cikkeiben kifejtett nézetei kötetekben – Gróf Klebelsberg Kuno beszédei, cikkei és törvényjavas-

latai – 1916–1926, Neonacionalizmus (1928), Küzdelmek könyve (1929), Jöjjetek harmincas évek! (1930), Világválságban (1931) – összegyűjtve is a közönség elé kerültek. Elénk tárják egész lényét, meggyőződését, egész hitvallását, emberi és politikai kultúráját. Ezekből szemezgethet ma az érdeklődő olvasó, s alkothat a magvas mondatokból és a kiragadott mondatrövidékekből mozaikképet magának a politikusnak és kultúrpolitikusnak egyaránt kiváló személyiségről.

Gróf Klebelsberg Kuno Magyarpécskán (Arad vm.) született 1875-ben. Gimnáziumi tanulmányait a ciszterciák székesfehérvári gimnáziumában, egyetemi tanulmányait a budapesti, berlini, párizsi és a müncheni egyetem fakultásain végezte. 1898-ban a budapesti egyetemen politikai tudományokból doktorált. Változatos közigazgatási pálya után, az első világháború alatt előbb vallás- és közoktatási, majd miniszterelnökségi államtitkár. Mielőtt 1921-ben vallási és közoktatási miniszter lett, fél évig belügyminiszterként volt az előző Bethlen-kormány tagja. 1920 után népszerűség és elismertség szempontjából gróf Bethlen Istvánnak a választásokon ő lehetett volna az egyetlen érdemi vetélytársa. Klebelsberg ekkor maga kérte Bethlentől a kulturális tárcát. A miniszteri címet ugyanis nem hatalmi, politikai pozícióként, hanem az állam és a nemzet szolgálatáért értelmezte. Meggyőződése volt, hogy a történelmi Magyarország széthullása után a kultúrát kell kiindulási alpnak tekinteni, amely biztosíthatja a nemzet megmentését, megújíthatóságát és felemelkedését.

Szinte szállóigévé váltak ezek a szavai: „A trianoni béke következtében lefegyverzett Magyarországon a kultusztárca voltaképpen honvédelmi tárca is. Honvédelmi tárca olyan értelemben, hogy most első sorban a szellem, a művelődés fegyvereivel kell védeni hazánkat és... bebizonyítanunk a világ nemzetei előtt, hogy a magyar viszontagságos életének második ezer esztendejében is életképes ... A magyar hazát ma elsősorban nem a kard, hanem a kultúra tarthatja meg és teheti ismét naggyá.” A nemzeti műveltség megtartásának és továbbfejlesztésének két eszközét különböztette meg: a népműveltség, a tömegműveltség fejlesztése az egyik, a magasabb tudományok ápolása a másik. Így fejezte ki magát: „Én avval a demagogikus szembeállítással, hogy népiskola vagy egyetem, egy más formulát állítok, hogy t. i. népművelés és magas kultúra egyaránt ... A program a kultúrpolitikában nem lehet más, mint: a nemzeti termelés élére európai nívón álló vezetők ezreit, a nemzeti termelés szolgálatába pedig magas erkölcsi és értelmi kultúrával bíró tömegek millióit állítani.”

Mint elhivatott ember, Klebelsberg nyíltan és szókimondóan harcolt: „Egyik szomorú tünete közéletünknek, hogy bizony elég sok olyan gazdasági tényező, akinek a maga működése terén a többtermelés megvalósítása nem sikerült, e gazdasági balsikereire gyógyírt a szellemi kevesebb termeléstől vár; ebben a gondolatzavarban egyesek megkísérelték, hogy meghonosítsák a kulturálatlanság kultuszát ... Ebben az országban sokat eltaktikáztak kulturális téren is ... Nagyon primitív elgondolás lenne, ha gazdasági válságunkból azt a következtetést vonnánk le, hogy elszegényedtünk, tehát ne tanuljunk. Kevesebb költséget, tehát kevesebb iskolát, tehát kevesebb tudást. E gondolatmenet követése posványba vezet. Nagyonb nehézségekkel kell az életben megküzdésünk, amihez nagyobb tudás kell.” Vádolta ebben a vonatkozásban a magyar intelligenciának egy jelentős részét, amely többé-kevésbé adós maradt, főleg tudással és tőkével, mialatt az örök magyar paraszt, „a gazdasági harcnak ez a névtelen hőse”, vérét és verejtékét hullatja ezer esztendő óta. „Ha van valami érdemem a nemzeti ügy körül – jelentette ki évek múltán –, akkor ez az, hogy a nagyvonalú takarékos-

ság szükségessége idején áttörhetetlen gátat tudtam emelni az ellen, hogy a kicsinyes takarékoság be ne törjön a magyar művelődés kertjébe, hol épp a legkényesebb virágokat tarolta volna le.”

Kleblsberg politikai kultúrájában a legfontosabb erkölcsi elem a jogok és a köteleességek összhangja. Vallotta, hogy a hatalommal bíróknak, a vagyonosoknak erkölcsi kötelességük, hogy többet teljesítsenek, csak akkor van jogalapjuk a vagyonhoz. Ha erre nem képesek, a szociális lelkiismeret alapján kell segíteniük. És ezt is mondta: „A nagyvagyonú embernek vagyonából, a nagy munkaerőjű embernek munkásságából sokat oda kell a köznek áldozni, különben nem sok jót remélhetünk ... Az igaz hazafinak ma nem jogokat kell követelnie, hanem kötelességeket teljesítenie.”

Céljainak eléréséhez Kleblsberg a nemzet erejét adó középosztályt akarta újjászervezni, megerősíteni és hatalomra juttatni: „Ha nem sietünk a középosztály segítségére, lecsúszik, és helyét újjazdagok foglalják el, kik nemzeti és kulturális hagyományok hiányában nem lesznek képesek az államfenntartó szerepre.”

Sokszor érvelt a meddő pártpolitikai torzsalkodások ellen, s írásaiban a vádlottak padjára ültette a mindenáron való ellenzéki ségét, amely „négy száz éven át vérébe ment át a nemzetnek és majdnem erényszámba ment, hisz ez a nép századokon át állandó jogos ellenzéki ség hangulatában volt az idegen szellemtől befolyásolt államhatalommal szemben”. Megértette ezt, mégis ilyen mondatokkal foglal állást: „A nemzeteknek közömbös az, hogy a politikusok micsoda zászló alá esküdtek fel, a nemzetek élni, haladni, boldogulni akarnak ... Azon meggyőződésre jutottam, hogy olyan súlyos helyzetben lévő nemzetnek, amilyen helyzetben most a magyar van, voltaképpen nem is volna szabad pártokra szakadnia. Egész történelmünk, a régmúlt és a félmúlt, egyaránt a mellett tanúskodik, hogy egyik legvégzetesebb hibánk a pártoskodás ... Nem vitás, hogy nálunk szomorú klíma van, az érzéseknek szomorú fokozása, hogy a versenytársból nagyon hamar vetélytárs, a vetélytársból nagyon hamar ellenség lesz.” Egyszer meg így beszélt hallgatóságához: „Le kell fokozni a köztudatban a politikai szereplés jelentőségét. Ne a politizálás, hanem a közegészségügyi, kulturális, tudományos és irodalmi, közgazdasági és szociálpolitikai alkotás legyen az új nemzedék eszményképe.”

A Pesti Naplóban közölt cikkeinek gyűjteményéből kirajzolódik annak a pártokon, napi politikán felülálló új-magyarnek a képe, akire Kleblsberg a harmincas évek feladatainak megoldását akarta bízni, arra, aki vállalja hittel és bizalommal a történelem egyik legkeservebb munkájának elvégzését, tanul, dolgozik, életre és küzdelemre nevel.

Ami merőben új volt, Kleblsberg felvetette a politika és erkölcs kérdését, s követelte az igaz erkölcsi elvek érvényesülését a politikában. Ekként írt erről: „Ha a politikus elvakítva valamely könnyű siker lehetőségétől erkölcstelen eszközökhöz nyúl, ezzel, ha nem a pillanatnyi sikert, hanem a nagy összefüggéseket nézzük, végzetes károkat okoz nemzetének, melyet a kétségbeesett eszköz alkalmazásával szolgálni vélt. Még rettenetesebb a helyzet, ha az erkölcstelen eszköz nem sikerhez, hanem balsikerhez vezet.”

Álláspontját a politikusi és a miniszteri felelősségről többek közt így fejtette ki: *A magyar élet egyik sajnálatos hibája, hogy minálunk az utód rendszerint nem folytatja elődjének megkezdett munkáját, annak irányával rendszerint szakít, művét nem egyszer lerombolni igyekszik. Azért marad a politikai életben annyi reformtorzó ... Óriási baj a parlamentáris országokban, hogy sok utód valóságos virtust talál abban, hogy elődjének munkáját lerontsa, reformjait módosítsa vagy visszacsinálja és így a kormányrudat ide-oda rángatja ... Amint átít a politikusknál az egyéni sikerre való törekvés, akkor meginog a nemzet hite az illető önzetlenségében ... Mindnyájan viseljük a felelősséget annak, amit tettünk vagy elleneztünk ... Ha a múltakban a magyar nemzet politikai vezetői hibákat követtek el, ezek a hibák főleg abban*

állanak, hogy nagy dolgokat ígértek és kis dolgok történtek, ... a miniszteri megbízhatósághoz tartozik az, hogy ... az ember addig ne hirdessen tetszetős programokat, amíg azok megvalósításához hozzá nem foghat ... Egy rezortminiszternek nem az a feladata, hogy magának népszerűséget gyűjtsön, hanem, hogy a nemzeti életnek azt az ágát, amelynek ápolása rá van bízva, sikerrel képviselje és felvirágoztassa.”

Politikai attitűdje jól kiviláglik a helyi politizálással kapcsolatos állásfoglalásában is. Egyik cikkében így fogalmazott: „Örvendetes, hogy Szegeden félretették a pártpolitikai szempontokat. Baloldali férfiak ... összefogtak a jobboldal különböző árnyalataival, hogy olyan elsőrendű törvényhatósági bizottság legyen megalkotható, amely meg tud birkózni az óriási feladatokkal ... A városi politika elfajulásához vezet, ha a városok képviselői afféle fiók parlamentekké válnak, ahol a napi és pártpolitikai kérdéseken szenvedélyesen vitatkoznak, az országgyűlés rossz szokásait mímelve, személyeskednek és eközben elhanyagolják azt, ami igazi hivatásuk: saját városuk közügyeinek megvitátását és okos eligazítását.” Párhuzamba állítható ezzel egész decentralizációs politikája, mellyel fel akarta számolni a vidék elmaradottságát: „a perifériákon ne legyen kulturális éjszaka – írta –, Budapest közgazdasági és kulturális lámpái nem elég erősek ahhoz, hogy Magyarország egész területét gazdasági és művelődési sugarakkal megvilágítsák”.

Kleblsberg számos mondata igazolja, hogy életművének központjában a gyermek állt, egészségének megőrzése, oktatása és művelése: „Ki képviseli a magyar jövőt, ha nem a magyar gyermek? ... Küzdenünk kell a tömegbetegségekkel ... az analfabétizmussal, védenünk kell a nemzet erkölcsi egészségét és minden eszközzel megakadályozni olyan női típus kifejlődését, amely nem akar gyermeket és gyűlöli a férjét ... A magyar anya, aki világra hozza az újszülöttet és a magyar tudós, aki kutat és tanít, ugyanazt a célt szolgálja: Magyarország feltámasztását ... Én a nemzetek kultúrfokának megállapításánál fő kritériumként azt keresem, mekkora a nemzetnél a gyermekhalandóság ... Mentől műveltebb, civilizáltabb és erkölcsösebb egy nemzet, annál jobb dolga van annál a nemzetnél a gyermeknek.”

Sokat foglalkozott a tehetséges gyermekek istápolásával. Törvénnyel szabályozta felkutatásukat: minden oktatási intézet vezetőjének – a falusi népiskolától az egyetemig – kötelességévé tette, hogy jelentsék a kiválókat a miniszternek, akinek ösztöndíjjal kell gondoskodnia róluk. „Ügyelni kell arra, hogy a főiskolák legjobb növendékei a megélhetés gondjaitól mentesítve, egész idejüket és egész munkaerejüket tanulmányaiknak szentelhessék” – mondta egyik beszédben. Máskor így szólt: „Ha a nemzet nem képes tehetséges fiainak kifejlődését biztosítani és őket megfelelő helyre állítani, a középszerűség kezén elsorvad.” Ezért fontosnak tartotta a külföldi kapcsolatokat is: „Szükségünk van nyugati példákra, ösztönzésekre, hogy helyes irányban és gyorsabb ütemben haladhassunk. A probléma, ... hogy a magyar őseredetit és a nyugati kultúrbefolyást okos arányban kell keverni.”

Kleblsberg 1932. október 11-én halt meg. Halálának 75. évfordulója ad alkalmat a rá való visszaemlékezésre. Életművéről, kultúrpolitikai törekvéseiről (pl. a közoktatás és a magasabb tudományok együttes fejlesztése, a népművelés hatékonyabb formáinak kialakítása, a magyar hagyományok és sajátosságok ötvözése az európai értékekkel) 1945 után hosszú ideig nyilvánosan nem, legfeljebb csak nagyon elítélően illett szólni. A hallgatás mesterségesen emelt falát szerencsére az idők változása áttörte. Gondolataiban, tetteiben ma már sokan találnak mintákat jelenkori és jövőbeli felemelésünkhöz. Sokakat inspirál, hogy a magyar kultúra, az oktatás-nevelés területén a máig ható alapokat ő rakta le. 1926-ban ő szervezte meg a tanyasi iskolai körzeteket, s 3 év alatt ötezer népiskolát, ezekhez tanítói lakásokat, 1500 népkönyvtárat és 500 óvodát létesített. Hihetetlen gyorsasággal

felépített három egyetemet és három főiskolát, és megalapította a Tihanyi Biológiai Intézetet. Elsőként valósított meg tudatos sportpolitikát és sportdiplomáciát, mert hitt a sport testi és jellemformáló erejében és a sportteljesítmények propagandisztikus értékében. Létrehozta a Testnevelési Főiskolát, a Magyar Olimpiai Bizottságot, és megépítette a margitszigeti Nemzeti Sportuszodát. Ő dolgozta ki a magyar kulturális külpolitikát, és állította fel a külföldi magyar kulturális intézeteket. Az ő működése nyomán vállalhattak a múzeumok, közgyűjtemények állagmegőrző, feldolgozó, kutatói szerepet. Ő győzte meg *Horthy Miklóst*, hogy jelentős anyagi eszközökkel mentse meg a nehéz helyzetben lévő Magyar Tudományos Akadémiát. 1927-től az ő kezdeményezésére adtak a rádióban ismeretterjesztő műsorokat, amelyek a népművelésben komoly áttörést hoztak. Olyan művelt nemzetet képzelt el, amely a világ mércéjével méri magát.

Egyéniségéről *Domanovszky Sándor* 1935. október 13-án tartott emlékbeszédében (Napkelet 1936. február) így fogalmazott: „Vérmérsékletük sokakat megakadályozott abban, hogy megértéssel forduljanak lázas tevékenysége felé, amely különösen akkor bontakozott ki teljes erejében, amikor mint a szegény ország kultuszminisztere vezető állásba került, amelynek súlya a Trianon utáni időkben szinte emberfölötti erőfeszítésekre ösztönözte. Hiúságot, törtetést, szertelen újítási vágyat, a rendelkezésre álló erők túlbecsülését vetették a szemére. Csak kevesen voltak, akik lelkének redői közé bepillanthattak, és érzés- és gondolatvilágának lényegét fölmérték. Sokan, még a hozzá közelállók is, csak azt látták, ami a tevékenységi körüknél fogva őket magukat közelebről érdekelt, de nem látták gondolatvilágának nagy egységét, amelyben a lokális és szakszempontoknak néha egy-egy kérdésben jelentékeny áldozatokat kellett hozniuk az egész elgondolás

egysége kedvéért. Ez sokszor félreértésre, sőt súrlódásra vezetett ott is, ahol különben megvoltak a megértés föltételei. Így munkája gazdag volt küzdelmekben, működése erősen ki volt téve a kritikának. De Klebelsberg Kuno épp azért, mert aktív ember volt a szó legfokozottabb értelmében, a küzdelmet szükségesnek tartotta, a kritika túlzásával pedig keveset törődött. Hiszen «a munkás, az alkotó emberek szent összefogását» hirdette a «kritika túltengéseivel szemben», amiben negatív erők érvényesülését látta, és mert meg volt győződve, hogy «ha a negatív emberek befolyása a közvéleményben felülkerekednék, ez végzetesen megállítaná a nemzetet a modern haladás útján.»

A kommunista évtizedek szándékos elhallgatása után a nemzetet szolgáló politikusi cselekedeteit és magatartását ma már sokan felfedezték és becsülik. Méltányolják jövőbe mutató, államférfíúi látásmódját és művelődéspolitikai elveit. Csak a politikai kultúrával marad mindenki adós. Az eszmerendszerében és alkotásaiban egyaránt megtalálható nemzeti, konzervatív, szociális és liberális értékek összehangolása tudná – ahogy az ő korában is – igazán közös és építő cselekvésre ösztönözni vezető politikai erőinket. Klebelsberg – bár maga konzervatív politikus volt, s apai ágon arisztokrata család sarja – bárkivel, bármilyen párt tagjával hajlandó volt egy asztalhoz ülni, kész és képes volt vele szót érteni. Alighanem ez politikai kultúrájának leglényegesebb eleme, azon túl, hogy nem egyéni politikusi vagy pártérdek, hanem az elszegényedett nemzet magasabb műveltsége nyomán eléje tűnő fényes jövőkép vezérelte. Tekintsük példaképnek, kiváltképp most, amikor politikai kultúrát nagytítóval sem találni, s az átgondolatlan takarékoság a megmaradás reményét is összezúzva betört a magyar művelődés kertjébe. Vigyázzunk, nehogy ez a kert a sírkertünk legyen!

A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ORVOSTUDOMÁNYI ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYÁNAK ÜLÉSEI

2008. február 18. – Felkért előadások

1. *Dr. Csiky Botond* (PTE-OEKK-ÁOK II. számú Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum): Vényomás vesebetegségben (25 perc)
2. *Dr. Bellyei Szabolcs* (PTE-OEKK-ÁOK Onkoterápiás Intézet): A koponyabázis daganatok korszerű sugárkezelése (25 perc)
3. *Dr. Karádi Kázmér* (PTE-OEKK-ÁOK Magatartástudományi Intézet): Jobb félteke léziót követő téri hemineglekt neuropszichológiája (25 perc)

2008. február 25. – Vendég előadás – Tanulmányos esetek fóruma

1. *Prof. VI. Czimbajluk*: (A. P. Romodanov Institute of Neurological Surgery of the Academy of Sciences of Ukraine, Kiev): Stem cells in clinical neurosciences (40 perc)
2. Trauma következtében kialakult spondylitis a Baranya Megyei Kórház Geriátriai Osztályán diagnosztizált, gyógyított és rehabilitált esete (Esetgazda: *dr. Huszár Judit*, Baranya Megyei Kórház Geriátriai és Gerontopszichiátriai Osztály)
3. Rezsztens immun-thrombocytopenia, immun-neutropenia sikeres kezelése anti-CD20 monoclonalis antitesttel (Esetgazda: *dr. Szomor Árpád*, PTE-OEKK-ÁOK I. számú Belgyógyászati Klinika)

2008. március 3. – Tanulmányos esetek fóruma

1. Von Hippel-Lindau szindróma – egy család története. (Esetgazda: *dr. Nagy Zsuzsanna*, PTE-OEKK-ÁOK I. számú Belgyógyászati Klinika)
2. Abdominális levegőgyülem differenciáldiagnosztikai megközelítése. (Esetgazda: *dr. Battyáni István*, PTE-OEKK-ÁOK Radiológiai Klinika)

3. Egy multiplex agyi metastasisos beteg komplex onkológiai kezelése. (Esetgazda: *dr. Horváth Zsolt*, PTE-OEKK-ÁOK Idegsebészeti Klinika)

2008. március 10. – Felkért előadás – Tanszékfoglaló előadás

1. *Dr. Kocsis Béla* (PTE-OEKK-ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet): Kicsiből óriás – Tisztelgés *dr. Takátsy Gyula* és *dr. Nógrády György* munkássága előtt (40 perc)
2. *Dr. Koller Ákos* (PTE-OEKK-ÁOK Kórleltani és Gerontológiai Intézet): A vérkeringési energiavesztés szabályozása. Klinikai vonatkozások (40 perc)

2008. március 17. – Felkért előadások

1. *Dr. Gömöri Éva* (PTE-OEKK-ÁOK Patológiai Intézet): Mennyiben járulnak hozzá a genetikai adatok a recidív gliomák kialakulásához és kezeléséhez? (25 perc)
2. *Dr. Vincze Áron* (PTE-OEKK-ÁOK I. számú Belgyógyászati Klinika): A növekedési faktorok szerepe a gasztrointesztinális fekélygyógyulásban (25 perc)
3. *Dr. Kvell Krisztián* (PTE-OEKK-ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Transzgenikus sejtek és állatok létrehozása lentivirális vektorokkal (25 perc)

Az ülések helye: PTE ÁOK Dr. Donhoffler Szilárd (III. számú) tanterme, Pécs, Szigeti út 12.

Az ülések 16 órakor kezdődnek.

Dr. Kellermayer Miklós
elnök

Dr. Kocsis Béla
titkár

In memoriam dr. Pupp Lajos

Kedves Lajos Bácsi!

Mindenki csak így nevezett, mert kicsit mintha mindenkinek apja lettél volna. Béla, a sétáló idejétől portás azt mondta tegnap: tudja professzor úr, ha elmegyek, nekem egy ember fog nagyon hiányozni, Pupp adjunktus úr. Akkor belém nyilallt, igen.

Nekünk is nagyon fogsz hiányozni!

Te voltál, aki mindenkinek fejből tudtad a pontos születési dátumát. Te voltál, aki bármi baj volt, megnyugtattad magadat is és bennünket is, és azt mondtad: „szépen vagyunk, finoman vagyunk”.

Medikusok ezrei nőttek fel és lettek kész orvosok a Te tanításaid nyomán.

Én is közéjük tartozom. Ha hivatkozhatok személyes élményeimre, nekem Te jelentetted az orvostudomány első valódi élményét. A fizika és kémia előadás után jött az anatómia gyakorlat. Te voltál az anatómia gyakorlatvezetőm. Még ma is fülemben cseng, ahogy az első megtanulandó emberi csontot, a claviculát eldemonstráltad elsőéves csoportunknak. Fülemben cseng, ahogy archaikus latin kiejtéssel mondtad: clavícula. Majd az első év elteltével búcsúztál tőlünk, mondván: találkozunk a negyedik évben, a fül-orr-gégészeten. Valóban ott találkoztunk, de nekem még volt szerencsém előtte is találkozni veled, de akkor már, mint fül-orr-gégésszel, ugyanis családom tagjait kezelted nagy odafigyeléssel. Negyedévben valóban találkoztunk, de akkor még nem sejtettem, hogy később még kollégák is leszünk. Az egyetem befejezése után, a véletlennek köszönhetően a Fül-, Orr-, Gége Klinikára kerültem. Te voltál, aki ott fogadtál, eligazítottál az új munkahely útvesztőjében. Ott tapasztalhattam, hogy az oktatás anatómiáról hozott szeretete továbbra is megmaradt benned. Klinikánk egyre nagyobb leterheltsége mellett Te átvállaltad az oktatás megszervezését. Nagyon szívesen vállaltad a gyakorlatok előtti közös foglalkozásokat.

Minden medikus, majd fiatal kolléga jól ismert. Így jól ismert az az intenzív kolléga is, akihez kerültél utolsó földi utad elején. Azt mondtad: legyen nyugodt professzor úr, mindent megteszünk, hiszen Lajos bácsi engem is tanított. Sajnos tanítványaid összes tudása és igyekezete kevés volt ahhoz, hogy e világon tudjanak tartani. Olyan jellegzetes volt, hogy még félkómás állapotodban is megnyugtattad klinikánkról nyelős csőipoly kizárása céljából konziliárusként kihívott kollégánkat, jelezve azt, hogy nyugi, nekem nincs oesophagusfistulám.

Tudjuk, hogy szeretted az életet, Pécs város jól ismert személyiségeként több embercsoport közös pontja voltál: a „Szombathelyiek csoportjának” meghatározó alakjaként tartottak számon, a Rotary klub révén műszereket szereztél klinikánknak. Számos barátod klinikánk barátja is lett. Az igazságtalan sors úgy hozta, hogy az életszeretetedet már nem tudtad valójában kiélvezni, a betegség elragadott tőlünk. De köztünk maradsz, eszünkbe jutsz, ha jönnek a medikusok, ha kedvenc ételed, a mákos tészta lesz ebédre, de eszünkbe jutsz az élet minden mozzanatában, mert a klinikán eltöltött 44 évem mindenütt és mindenki benn mély nyomokat hagyott.

Ma már klinikánkon is kevesen emlékeznek arra, hogy Te voltál, aki rendet csinált a műtőben. Amikor a precíz műtéti kiírást megtekintjük, talán már csak páran tudjuk, hogy ezt a ma már kézenfekvő és evidens műtőszervezési technikát Te hoztad Angliából, Te vezetted be klinikánkon.

Kosztolányi szavai jutnak eszembe, amikor Karinthy Elsa temetésén végignézett a temetőparcellák rengeteg keresztjén, megcsóválta a fejét és azt mondta Ascher Oszkárnak: „Az egész rendszer elhibázott.”

Most pedig elmentél, elmentél Bandi bácsi után. Most már felülről mosolyogsz ránk és szinte hallani vélem, ahogy mondd, minket biztatva: „szépen vagyunk, finoman vagyunk”.

Kedves Lajos Bácsi! Nem felejtünk, nyugodj békében! Búcsúzom a Fül-, Orr-, Gége Klinika nevében:

Dr. Pytel József
a klinika igazgatója

Gyászbeszéd dr. Pupp Lajos ravatalánál

Barátai, Tisztelői és elsősorban Önök, az elhunyt Szerettei!

Nem érzem magam elég méltónak, hogy beszédemet saját gondolataimmal kezdjem – a család utáni legszorosabb kötelék egy orvos, oktató, kutató számára a közvetlen munkahely –, a Mestert búcsúztató tanítványok és a munkatársak végső tiszteletének lerovásakor.

Lajos, medikus koromban ismertelek meg, gyakorlatvezetőm voltál, egyike azoknak az oktatóknak, akiknek orvossá válásomat köszönhettem. 14 évvel voltál idősebb nálam, és akkor már rutinos oktatónak számítottál, hátad mögött Halász Béla munkacsoportjában szerzett ismeretanyaggal és emberi tartással. Hozzám hasonlóan még számos generáció orvosait tanítottad meg szeretett szakmád rejtelmire. Azok közé tartoztál, akik jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a „Pécsi Orvosképző Műhely” jó hírneve elterjedt az egész világban. Még abban a korban gyakorolhattad a legszebb hivatást, amikor őszintén éreztük, hogy munkánk legszebb honoráriuma a beteg szeretete. Most összeszoruló szívvel, megilletődve és riadtan állunk itt, kiszolgáltatva a fájdalomnak, amit a mérhetetlen, könyörtelen és félelmetes természet szab ránk, mindannyiszor, amikor szeretteink elhagynak, és örökre elköltöznek tőlünk. Minden gyász ünnep, hódolat a természet ereje előtt, tudjuk, hogy az elmúlás a szelekciós törvény szerint működő Mindenható végső önkritikája, és ez minden esetben megmutatja földi mivoltunk törekeny kicsiségét. Lassan el kell, hogy engedjünk, most már itt van a keserű búcsú ideje. A búcsút Kölcsey Ferenc úgy fogalmazta meg: „...s ki tetteiben megemlegettetik, az halhatatlan lesz”.

Lajos, ég veled, a megkezdett munkát odaát folytatjuk.

Dr. Kollár Lajos egyetemi tanár
Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ főigazgatója

In memoriam prof. Czopf József

Dr. Czopf József egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Neurológiai Klinika volt igazgatója életének 69. évében, 2008. január 12-én elhunyt. Személyében az egyetemi hallgatók lelkiismeretes oktatóját és nevelőjét, betegeinek áldozatos gyógyítóját, beosztottainak igazságos és példamutató vezetőjét vesztette el.

Szakmai pályafutása, orvosi munkája egész életére Pécshez és a Pécsi Orvostudományi Egyetemhez kötötte. Itt végezte orvosi tanulmányait, és szerezte orvosdoktori diplomáját 1963-ban. Ezt követően 45 éven át dolgozott az egyetem Neurológiai Klinikáján. Nevéhez fűződik a modern elektrofiziológiai vizsgálatok bevezetése nemcsak a klinikán, hanem úttörő módon elsők között az országban. E vizsgálatoknak köszönhetően számos betegség diagnosztikája vált könnyebbé és egyértelművé: klinikai, oktatói és tudományos munkája az epilepszia, sclerosis multiplex és az izombetegségek hazai történetében mérföldkő. Hosszú éveken át volt elnöke a Magyar Klinikai Neurofiziológiai Társaságnak, ahol lelkesen és odaadóan folytatta tudományszervezői és oktatói tevékenységét. Személyiségének pozitív kisugárzása, önzetlen és segítőkész hozzáállása, valamint igen magas elméleti és gyakorlati felkészültsége révén egész életében a szakma példaképe volt, aki a hazai neurofiziológusok generációit oktatta és nevelte. Kedves stílusának és jó kapcsolatteremtő képességének köszönhetően sok fiatal szakember számára alakított ki később gyümölcsöző nemzetközi együttműködések.

1988-tól, 16 éven át az egyetem Neurológiai Klinikájának igazgatójaként a magyar neurológiai betegellátást és a neurológiai oktatást szívügyének tekintette. Csapatépítő volt a szó igazi értelmében, aki képes volt minden munkatársához és beosztottjához a legnagyobb nyugodtsággal, bölcsességgel, empátiával és együttérzéssel fordulni, szakmai fejlődésüket a legmesszebbmenőig támogatni, munkájukat motiválni, a konfliktusokat mindenki számára tapintatos módon, ugyanakkor eredményesen megoldani. Igazgatása alatt a klinika több alkalommal nyerte el a legjobban oktató klinika címet. Oktatását a rá jellemző szigorú precizitással végezte, de vizsgáztatásában, az orvostanhallgatókkal szembeni magatartásában is finom, csendes humorral jellemzett embersége nyilvánult meg. Mindenki az embert látta, függetlenül az esetleges előítéletektől és végzettségtől. A klasszikus orvosi iskola képviselője volt, aki az orvosi munkát, a szakma művelését, a betegek gyógyítását és feltétel nélküli szeretetét minden egyéb más szempont elé helyezte. A hét minden napját, kora reggeltől késő estig a klinikán töltötte, az utolsó percig dolgozott, betegeit várta, és vizsgálta.

Egykori tanárának, a Neurológiai Klinika volt igazgatójának, *Környey István* egyetemi tanár szellemi hagyatékának gondozását, emlékének ápolását egyik legfontosabb feladatának tekintette. Idén, a Környey napon már rá is emlékezünk; szellemi hagyatékát az ő tanítványai gondozzák és viszik tovább.

Dr. Czopf József egyetemi tanárt a Pécsi Tudományegyetem saját halottjának tekinti.

MEGEMLEKÉZÉS CZOPF JÓZSEF PROFESSZORRÓL

Valamennyien megdöbbenünk a lesújtó hír hallatán, dr. Czopf József professzor hirtelen elhalálozott. A halálhír mindig megdöbbenő, a hirtelen halál sokkoló. Nehéz elviselni és megérteni, hogy több évtizedes ismeretség és barátság után egy igaz emberrel, egy igaz barátal már nem találkozhatunk. Szerény, csöndes modora, halk de határozott szavai, sajátos humora, különleges lényeglátó képessége, hallatlanul precíz szakmai tudása és mindenekelőtt a betegek szeretete – talán ezek voltak a legjellemzőbb tulajdonságai és képességei. Ő is, mint sokan mások, az Élettani Intézetből, a Grastyán-csoportból indult el diákkörösként, hogy tudományos felfedezéseket tegyen, de alapmotívációja a beteg emberek gyógyítása volt. Az intézeti referátumokon már korán kitűnt a filozófiai kérdésekhez való vonzódásával, az akkori legújabb elektrofiziológiai módszerek megismerése iránti igényével, és precíz, a kérdések gyökeréig hatoló, tudományos igényű irodalomkutatásával. Orvosdoktori diplomáját 1963-ban szerezte meg, és ezt követően 45 éven át dolgozott az egyetem Neurológiai Klinikáján. Akkoriban a Környey István professzor által vezetett intézet a neurológia mellett a pszichiátriát és az idegsebészetet is magában foglalta és különleges kitüntetésnek számított, ha valaki a klinikán dolgozhatott. A fiatal Czopf doktor szorgalmával, tudásával, segítőkészségével és kitartásával hamar elismertséget szerzett a klinikán. Később, rövid klinikai pályafutásom során erről magam is meggyőződhettem és fiatal gyakornokként igen sokat tanultam tőle. Ha egy bonyolult tudományos vagy diagnosztikai kérdés felmerült, általában elsőként – vagy egyetlenként – Czopf tanársegéd adta meg a helyes választ Környey professzornak. Egy alkalommal, éjszakai ügyeletem idején három rendőr hozott be egy igen izmos óriást, közimert pécsi verekedőt, sikertelen önakasztást követően, agresszív alkoholos állapotban. A rendőrök hamar elszeleltek, nyugtató – altató injekciót ilyenkor nem lehetett adni, és a beteg megfenyegetett, hogy azonnal összetöri a csontjaimat. Mivel a két „bátor” betegápoló is otthagytott, ott álltam tanácstalanul, amikor felettesem, Czopf tanársegéd úr megjelent. Nyugodtan, szép szavakkal, szeretettel, rábeszéléssel lenyugtatta az agresszív beteget, aki egy óra múlva már az igazak álmát aludta, úgy kellett időnként felébreszteniünk. Egyszerűen lenyűgöző és varázslatos volt, ahogy megoldotta a problémát. És akkor azt mondta nekem: a betegről sohasem szabad félni, sőt, a beteg félelmeit, szorongásait kell megérteni, különösen akkor, ha agresszivitásba csap át. Röviden: a beteget szeretni kell mindenek előtt, akkor is, ha nem szimpatikus, vagy nem kellően együttműködő. Most, hogy átolvastam a Czopf József professzorral jó 30 évvel később készült újságcikket (*Új Ember*, 2002. február 10.), mély benyomást jelentett a felismerés: szinte szó szerint ugyanazt olvasom. Igen, bátran kimondható, hogy ars poeticája a szeretet, a betegek iránti szeretet volt. Ő maga keresztény, mélyen vallásos ember volt, de ezzel nem hivatkozott és nem akart meggyőzni másokat. Viszont hite szerint élt, így adott példát, és a betegek iránti szeretete valláserkölcsi meggyőződésből táplálkozott. Magánélete is példás volt. Bár élete legnagyobb részét a klinikán töltötte, orvos feleségével bensőséges családi életet élt, a nagycsaládosokét, és gyermekei nevelésére nagy hangsúlyt fektetett. Gyermekei sikeres előmenetelére és unokáira rendkívül büszke volt. Czopf József professzor egyúttal kiváló tudós és nagyszerű oktató volt. Számos modern elektrofiziológiai vizsgálat eljárás bevezetése és sikeres alkalmazása fűződik nevéhez. Ma úgy mondanánk, kiváló innovatív képességekkel rendelkezett. Tudományos munkássága elsősorban az epilepszia, sclerosis multiplex és a különböző izombetegségek vizsgálatával kapcsolatos. Tudományos eredményeit

nemcsak itthon, hanem külföldön is jól ismerték, kutatási eredményei alapján nyerte el az MTA doktora címet, és nemcsak Németországban, hanem az Amerikai Egyesült Államokban is vendégprofesszorként tevékenykedett. 1988-tól 16 éven át volt a Neurológiai Klinika igazgatója. Klinikáját szisztematikusan építette. Kiváló képességű fiatal orvosokat gyűjtött maga köré, neurofiziológusok generációit oktatta, nevelte, támogatta és juttatta külföldi ösztöndíjhoz. A klinikán – sokszor vendéglőadók bevonásával – tartott referátumok fontos tudományos eseménynek számítottak, és kiterjedt tudományos kollaborációs tevékenység épült ki más klinikákkal és elméleti intézetekkel. Az orvostanhallgatók oktatását különleges gonddal és nagy precizitással végezte. Kristálytisztá logikával építette fel előadásait, amelyek rendkívül népszerűek voltak a hallgatók körében. A gyakorlati oktatásra nagy hangsúlyt fektetett, szigorú, de igazságos vizsgáztató hírében állott. Tudományszervezői tevékenysége is kimagasló volt. Számos hazai és nemzetközi tudományos társaság, illetve szervezet tagja, tisztségviselője volt és a POTE klinikai rektorhelyetteseként is tevékenykedett. A Magyar EEG és Klinikai Neurofiziológiai Társaság elnöke volt hosszú ideig, és sokat tett az új elektrofiziológiai eljárások hazai elterjesztéséért. Vallotta, hogy jövőt építeni csak a múlt ismeretében és megbecsülésével lehet: tiszteletből és meggyőződésből vállalta fel Környey István szellemi hagyatékának gondozását. Neki köszönhető a Környey Tanítványok Társaságának megalapítása, és az is, hogy a klinika bejáratánál és az Aulában Környey István bronzba öntött arcképe látható. Czopf József professor az újonnan kialakult körülmények ellenére is az utolsó percig dolgozott, gyógyította a betegeit. Kényszerű nyugdíjba helyezését nehezen viselte. De ezt nem hangoztatta, saját bajairól csak ritkán és keveset beszélt. A halál álmában érte, így remélhetjük, hogy nem szenvedett sokat. De még sokáig köztünk kellett volna maradnia, hiszen teljes szellemi frissességben, jó munkabíró képességgel rendelkezett, és mindössze 69 éves volt. Erkölcsileg tiszta életútja, kiváló szakmai tudása, emberi tartása, emberszeretete és gyógyító tevékenysége alapján méltán állítandó példaképül, a jó orvos példaképül valamennyiünk, és a felnövekvő orvosgenerációk elé.

Lénárd László

Új Ember, 2002. február 10

Hogyan engedheti meg Isten ezt a rengeteg szenvedést?

Beszélgés Czopf József neurológus professzorral

– *Professzor úr, az orvos milyen hitet táplál gyógyítás közben?*

– A hitnek számos vonatkozásáról beszélhetünk. Hit táplálja az ateista orvost is, aki a betegség lefolyásának ismeretében bízik, abban, hogy az általa alkalmazott terápiás eljárás hatásos.

Én ellenben az abban való hitről szeretnék beszélni, amely szerint Isten „találta ki” az embert, az ember szervezetét, fizikai-lelki egészét. A hit ezen szintjére intellektuális úton el lehet jutni. Ha valaki az őt körülvevő jelenségek csodálatos tárházában nem veszi észre, hogy túlnyomó többségükben saját lehetőségeit meghaladó eseményekkel találkozunk, ha nem veszi észre, hogy valamilyen hatalmas szellemi lény, valamilyen különlegesen „nagy” áll a jelenségek mögött, ezt bizonyos fokú korlátoltságnak kell tartanunk.

A keresztény ember számára a hitből egyfajta magatartásmód következik, amelyet szeretetként jelölünk meg, s naponta vívjuk érte harcainkat. A hit tartalmazza azt a reményt, hogy életünknek legalább olyan bonyolult, olyan magas szintű, olyan gyönyörűsége folytatása kell legyen, mint amilyen maga az élet. Reméljük, hogy részesedhetünk ebben, ha valóban Isten gyermekeinek hívnak bennünket, s azok is vagyunk.

Jézus Krisztus és az Újszövetség a hit megvalósulásának a területén, a szeretetben

„Akik életükben komoly szenvedést éltek meg, azok lényegesen érettebb személyiséggé váltak.”

új jelenséget hozott. Jézus Krisztus a kereszt dimenziójában szeret bennünket, nem úgy, ahogyan – „beépített” ösztönrendszerén keresztül – az anya szereti gyermekét, az ifjú a leányt, a férj a feleségét. Ezek gyönyörűen előkészített, félkész elemekből rendelkezünkre bocsátott szeretetek.

Az orvos szembetalálja magát a különféle hitmegnyilvánulásokkal: hivatásbeli tevékenységében, amelynek eredményében hisz, azután találkozik az emberi test különlegesen szép, leírhatatlanul szép világával, s a szenvedés révén azzal, hogy a kereszt dimenziójában megnyilvánuló szeretet munkájának hajtóereje, ugyanakkor kegyelme. A másik ember fenntartás nélküli szolgálata jelenik meg ebben, akkor is, ha az illető nem szimpatikus, akkor is, ha nem jó az együttműködés a beteg és az orvos között.

– *A szenvedés, a szakmai szempontból reménytelen eset kikezdhetheti-e az orvos – bármilyen szintű – hitét?*

– A keresztények jelentős része a szenvedés miatt botránkozik meg: hogyan engedheti meg Isten ezt a rengeteg kínt? Nem tudjuk, mi a szenvedés valódi értelme. Mindezzel együtt óriási jelentőségű az éle-

tünkben. Egyrészt biológiai értelme van: amikor például az újszülött világra jön és fölsír, ebből arra következtethetnénk, hogy szenved. Az egészséggel esetleg ütközni látzó események azonban nem fölöslegesek, nem művi termékei az életnek, hanem nagyon könnyen lehetséges – bár ezt nem ismerjük pontosan –, hogy hozzátartoznak az ember egészséges fejlődéséhez.

– *A szenvedéssel kapcsolatban fölmerül a fájdalom kérdése.*

– A fájdalom – melynek mechanizmusa ma már elég jól föltárt – fájdalomcsökkenéshez vezető rendszert mozgósít. A szervezet készen áll arra, hogy a fájdalmak, a szenvedések által okozott károsodások egy részét mintegy fogadja és elébük menjen.

A szenvedésnek ez az egyik oldala. De ha arra gondolunk, hogy az élet során természetes módon jelentkeznek kisebb szenvedések – betegségek formájában, amelyekre szüksége van a szervezetnek –, akkor másképpen ítéljük meg: hozzátartozik a személyiség kialakulásához.

– *És a lelki szenvedés? Mert eddig a biológiai szenvedésről esett szó...*

– Akik életükben komoly szenvedést éltek meg, azok lényegesen érettebb személyiséggé váltak. A szenvedés hiánya, az igények teljes kielégíttessége felületessé, semmitmondóvá, sematikussá teheti az embert.

Az ember lelki érésehez hozzátartoznak

a biológiai szenvedések különböző szintjei. Az orvos feladata, hogy ezek ne bénítsák meg a személyiséget. A durva, erős fájdalom ugyanis leépíti az ember lényét. Ma az orvosnak igen gazdag eszköztár áll rendelkezésére, hogy a legdurvább, megbetegedések okozta fájdalom esetén is segítséget tudjon nyújtani. Ezáltal az illetőt a fájdalom nem “bénítja” meg, elfogadható életminőséget biztosíthatunk számára fájdalomcsökkentés, fájdalomcsillapítás révén. Egy gerincdaganat-áttesés beteg durva fájdalma például olyan mértékben csökkenthető, hogy nyugodtan ülhet egy székben, és televíziót nézhet vagy újságot olvashat.

– *A lelki szenvedés megélése hogyan kapcsolódik a fizikai szenvedéshez?*

– A lelki szenvedés bizonyos életszakaszokban és bizonyos szintig – a fizikaihoz hasonlóan – ugyancsak hozzátartozik a személyiség fejlődéséhez, azáltal például, hogy az ember megéli a kiszolgáltatottságot, az alapvető egyedülállt élményét. Mi következik ebből? Az, hogy a hívó ember a keresztény hit értékét éli meg. Jézus Krisztus halálával s föltámadásával ez a kérdés egészen másként merül föl.

Ezért az ember életét befolyásoló lelki szenvedéseket, betegségeket, problémákat nem lehet ideálisabban vagy megfelelőbben gyógykezeltetni, mint éppen Krisztus által, s így a halál a konkrét történeti időben kozmikusán más értelmet nyer, mint amit a hétköznapiokban tulajdonítunk neki.

Ha együttérzésemmel rá tudom ébreszteni a beteget arra, hogy Isten ajándékainak hihetetlen tárháza – jelenlegi súlyos panaszai ellenére is – kifogástalanul működik és szolgálja őt, ez igen komoly támaszt jelenthet számára. Ha az ember elfogadja a kereszténység tanítását, miszerint a halállal nem ér véget az életünk, akkor a lelki szenvedés sokat veszíthet ijesztő, halálra ítélő jellegéből.

A lelki szenvedés enyhítésének területén is számos gyógyszeres segítség áll rendelkezésünkre. Ezek a szerek csökkentik a szorongást, enyhítik a szomorúságot, de még inkább gyógyítják, ha a beteget szeretetmilió veszi körül, amit nem valamiféle cukrozott-rózsaszín állapotnak kell elképzelnünk.

– *A szenvedés személyiséget építő formája mellett inkább besűkítő, romboló hatásával találkozunk. Ez fölveti az értelmetlen szenvedés, illetve az eutanázia kérdését.*

– Robbanásszerű szeretetaktusban nyilvánul meg szerepünk az élet létrejöttében. Mégsem mondhatjuk, hogy ez volna a valódi oka a kialakult új létezőnek. Semmilyen vonatkozásban nem tudjuk tevékenységünket a létrejött új élőlény bonyolultságával párhuzamba

állítani. Kegyelemként kaptuk, hogy az új élet megteremtése gyönyörű szeretetelményben nyilvánul meg. *Ennyi* közünk van az élethez.

Idegen területre való behatolást jelent, ha valaki az élet megszüntetéséről nyilatkozik. Lehangolt állapotában az ember gyakran fogalmaz meg saját létére vonatkozó negatív megállapítást. Nem hiszem, hogy akik a szokásos szenvedéseket élték át életükben, ne jutottak volna el – legalább logikailag – arra a következtetésre, hogy nem folytatják tovább, feladják az egészséget. Természetes gondolatmenetnek találok, nem látok ebben sem szokatlant, különösen nem bűnösöt. Eddig a pontig nagyon könnyen el lehet jutni. Ezzel szemben naponta tapasztalom, hogy kilátástalan helyzetben is kéri a beteg a segítséget.

Amikor szakmai szempontból azt gondolom, hogy valamely betegnek csekély az esélye a további életre, még nagyon sok minden történhet. Például magához tér, s rádöbbenünk arra, hogy korábbi állapotában jól érzékelté környezetét, s arra figyelni is tudott.

Az orvosnak – nem feltétlenül csak a keresztény orvosnak – világosan rá kell mutatnia arra, hogy az eutanáziával szemben van alternatív, az orvos elé feladatot állító megoldás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy növelni kellene az életük vége felé járók számára az olyan otthonok számát, ahol a szakmai felügyelet, valamennyi szükséges orvosi beavatkozás lehetséges – ez léphetne az eutanázia helyébe. Az előbbi költséges, az eutanázia feltehetően “költségkímélő”.

– *Professzor úr milyen hitmegnyilvánulásokkal találkozik betegek körében? Az orvos-szal szemben nyilván táplálnak valamiféle hitet. Betegségükkel is hitkapcsolatban kell lenniük...*

– A beteg részéről szintén többféle hitjelenséggel találkozhatunk. Túlnyomó többségük – kivételektől eltekintve, s a kivételek inkább a lelki betegek köréből kerülnek ki – bízik az orvosában, sokszor talán jobban is, mint amennyire ez megalapozott lenne. Az orvostudomány, a természettudomány sokak számára még mindig bálványként jelenik meg, ennek következtében túlértékelik – bár éppen ellenkező tendenciák is érvényesülnek, amelyek igyekeznek lebecsülni.

Nemegyszer láttam már beteget – szakmai megítélésem szerint – kilátástalan helyzetben, akit ilyenkor az élethez való ragaszkodás szinte vakká vagy egy irányba látóvá tett. Példamutató hittel bízott abban, hogy betegségéből meggyógyul. Ez is olyan hit, amelyet – ha szakmai szempontok szerint nem is – az élet folytatásaként fogadok el, és azonosulok vele.

A vallásos hit megnyilvánulásával is találkozhatunk. Sokan éjjeliszekrényükön tart-

ják a Bibliát, számos idősebb nőbetegemet olvasóval a kezén látom a viziten. Ahogyan az élet egyéb nehéz helyzeteiben, ekkor is az Igéből, az imádságból és az Istenhez fordulástól remélnék – és minden bizonnyal kapnak is – vigaszt és segítséget.

Betegek hite megnyilvánul az orvossal szemben, az orvosnak azonban nem szabad olyan helyzetet teremtenie, hogy a beteg és Isten közé állva ő jelenjék meg istenként a beteg előtt. Inkább tárgyyszerűen és testvéri segítséggel kell irányítani a páciensét azokon a mezőkön, amelyek a gyógyító embernek adóttak.

– *Tapasztalt-e olyasmit, hogy a beteg hite – függetlenül attól, hogy önmagára, az orvosra, az életre, a még elvégzendő feladatára, illetve Istenre vonatkozik-e – befolyásolja betegségének lefolyását?*

– Az utóbbi évtizedek tapasztalata, hogy a lelki események testi alapokkal rendelkeznek. A szomorúság, a vidámság, a kilátástalanság, a céltudatos magatartás kifejezhető – ha nem lenne annyira bonyolult, még mérhető is lenne – bizonyos fizikai és kémiai változásokkal. Akik bíznak gyógyulásukban, abban, hogy az orvos vagy Isten megsegíti őket, azoknál jobb a gyógyulás esélye. A gyógyíthatatlan betegséget azonban a hit nem teszi gyógyíthatóvá, s fordítva: a szomorúság egy kevésbé súlyos betegséget nem változtathat gyógyíthatatlanná.

Az orvos, az asszisztencia segítsége, a gyógytornász, a nővér magatartása nagyban hozzájárulhat a beteg javulásához, ugyanakkor a nehéz élethelyzet, a magány, a társtalanság okozta szenvedések önmagukban is felszínre hozhatnak betegségeket, amelyek egyébként nem jelentek volna meg, illetve rontják más betegségek lefolyását.

– *A halállal a személyiség teljessége pusztul el? A lélek fogalmával tud-e mit kezdeni a tapasztalati tudomány?*

– Mindenki naponta megéli, hogy este lefekszik, elveszíti az eszméletét, másnap pedig fölébred, s esetleg még alvás közben szerzett tapasztalata is vannak. Elemezhető, hogy egy halálhoz vezető kórfolyamat különböző szakaszaiban milyen jelenségek mutatkoznak, az értelmi tevékenység milyen elemei működnek még, amelyek azután fokozatosan lezárulnak, megszűnnek, kikapcsolódnak, s a végén már csak az elemi vegetatív működések maradnak meg. De nagyon hosszú ideig él az emberben az a képesség, hogy valamilyen elemibb szinten a halál bekövetkezte előtti szakaszban is érzékeli a környezetét, sok mindenről tudhat, amit föl sem tételeznénk. De a lélekre, a teljes személyiségre vonatkozó kérdést nem tudjuk megválaszolni. Itt megáll az orvos tudománya.

Elmer István

Regionális Egyetemi Tudásközpontok (RET-ek) és Kutatóközpontok

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) a Pázmány Péter Program keretében több alkalommal is közzétett pályázati kiírásokat Regionális Egyetemi Tudásközpontok (RET) létrehozásának és működésének támogatására.

A pályázat átfogó célja a világ élvonalába tartozó egyetemi tudományos és technológiai innovációs központok, Regionális Egyetemi Tudásközpontok létrehozásának elsegítése volt annak érdekében, hogy olyan szakterületi és regionális vonzáscentrumok jöjjenek létre, amelyek kiemelkedő kutatás-fejlesztési, valamint technológiai innovációs tevékenységet folytatnak, intenzíven együttműködnek a gazdasági szférával, ösztönzőleg hatnak a régiók technológiai és gazdasági fejlődésére, s ezen keresztül javítják a régió és az ország versenyképességét.

A pályázatok eredményeképpen 19 RET jött létre Magyarországon. Magazinunk következő számaiban igyekszünk az olvasóközönséget megismertetni a RET-ek működésével, eredményeivel, jövőbeli terveivel.

MEDIPOLISZ

Dél-Dunántúli Regionális Egyetemi Tudásközpont

Cím: 7623 Pécs, Szigeti út 12. V/2.

Fax: (06 72)536 218

Honlap: <http://medipolisz.pte.hu>

Kapcsolattartó: dr. Szolcsányi János,

Tudásközpont igazgató, akadémikus, egyetemi tanár

Mobil: (06 30) 570 1778

E-mail: janos.szolcsanyi@aok.pte.hu

Szegedi Tudományegyetem Környezet- és Nanotechnológiai Regionális Egyetemi Tudásközpont (SZTE KNRET)

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.

Tel.: (06 62) 546 706

Fax: (06 62) 544 830

E-mail: info@knret.u-szeged.hu/knret/

Honlap: <http://www.u-szeged.hu/knret>

Kapcsolattartó: dr. Búzás Norbert, *menedzserigazgató*

Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont

Cím: 9026 Győr, Egyetem tér 1.

Tel.: (06 96) 613 680

(06 96)613 678

(06 30)916 7590

E-mail: jret@sze.hu

Honlap: <http://jret.sze.hu>

Kapcsolattartó: Szilasi Péter Tamás, *menedzserigazgató*

E-mail: szilasi@sze.hu

Közlekedésinformatikai és Telematikai Egyetemi Tudásközpont

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 96/b

Tel.: (06 1) 666 5544

Fax:(06 1)666 5545

E-mail: info@kitt.bmf.hu

Honlap: <http://kitt.bmf.hu>

Kapcsolattartó: dr. Nádai László, *igazgató*

eScience Regionális Egyetemi Tudásközpont

Cím: 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány I/A

Tel.: (06 1) 372 2895

Fax:(061)372 2855

E-mail: escience@escience.elte.hu

Honlap: <http://escience.elte.hu>

Kapcsolattartó: dr. Benczúr András, *elnök*, dr. Papp Gábor, *igazgató*, Jelencsics Mikolt, *irodavezető*

Információtechnológiai Innovációs és Tudásközpont (IT2) Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Cím: 1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 2

Tel.: (06 1)463 2582

Fax:(06 1)463 2582

E-mail: risztics@ik.bme.hu

Honlap: <http://www.it2.bme.hu>

Kapcsolattartó: Dr. Risztics Péter Károly, *igazgató*

Miskolci Egyetem Tudásintenzív Mechatronikai és Logisztikai Rendszerek

Regionális Egyetemi Tudásközpont (MLR RET)

Cím: 3515 Miskolc-Egyetemváros C/2 épület

6. hajó I. emelet 4. ajtó

Tel, (06 46) 563 426

Fax: (06 46) 563 426

E-mail: retig@uni-miskolc.hu

Honlap: <http://www.ret.uni-miskolc.hu>

Kapcsolattartó: dr. Csáki Tibor, *igazgató*

Dunaújvárosi Regionális Anyagtudományi és Technológiai Tudásközpont

Cím: 2401 Dunaújváros, Táncsics Mihály u. I/A.

Tel.: (06 25) 551 220

Fax: (06 25) 551 173

E-mail: zsambokd@mail.duf.hu

Honlap: <http://duratt.duf.hu>

Kapcsolattartó: dr. Zsámbók Dénes, *menedzserigazgató*

Tel.: (06 20) 941 3323

Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont

Cím: 9400 Sopron, Bajcsy Zs. u. 4.

Tel.: (06 99) 508 609 Fax: (06 99) 508 609

E-mail: ret@nvme.hu

Honlap: <http://ret.nvme.hu>

Kapcsolattartó: Varga Dénes, *menedzserigazgató*

E-mail: vdinike@fmk.nvme.hu

Dr. Horváth Béla, *igazgató, egyetemi tanár*

CellKom Regionális Egyetemi Tudásközpont (Budapesti Tudásközpont, vagy Sejtkommunikációs RET)

Cím: 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány I/A

Tel.: (06 1)372 2895;

Fax:(06 1)372 2855

E-mail: cellkom@escience.elte.hu

Honlap: <http://escience.elte.hu/cellkom>

Kapcsolattartó: dr. Erdei Anna, *elnök*, dr. Papp Gábor, *igazgató*
 Jelencsics Mikolt, *irodavezető*
 E-mail: cellkom@escience.elte.hu

GENOMNANOTECH

Debrecen Regionális Egyetemi Tudásközpont

Cím: 4032 Debrecen, Nagyerdei Krt. 98.
 Tel.: (06 52) 411 717/64181
 Fax: (06 52) 315 473
 E-mail: gnd@dote.hu
 Honlap: <http://gnd.unideb.hu>
 Kapcsolattartó: Bartha Klára, *innováció menedzser*
 Tel.: (06 52) 411 717/66341
 E-mail: kbartha@dote.hu

Budapesti Corvinus Egyetem

Cím: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.
 Tel.: (06 1) 482 6255 (06 1) 2161850
 (06 1) 218 6855 (06 1) 385 0666
 E-mail: fodor.peter@uni-corvinus.hu
 Honlap: <http://www.uni-corvinus.hu>
 Kapcsolattartó: dr. Fodor Péter, *menedzserigazgató*

FOOD-ENERG

Regionális Tudáscentrum Nyíregyházi Főiskola
 Cím: 4400 Nyíregyháza., Sóstói út 31 Vb
 Tel.: (06 62) 599 400
 Fax: (06 62) 402 485
 Honlap: <http://www.nyfhu/amki>
 Kapcsolattartó: Máthé Endre Ph.D., *intézetvezető*
 Tel.: (06 42) 599 400
 E-mail: endre.mathe@nyfhu

EGERFOOD

Regionális Tudásközpont-Eszterházy Károly Főiskola
 Cím: 3300 Eger, Leányka u. 6.
 Tel.: (06 36) 520 400/4267
 Fax: (06 36) 523 464
 E-mail: egerfood@ektf.hu
 Honlap: <http://www.ektf.hu/ret>
 Kapcsolattartó: dr. Kiss Attila, *menedzserigazgató*
 E-mail: atkiss@gemini.ektf.hu

Természeti Erőforrásokra Alapozott Környezetipari Regionális Egyetemi Tudásközpont, Szent István Egyetem Gödöllő

Cím: 2103 Gödöllő, Péter K. u. 1.
 Tel.: (06 28) 522 000/1912
 Fax: (06 28) 522 994
 E-mail: rakoczki.eva@mkk.szie.hu
 Honlap: www.tudaskozpont.eu
 Kapcsolattartó: dr. Urbányi Béla, *operatív igazgató*

Elektronikus Jármű és Jármű irányítási Tudásközpont

Cím: 1111 Budapest, Stoczek utca 6. J épület 516.
 Tel.: (06 1) 463 1753
 Fax: (06 1) 463 3255
 E-mail: info@ejjt.bme.hu
 Honlap: <http://www.ejtt.bme.hu>
 Kapcsolattartó: dr. Stukovszky Zsolt, *igazgató*

Szentágotthai János Tudásközpont

Cím: 1056 Budapest, Molnár u. 19.
 Tel.: (06 1) 314 2858
 Fax: (06 1) 303 6077
 E-mail: szentagotthaitudaskozpont@hotmail.com
 Honlap: <http://www.szjt.hu/>
 Kapcsolattartó: dr. Tulassay Tivadar, *igazgató*
 E-mail: tulassay.tivadar@szjt.hu

Dél-Alföldi Neurobiológiai Tudásközpont (DNT)

Cím: 6725 Szeged, Szikra u. 2.
 Tel.: (06 62) 546 825
 Fax: (06 60) 546 826
 E-mail: penke@ovrisc.szote.u-szeged.hu
 Honlap: <http://www.dnt.u-szeged.hu>
 Kapcsolattartó: Papp Csaba, *menedzserigazgató*
 E-mail: papp@dnt.u-szeged.hu

Pannon Regionális Tudásközpont

Cím: 8200 Veszprém, Egyetem utca 10.
 Tel.: (06 88) 424 483
 Fax: (06 88) 428 275
 E-mail: friedler@dcs.vein.hu
 Honlap: <http://ret.uni-pannon.hu>
 Kapcsolattartó: Prof. dr. Friedler Ferenc, *igazgató*

Lengvárszky Attila az index nélküli felsőoktatásról

Meglepő kezdeményezést indított a Szegedi Tudományegyetem, amelynek két karán február 1-jétől megszűnik a leckekönyv, a vizsgaeredményeket akkortól már csak az interneten rögzítik. Arra voltunk kíváncsiak, vajon az ötlet mennyire nyerte el Lengvárszky Attila tetszését.

– Első hallásra valóban teljesen pozitív a változtatás, azonban a hír hallatán azonnal felmerült bennem a kérdés: vajon megvannak-e az index nélküli oktatáshoz szükséges háttérfeltételek? Ugyanis könnyen elképzelhető, hogy leckekönyv híján a hallgatók (joggal) papíron szeretnének majd megbizonyosodni egyes vizsgaeredményeikről. Éppen ezért lehet, hogy az indexekkel kapcsolatos ügyintézés hiánya miatt csökken a tanulmányi osztályok leterheltsége, de a fekete könyvek kivonása után ismét sok elfoglaltsággal jár majd az utólagos nyomtatás, papírmunka – véli a PTE Oktatási Igazgatóságának vezetője.

Lengvárszky Attila egyáltalán nem zárkózik el semmilyen ésszerű újítás elől, de nagyon fontosnak tartja a megfelelő háttérrel és előkészítettséget. A szakember úgy véli, hogy a szegedi változtatás sikere azon múlik majd, hogy a hallgatók és az oktatók a mindennapi gyakorlatban mennyire fogadják el az új kultúrát, valamint sokat számít majd az egymás iránti bizalom kérdése is.

G. A

Forrás: www.pecsinapilap.hu

TARTALOM

Bemutakozik a Klinikai Központ
(Kollár Lajos)

Professzori kinevezés, kitüntetések

Dr. Lénárd László akadémiai
székfoglalója (Karádi Zoltán)

Neurobiológus Doktoranduszok Fóruma
(Pintér Erika, Karádi Zoltán)

Látogatás Cipruson (Miseta Attila)

Dékáni pályamunkák sorrendje,
TDK-konferencia – 2008 (Balogh Péter)

BEMUTATJUK:

Dr. Koller Ákos professzor – Kórleltani
és Gerontológiai Intézet; dr. Molnár Péter
professzor – Farmakognóziás Intézet
Interjú dr. Ember István professzorral

Sikeres szaknyelvi konferencia (Patrick
Barron professzor; plenáris előadó gratulál)

Sportszakmai fórum a Mozgástani
Intézetben (Péczeli Tamás)

Videokonferencia kurzus (Róth Erzsébet,
Bognár Rita, Melegh Béla)

Egészségpszichológiai konzultáció

A Reneszánsz Éve Magyarországon
(Kiss Tamás összeállítása)

Kultúrát a politikába
Schmidt Pál díjnyertes írása
gróf Klebelsberg Kunoról

■
Pályázatok

■
Intézeti, klinikai hírek

■
Tudományos közlemények

■
Sajtószemle

In memoriam

Dr. Czopf József
Dr. Pupp Lajos

Az első borítón Barthó Loránd,
a hátsón Murvai Ünige (PhD-hallgató,
Biofizikai Intézet) fényképei láthatók.

Középen Nyári emlékek

című összeállításunk látható Lantos János
(Sebészeti Oktató és Kutató Intézet)
és Hollósy Tibor (Anatómiai Intézet)
fényképeiből.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

FIGYELEM!

A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ORVOSTUDOMÁNYI ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYA

örömmel értesíti Önöket, hogy a PTE OEKK Szak- és Továbbképző Központja üléseinket kreditpontoszerző továbbképzésként akkreditálta és bekerült az OFTEX rendszerbe. Egy ülés két kreditpontot ér. Egy évben ilyen módon 15 kreditpont szerezhető. Az ülések alatt rövid jegyzetet kell készíteni a Szakosztály jelzésével ellátott A4-es papírra. Ezt a jegyzetet pecsétszám, név, dátum, aláírás feltüntetésével az ülés végén a Szakosztály titkára gyűjti össze, és intézi a kreditpont bejegyzését.

Szakosztályunk részletes műsora elérhető interneten is a www.aok.pte.hu honlap nap-tárán keresztül vagy a Tudományos Szakosztály címszó alatt.

A közeljövőben zajló programot, melynek folytatását következő számunkban közöljük, lásd újságunk 30. oldalán is.

2008. évi munkaszüneti napok körüli munkarend

A szociális és munkaügyi miniszter 27/2007. (IX.29.) SZMM rendelete a 2008. évi munkaszüneti napok körüli – a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a következő:

2008. április 26., szombat munkanap, május 2., péntek pihenőnap;
2008. október 18., szombat munkanap, október 24., péntek pihenőnap;
2008. december 20., szombat munkanap, december 24., szerda pihenőnap.

Forrás: www.aok.pte.hu

UnivPécs, 2007. december 10.

Támogatás a jövőért

Vésd kőbe magad! címmel új lehetőséget nyújt a Pécsi Tudományegyetem öregdiák szervezete azoknak a volt hallgatónak, akik támogatni kívánják az intézményt. A programban részt vehetnek egyének és vállalatok egyaránt. Minden karnak van egy előre meghatározott célja, aminek megvalósulását segíteni lehet, és az egyes kar támogatóinak neve felkerül az adott karon kihelyezett táblára. November 29-én került sor az első ilyen felavatásra az ÁOK-n, a Dr. Romhányi György Aulában.

Délelőtt 10 órakor avatta fel az első nevet az Orvostudományi Kar dékánja, dr. Németh Péter. Az adományozó, dr. Vastag Oszkár elmondta, tagja az öregdiák egyesületnek, és a szervezeten keresztül jutott el hozzá ennek a lehetőségnek híre. *Mindig szeretettel és tisztelettel gondoltam vissza az egykori alma materemre, és most, hogy adva volt a lehetőség, hogy támogassam, úgy éreztem ez nem csak szép gondolat, de a kötelességem is.* A választás is nyilvánvaló, hiszen dr. Vastag Oszkár az ÁOK hallgatója volt, és 1970-ben általános orvosi szakon végzett. *A szakmai boldogulásomat az egyetemnek köszönhetem, hiszen 9 évig a PTE kórházában dolgoztam. Ezért azzal, hogy támogatom a kart, úgy gondolom a köszönetemet is kinyilvánítom.* Mint már említettük, minden karnak van egy célja: az ÁJK-nak a jogászképzés korszerűsítése, a BTK-nak a kari könyvtár fejlesztése, az ETK-nak az életre szóló hivatások elősegítése különböző szakterületeken, az IGYFK-nak egy kari nagyelőadó és egy konferenciaterem építése, a FEEK-nek a szakmai gyakorlatok bővítése, a KTK-nak a gyakorlatorientált közgazdász képzés megteremtése, az MK-nak az új művészeti campus kialakítása, míg a PMMK-nak az új előadóterem multimédiái felszerelése és az informatikai terem berendezése. Az ÁOK kitűzött célja az orvostudományi kutatások támogatásáról szól. A programhoz bárki csatlakozhat egy regisztrációs lap kitöltésével, és a „téglalet” megvásárlásával. Fontos akció ez, hiszen az adományozással a jelenlegi egyetemi hallgatók képzését segíthetik mindazok, akik elkötelezték a pécsi egyetem jövője iránt.

Herold Zoltán